

Visszapillantás a magyar drámatörténelmi ciklusra. Újabb tervek. Az antik drámaciklus megvalósítása. Az antik drámák dramaturgiája és rendezése az egykorú kritikák összegezéséből. Konferanszok. „Az Ember tragédiája” új rendezése.

Az 1911—12. év színházi szenzációja csak kezdete volt annak a nivós munkának, melyet dr. Janovics Jenő a drámatörténelmi ciklussal megindított. Talán még egy igazgató sem látta meg helyesebben a szükségszerűségeket, mint Janovics, aki két esztendei fontolgatás és előzetes munkával valósította meg ezt a jelentőségében egyedülálló színházi programot.

Fontos dokumentumát adjuk a következőkben annak, hogy miképpen keletkezett és valósult meg a terv. Dr. Janovics a ciklus befejezése után az „Ujság” munkatársának nyilatkozott erről és az alábbiakban közöljük a nyilatkozat jelentősebb részeit.

— Egyetemi éveim alatt foglalkoztam természetesen a szakomhoz tartozó magyar dráma fejlődésével, elméletével és irányjaival. Később, mikor részletesen foglalkoztam minden korok minden drámájával, az volt a benyomásom, hogy sok kincs rejlik ezekben a szindarabokban, melyek színpadra nem kerültek, mert az irodalomtörténészek állították róluk, hogy nem színszerűek.

Az én praktikus színházi érzékem mást sugott nekem. Így vajudott bennem, hogy amit munkámban megírtam a magyar dráma irányai-

ról, ezt a gyakorlatban is megvalósítom a színpadon, hogy megmutassam eleven képsorozatban, miből fejlődött és hogyan fejlődött a most világsikereket arató magyar dráma.

Két évig tervezgettem, dolgozgattam rajta, a végleges tervet pedig egy magurai csendes pihenő hetemben csináltam meg. E tervet közöltem Bayer Józseffel, a magyar dráma legelső tudósával, aki egy nagyon jóakaratu és tanulságos levelében megvalósíthatatlannak tartotta az egész tervet egy év alatt, attól félve, hogy azt a munkát egy színház nem bírja ki. Én azonban fanatikusan bíztam a színészeimben és fanatikusan bíztam ebben a közönségben. A terv megvalósulása előtt dr Dézsi Lajos, egyetemünk országos nevű és nagyhirű tudósával is tárgyaltam, akinek a biztatása, utmutatása és sok tanácsa egyik legerősebb oszlopa lett az egész ciklusnak. Nagy félelemmel indultam azonban a tervnek s meg voltam arról győződve lelkem fenekén, hogy a huszonhat előadásra tervezett ciklus a balsikerek, a közönség és színészek elfáradása miatt nyolc-tíz előadásra fog összehúzórogni. Az október 7-iki első este, amikor a Sztáray Mihály hitvitája került színre, minden félelmemet eloszlatta. Életemnek ez volt a legnagyobb szenzációja. Minden hitemet, amellyel ebben a közönségben és a színészeim munkabírásiában bíztam, messze tulszárnyalja az, ami ezen az estén történt.

Csoda vált valóvá! A közönség megértett mindent és halomra döntötte a sok elméleti tudósak azt a teóriáját, hogy a Sztáray darabja soha nem kerülhet színre, mert nem színpadra való.

Az „Ember tragédiáját” szándékosan hagytam ki, mert az a remekmű a világirodalom egyik legnagyobb alkotása, a magyar dráma szerves fejlődésére semmi befolyással nem bír, nincsenek sem követői, sem előzményei a magyar drámaírásban. A jövő évben azonban nagy terveim vannak az Ember tragédiájával, új szcenáriummal, új alapokon akarom berendezni.

Tanító jellegűnek irányoztam elő a ciklust és ezért soha nem muló hálával tartozom azoknak,

akik bevezető előadásukkal a célt előresegíteni
siettek.

A jövő évi tervemmel nagyjában készen va-

VIII.

Bérlet **101.** szám (A.)

Kolozsvárt, szombaton, 1914. januárus hó 17-én.

A WINDSORI VIG ASSZONYOK

Figures 1 and 2 illustrate the Shakespearean Fertilite Report card

[illegible]

A bevezető előadást **Janovics Jenő dr.** tartja

Rendes helyek.

Kezdete 7 órákor, vége 10 órákor.

Молдав, восточная, 1914 (аналогично 18-30)

Dehutan 3 orkone, vilhelydrakul

Este 7 órákor, rendezés helyi irakkal

Befugnisse EYL nach (B)

Opportunities and Challenges:

A CIGÁNYSZERELEM. A főkéletes asszony

Hedden, 1914. januárus hó 19-én. Börtönből küldi ezt először. **Írbeli szerzőkkel.**

ARANYESŐ.

Severus ad vellebat et regni sui non brevis et vellebat regnare.

Kedves. 1914. januárus hó 20-án. Beretizsint **XVII.** szám (A.)

PYGMALION

a) katalis penguatan: katalis yang diteliti hanya dua, yaitu: H_2SO_4 dan HNO_3 .
b) katalis pengikat: katalis yang diteliti hanya dua, yaitu: H_2SO_4 dan HNO_3 .

Need another or full cabinet collection.

1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 26

Editorial Board

placental area: 1.5 m²

Let μ be a probability measure on $\mathbb{R}^n$.

Eldest son, Lawrence, a full scientist, called him

It has various light-colored eyes or various size. Tenthred. 118

Publisher: www.elsevier.com/locate/jmb

Produced with funds from the Department of Defense, Office of Naval Research, Grant N00014-67-1-0000

Page: _____

168 szám.

Graphs of f and f' are shown in the accompanying figure.

Az igazgatóság

gyok. Azt hiszem nagyon értékes és olyan dolog lesz, amely a külföld figyelmét is felfogja hívni. Ez is olyan terv, melyet sehol nem valósíthatnák.

nak meg csak itt, ennek a közönségnek a körében, a magyar szinpadi művészet ősi tanyáján.

A nyilatkozat folytatása már az új szezon programjának közzétételekor jelent meg, mely közli dr Janovics igazgató beadványát, melyet a szinügyi bizottsághoz intézett. A beadványban az év programjából kiemeli az antik drámaciklust, mely gerince lesz az 1912—3. évi színházi évadnak.

A görög és latin drámáknak lehetőleg teljes képét akarom adni — mondja dr Janovics igazgató — annyira teljes képét, amilyenek bemutására még semmiféle szinpad nem vállalkozott. Mélységes hitem, hogy nem lesz meddő és felesleges ez a munkám és meggyőződésem, hogy amilyenek a mostani elevenen lüktető műsorba ötletszerűen beledobva unalmasaknak, idegenszerűeknek s idejüket multaknak tűnnék fel, egyszerre teljes nagyságukban s örökké való értékükben fognak kibontakozni, ha az egész kort állitjuk a mai nézők elé konferánszokkal s a drámák keletkezésének egymásutánjával.

Talán merész álom az, de szabad álmodnom, mert az elmúlt évben a kolozsvári közönség megértése valóra varázsolt már egy ilyen álmot, akkor, amikor a magyar drámatörténeti ciklus keretében letűnt korok eltemetett drámairókait hoztuk fel az érvészet talajából.

Az antik dráma-ciklus tervét dr Csengery János egyetemi professzorral, az antik költészet műfordítójával együtt dolgoztam ki. Az előadások előtt konferánszok fogják bevezetni az egyes estéket, melyeket Csengery János dr tart.

A szinpad külső képe lehetőleg alkalmazkodni fog a szoborszerű drámák szelleméhez. Hű rekonstrukciója lesz a régi görög és római szinpadnak. A szcenárium nem új szinpadtechnikai fogásokat hajszol, hanem az antik egyszerűség felé törekszik. Ám a modern diszletezés, világítás, vetítési és szinpadgépezeti vívmánvokat fel fogjuk használni az évad egy másik nagy eseménye alkalmával: Az „Ember tragédiájá”nak új berendezésénél. A nagyszerű drámai költemény új szcenáriumma teljesen készen van, új köntösben fogja bemutatni az „Ember tragédiájá”t, mert hiszen

mindenki előtt világos, hogy a világirodalom e remekművének harminc év előtt készült beállítása ma már szegényes s hogy a színpad technika akkori kezdetlegessége sok olyan formai és tartalmi csonkítást tett szükségessé, melyeket a színpadnak rekonstruálni kell.

Ime egy kiszakított része az 1912—13. évi programnak, mely egymaga is teljesen betölt munkával, művészi ambícióval, tettekkel bármely európai méretű színház és az, amit dr Janovics igazgató kitervez, minden bizonnyal meg is valósul.

Az „Ujság”ban közölt nyilatkozatnak nyomában élénk érdeklődő viszhangja támadt az egész ország művészi köreiben és sajtóban. Semmi féltékenykedés nem szólalt itt meg, tudták, hogy a hozzáértésnek, az alaposságnak, a művészi hitek biztossága fogja eltüntetni az ezer esztendőket azon a színpadon, mely már-már elmúlt szórakoztató, játékos hely lenni, hanem komoly, tanító és nevelő kulturintézménnyé vált dr Janovics igazgató keze alatt.

1912-ben sorozatosan adni Aischylos-t, Sophoklest, Euripides-t, Aristophanes-t, Plautus-t, Terentius-t, ehhez nem elegendő színigazgatói intelligencia, művészi lelkesedés, tudományos felkészültség és izolált lelkesedése egy hites embernek, ehhez mind együtt is kevés, mert porlepett, iskolákban agyonmagyarázott antik drámák a felnöttek érdeklődésére kevésbé számíthatnak. Ide emberismeret kellett, mellyel szuggesztíven ható mai szükségkeltés keltheti fel a közönség érdeklődését. Ilyen szuggesztív erő volt dr Janovicsban, mikor egy sorozatot állított össze antik írókból és bebizonyította tudásával, intelligenciájával, művészi rajongással, fanatikus nevelő kedvvel, hogy igenis a közönségnek is kell az, amit ő tud és amit ő akar. És ezt a vállalkozást is olyan siker tette el nem mulóvá, mint a magyar drámatörténelmi ciklust.

Amit programvázlatában ígért, azt be is váltotta.

1912. november 6-án megkezdte az antik drá-

mák sorozatos bemutatását Aishylos: Perzsák című tragédiájával.

Dr Csengery János bevezetőjéről a „Budapesti Hirlap“ ezt írja: „Lelkes szavakkal mutatott rá arra a nagy és becses szellemi kincsre, amely a görögöknek költői műveiben, főképp drámaköltészetében fennmaradt. Jellemezte a nagy próféta-költőt, akinek egész nagyságát csak a XIX. század ismerte föl s akinek erkölcsi és tragikai fel fogása a Shakespeareével rokon. Ismertette a „Perzsák“ tárgyát, a költő célját és páratlan humanizmusát, amely arra képesítette, hogy a görögök diadalai a perzsák vereségében minden káröröm nélkül az ellenség iránt is részvétet keltve rajzolja. Rámutatott, mily egyszerű eszközökkel tudta a tragédia atyja a barbárságnak a görögséggel való nagy tusáját színre vinni s hogy ez a tragédia a maga bámulatos egyszerűségében mennyire magában hordja későbbi fejlődés csiréit.“ De nemcsak a „Budapesti Hirlap“, hanem az egész kolozsvári és budapesti sajtó egyhangú lelkesedéssel és tisztelettel irt dr Csengery János kitűnő értékű konferánsszáról.

Az előadásról pedig úgy emlékeztek meg a lapok, hogy dr Janovics az antik dramaciklus tervezője, mint rendező kitűnt, a hellén-drámák nagyszerű ismeretével, mert az előadás gondos, stilszerű s teljesen készült volt. Nagy és kemény munkát kellett végezniök a színészeknek, hogy beleéljék magukat a szokatlan légkörbe, gondolatvilágába, stílusába. „A főséges erkölcsi magasság“, amelyre a görögségnek e titáni erejű költője ezzel a munkájával emelkedett, mélyen és feledhetetlenül megillette, nagy gondolatai pedig való sággal megrázták a nézők lelkét.

A második este november 22-én volt, amikor az Aishylos: Oresteia-ja került színre dr Csengery János bevezetőjével. Dr Janovics Jenő igazgató ezzel a tétével olyan érdemet szerzett, melyért nemcsak a közönség lehet hálás, hanem az egész magyar kulturhistória. Először adták a teljes trilogiát egy estén magyar nyelven és le nem írható művészi sikerrel. A kritikák magasztaló elismerései csak halvány képet adhatnak az

ról a művészi szenzációról, ami érte a nézőközönséget, mely zsufolásig megtöltötte a nézőteret.

Dr Csengery professzor bevezetése teljes

IX.

Bérlet 106. szám (B.)

Kolozsvárt, vasárnap 1914. januárus hó 25-én.

HAMLET.

Regény a Shakespeare-i Székesegyházi történet alapján.

K A S T R O N									
1. Kőrös	2. Kőrös	3. Kőrös	4. Kőrös	5. Kőrös	6. Kőrös	7. Kőrös	8. Kőrös	9. Kőrös	10. Kőrös
11. Kőrös	12. Kőrös	13. Kőrös	14. Kőrös	15. Kőrös	16. Kőrös	17. Kőrös	18. Kőrös	19. Kőrös	20. Kőrös
21. Kőrös	22. Kőrös	23. Kőrös	24. Kőrös	25. Kőrös	26. Kőrös	27. Kőrös	28. Kőrös	29. Kőrös	30. Kőrös
31. Kőrös	32. Kőrös	33. Kőrös	34. Kőrös	35. Kőrös	36. Kőrös	37. Kőrös	38. Kőrös	39. Kőrös	40. Kőrös
41. Kőrös	42. Kőrös	43. Kőrös	44. Kőrös	45. Kőrös	46. Kőrös	47. Kőrös	48. Kőrös	49. Kőrös	50. Kőrös
51. Kőrös	52. Kőrös	53. Kőrös	54. Kőrös	55. Kőrös	56. Kőrös	57. Kőrös	58. Kőrös	59. Kőrös	60. Kőrös
61. Kőrös	62. Kőrös	63. Kőrös	64. Kőrös	65. Kőrös	66. Kőrös	67. Kőrös	68. Kőrös	69. Kőrös	70. Kőrös
71. Kőrös	72. Kőrös	73. Kőrös	74. Kőrös	75. Kőrös	76. Kőrös	77. Kőrös	78. Kőrös	79. Kőrös	80. Kőrös
81. Kőrös	82. Kőrös	83. Kőrös	84. Kőrös	85. Kőrös	86. Kőrös	87. Kőrös	88. Kőrös	89. Kőrös	90. Kőrös
91. Kőrös	92. Kőrös	93. Kőrös	94. Kőrös	95. Kőrös	96. Kőrös	97. Kőrös	98. Kőrös	99. Kőrös	100. Kőrös

A bevezető előadást Havassy László dr. tartja

Bélyeg									
1. Bélyeg	2. Bélyeg	3. Bélyeg	4. Bélyeg	5. Bélyeg	6. Bélyeg	7. Bélyeg	8. Bélyeg	9. Bélyeg	10. Bélyeg
11. Bélyeg	12. Bélyeg	13. Bélyeg	14. Bélyeg	15. Bélyeg	16. Bélyeg	17. Bélyeg	18. Bélyeg	19. Bélyeg	20. Bélyeg
21. Bélyeg	22. Bélyeg	23. Bélyeg	24. Bélyeg	25. Bélyeg	26. Bélyeg	27. Bélyeg	28. Bélyeg	29. Bélyeg	30. Bélyeg
31. Bélyeg	32. Bélyeg	33. Bélyeg	34. Bélyeg	35. Bélyeg	36. Bélyeg	37. Bélyeg	38. Bélyeg	39. Bélyeg	40. Bélyeg
41. Bélyeg	42. Bélyeg	43. Bélyeg	44. Bélyeg	45. Bélyeg	46. Bélyeg	47. Bélyeg	48. Bélyeg	49. Bélyeg	50. Bélyeg
51. Bélyeg	52. Bélyeg	53. Bélyeg	54. Bélyeg	55. Bélyeg	56. Bélyeg	57. Bélyeg	58. Bélyeg	59. Bélyeg	60. Bélyeg
61. Bélyeg	62. Bélyeg	63. Bélyeg	64. Bélyeg	65. Bélyeg	66. Bélyeg	67. Bélyeg	68. Bélyeg	69. Bélyeg	70. Bélyeg
71. Bélyeg	72. Bélyeg	73. Bélyeg	74. Bélyeg	75. Bélyeg	76. Bélyeg	77. Bélyeg	78. Bélyeg	79. Bélyeg	80. Bélyeg
81. Bélyeg	82. Bélyeg	83. Bélyeg	84. Bélyeg	85. Bélyeg	86. Bélyeg	87. Bélyeg	88. Bélyeg	89. Bélyeg	90. Bélyeg
91. Bélyeg	92. Bélyeg	93. Bélyeg	94. Bélyeg	95. Bélyeg	96. Bélyeg	97. Bélyeg	98. Bélyeg	99. Bélyeg	100. Bélyeg

Keszlete 7 áraker, vége 10 áraker.

Hírlap, 1914. januárus hó 26-án. Hírlap, 1914. januárus hó 26-án.

Operetta előadás, Budapest

Támlásszék 10-ik szám.

REVUE

Revue 10-ik szám. Revue 10-ik szám. Revue 10-ik szám. Revue 10-ik szám. Revue 10-ik szám. Revue 10-ik szám. Revue 10-ik szám. Revue 10-ik szám. Revue 10-ik szám. Revue 10-ik szám.

Régi postai és új színház előadás.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

Revue 10-ik szám.

79. szám.

Kolozsvárt, vasárnap 1914. januárus hó 25-én.

Az igazgatóság

hangulatba ringatta a hallgató közönséget, mely hatalmas tapssal ismerte el a kiváló tudós és műfordító értékes magyarázatát. Az „Oresteia“ külső

kiállításáról is hasábokat irtak az akkori lapok. A diszleteket dr Janovics szcenáriumának teljes hangulatvételével Förstner Tivadar építőművész tervezte, akinek a kort megértő, a kor hangulatára finoman rezonáló művészlelke teljesen megérezte a tragédia lelkét.

Förstner Tivadar irányelvei és szempontjai teljesen fedték azt a rendezői elképzelést, melylyel dr Janovics Jenő a tragédiát mai néző számára teremtette ujja. Förstner maga a következőkben mondotta el művészi színpadtervének vezérgondolatát:

— Lehetőleg alkalmazkodni akartam a görög szín egyszerűségéhez és monumentalitásához. A régi görög színpadi építmény tulajdonképen nem állt egyébből, mint a királyi palota bejáratából. Ez előtt játszották le a tragédiákat. A színeket természetesen nem lehetett változtatni. Ezt azonban modern színpadon nem lehet keresztül vinni. Hogy azonban a hangulatot megközelítsük, lehetőleg kerültem a festett vásznakat s amit lehetett, plasztikusan állítottam elő. Természetesen színpadi anyagból. Megtartottuk az arányok nagyságát, ami a színpad kicsisége miatt elég gondot okozott. Az volt a célom, hogy a tragédia hangulatát ne törjem meg és mint ujjtást kísérletképpen behoztuk az oldalfalak helvett a leomló szürke drapériát, amellyel elérjük a görög színpad zárt jellegét és hatását és ami a legfontosabb, a néző figyelmét ezáltal a háttérben beállított épültre koncentráljuk, amelyben és amely előtt a tragédia lejátszódik, az egyszerűsége való törekvéssel azt akartam elérni, hogy a tragédia megkapja a megfelelő keretet s amellet a közönség figyelme sem terelődik el a színészi akciótól. Azt hiszem, hogy a szürke drapérián kirajzolando konturok hatásosan fogják emelni a színészek festői csoportozatát és taglejtéseit.

Dr Janovics rendezői érdemét a gróf Bánffy szerkesztésében megjelenő „Erdélyi Lapok“ az alábbiakban emeli ki: .

Az „Oresteia“ beállításának és rendezésének művészi nehézségeit nagy hozzáértéssel oldotta meg színházunk. A rendezés megoldotta azt a fel-

adatot, hogy semmit, vagy nagyon keveset ejtve el a mű részleteiből, a klasszikus stílus és levegő teljes megtartása mellett is egészen közel tudta hozni a cselekményt a nézők figyelő lelkéhez.

A pesti lapok szinte áradozva irtak erről a rendkívüli színházi teljesítményről, mely jelentőségben és érdekességben felülmulta a tavalyi drámatörténelmi ciklus legszenzációsabb estéjét is.

Hónapokig tartó derekas munkával készült a színház az estére, — irták — de amit produkált a rendezés és a társulat, az megérdemelt minden fáradságot. A színpadi rendezés ujszerű és meglepő munkáját dr. Janovics Jenő igazgató végezte mély hozzáértéssel és színészei lelkesedve támogatták a nagy feladatban.

Alig múlt el az „Oresteia” hatalmas sikerének izgalma a közönségben, már is ui bemutatóval lepte meg a színház a mindinkább érdeklődő és fokozottan felcsigázott kíváncsiságú közönséget. December 22-én színrehozzák Sophokles *Antigonéját*, mint az antik drámaciklus harmadik bemutatóját. A lapok elismeréssel irtak az előadásról és dr. Csengery János bevezető előadásáról.

1913. január 14-én volt a ciklus negyedik estéje. Ez alkalommal Sophokles *Oedipus király*a kerül színre Ivánfi Jenőnek, a budapesti Nemzeti Színház kiváló művészenek vendéggjátékával. Dr. Csengery János bevezetője után a közönség feszült várakozással nézett az ünnepi előadás elé, mely az akkori kritikák tanúsága szerint minden fokozott igényt kielégített. Ugy a bevezető előadás, mint a darab gondos és mélyen átértézt rendezése teljes sikert vont maga után.

Az ötödik klasszikus est február 11-én volt, amikor Euripides *Medeia*-ját mutatta be a színház. Dr. Csengery gondos összegezéssel magyarázta Euripides írói nagyságát, tragikus életét, mely a művelt közönséget nagyon megragadta. Dr. Csengery betegsége miatt a konferánst dr. Janovics igazgató olvasta fel.

Az előadásnak nagy sikere volt. A közönség odaadó figyelemmel, mély érdeklődéssel kísérte a hatalmas és színes dráma egész menetét és tetszé-

sének zajos tapsokkal is sokszor kifejezést adott. A sajtó elismeréssel ír dr Janovics igazgatóról, aki repertoárjába illesztette ezt az Euripides-esztét és rendezésével a tragédia minden szépségét éreztetni tudta.

Euripides: K y k l o p s - j a került ezután színre a ciklus hatodik estéjén, február 19-én. Dr Csengery János bevezetője felfokozta azt az érdeklődést, mellyel a közönség élvezni akarta ezt a dűshumoru szatíroszjátékot és feledhetetlen szép színházi estéről számoltak be a kritikák, melyek a rendezés munkáját magasztalták különösen.

A hetedik est április 8-án volt. Ez alkalommal Aristophanes vigjátékát, a B é k á k - at adták az antik drámaciklus keretében. Az előadást dr Csengery János konferálta rendkívül világosan és az ősrégi vigjátéknak megértését megkönnyítő magyarázattal. Az előadás nagyon tetszett a közönségnek, a kritikák különösen Dezséry Gyula Charoniát emelték ki.

Április 26-án Plautus H e t v e n k e d ő k a s t o n á - j á t hozta színre dr Janovics igazgató a ciklus nyolcadik bemutatójaként.

Dr Csengery János szakavatott és könnyű stílusban alaposan tájékoztató bevezetőjét nagyon méltányolta a közönség, az előadásról a sajtó és a közönség megállapította, hogy a vigjátékból olyan friss és üde levegő áramlott, hogy a 2000 éves szindarab ebben a rendezésben teljesen élvezhető, mulatságos mai vigjátéknak tűnt fel.

Plautus a jó és egybevágó előadásával K o l o z s v á r o t t t e l i e s d i a d a l t a r a t o t t

Az antik drámaciklust május 20-án Publius Terentius Afer: T e s t v é r e k című vigjátékával fejezték be.

A befejező estére az „Ellenzék“ azt írja, hogy a magyar drámatörténelmi ciklus után az antik drámaciklus hagyott jelentékeny nyomokat színházunk kulturális életében, amivel dr Janovics Jenő igazgató és dr Csengery János egyetemi tanár elismerésreméltó érdemet szereztek. Az „Újság“ megállapította, hogy amelyik színház ilyen sorozatra merészelt vállalkozni, az megbecsüli a közönséget és önmagát és dr Janovics Jenő hatal-

mas erkölcsi sikere sok reményt ébreszt a jövőendő tervekre.

Ilyen grandiózus munkára tekinthet vissza a

X.

Bérlet 114. szám (E.)

Kolozsvárt, szombaton, 1914. februárhus hó 7-én.

Új bemutatással, új szereposztással a új kiállításal:

SZENTIVÁNEJI ÁLOM.

Függelék a Színházi Élethez. A Színházi Élethez. A Színházi Élethez. A Színházi Élethez.

SZÍNHÁZI ÉLETHEZ									
1. Színházi Élethez	2. Színházi Élethez	3. Színházi Élethez	4. Színházi Élethez	5. Színházi Élethez	6. Színházi Élethez	7. Színházi Élethez	8. Színházi Élethez	9. Színházi Élethez	10. Színházi Élethez
11. Színházi Élethez	12. Színházi Élethez	13. Színházi Élethez	14. Színházi Élethez	15. Színházi Élethez	16. Színházi Élethez	17. Színházi Élethez	18. Színházi Élethez	19. Színházi Élethez	20. Színházi Élethez
21. Színházi Élethez	22. Színházi Élethez	23. Színházi Élethez	24. Színházi Élethez	25. Színházi Élethez	26. Színházi Élethez	27. Színházi Élethez	28. Színházi Élethez	29. Színházi Élethez	30. Színházi Élethez
31. Színházi Élethez	32. Színházi Élethez	33. Színházi Élethez	34. Színházi Élethez	35. Színházi Élethez	36. Színházi Élethez	37. Színházi Élethez	38. Színházi Élethez	39. Színházi Élethez	40. Színházi Élethez
41. Színházi Élethez	42. Színházi Élethez	43. Színházi Élethez	44. Színházi Élethez	45. Színházi Élethez	46. Színházi Élethez	47. Színházi Élethez	48. Színházi Élethez	49. Színházi Élethez	50. Színházi Élethez
51. Színházi Élethez	52. Színházi Élethez	53. Színházi Élethez	54. Színházi Élethez	55. Színházi Élethez	56. Színházi Élethez	57. Színházi Élethez	58. Színházi Élethez	59. Színházi Élethez	60. Színházi Élethez
61. Színházi Élethez	62. Színházi Élethez	63. Színházi Élethez	64. Színházi Élethez	65. Színházi Élethez	66. Színházi Élethez	67. Színházi Élethez	68. Színházi Élethez	69. Színházi Élethez	70. Színházi Élethez
71. Színházi Élethez	72. Színházi Élethez	73. Színházi Élethez	74. Színházi Élethez	75. Színházi Élethez	76. Színházi Élethez	77. Színházi Élethez	78. Színházi Élethez	79. Színházi Élethez	80. Színházi Élethez
81. Színházi Élethez	82. Színházi Élethez	83. Színházi Élethez	84. Színházi Élethez	85. Színházi Élethez	86. Színházi Élethez	87. Színházi Élethez	88. Színházi Élethez	89. Színházi Élethez	90. Színházi Élethez
91. Színházi Élethez	92. Színházi Élethez	93. Színházi Élethez	94. Színházi Élethez	95. Színházi Élethez	96. Színházi Élethez	97. Színházi Élethez	98. Színházi Élethez	99. Színházi Élethez	100. Színházi Élethez

Tudomány, tudomány, tudomány, tudomány, tudomány, tudomány, tudomány, tudomány, tudomány, tudomány.

A bevezető előadását Dézsl Lajos dr. tartja.

Bérlet		Bérlet	
1. Bérlet	2. Bérlet	3. Bérlet	4. Bérlet
5. Bérlet	6. Bérlet	7. Bérlet	8. Bérlet
9. Bérlet	10. Bérlet	11. Bérlet	12. Bérlet
13. Bérlet	14. Bérlet	15. Bérlet	16. Bérlet
17. Bérlet	18. Bérlet	19. Bérlet	20. Bérlet
21. Bérlet	22. Bérlet	23. Bérlet	24. Bérlet
25. Bérlet	26. Bérlet	27. Bérlet	28. Bérlet
29. Bérlet	30. Bérlet	31. Bérlet	32. Bérlet
33. Bérlet	34. Bérlet	35. Bérlet	36. Bérlet
37. Bérlet	38. Bérlet	39. Bérlet	40. Bérlet
41. Bérlet	42. Bérlet	43. Bérlet	44. Bérlet
45. Bérlet	46. Bérlet	47. Bérlet	48. Bérlet
49. Bérlet	50. Bérlet	51. Bérlet	52. Bérlet
53. Bérlet	54. Bérlet	55. Bérlet	56. Bérlet
57. Bérlet	58. Bérlet	59. Bérlet	60. Bérlet
61. Bérlet	62. Bérlet	63. Bérlet	64. Bérlet
65. Bérlet	66. Bérlet	67. Bérlet	68. Bérlet
69. Bérlet	70. Bérlet	71. Bérlet	72. Bérlet
73. Bérlet	74. Bérlet	75. Bérlet	76. Bérlet
77. Bérlet	78. Bérlet	79. Bérlet	80. Bérlet
81. Bérlet	82. Bérlet	83. Bérlet	84. Bérlet
85. Bérlet	86. Bérlet	87. Bérlet	88. Bérlet
89. Bérlet	90. Bérlet	91. Bérlet	92. Bérlet
93. Bérlet	94. Bérlet	95. Bérlet	96. Bérlet
97. Bérlet	98. Bérlet	99. Bérlet	100. Bérlet

színházi előadás, színházi előadás, színházi előadás, színházi előadás, színházi előadás, színházi előadás, színházi előadás, színházi előadás, színházi előadás, színházi előadás.

Kezdetre 7 órákor, vége 10 órákor.

Hétfő, vasárnap, 1914. februárhus hó 8-án.

Dezsl Lajos dr. előadás.

Este 7 órákor, rendező előadás.

Kezdetre.

Kezdetre.

A CIGÁNYPRIMÁS. Szentivánéji álom.

Hétfő 1914. februárhus hó 9-én. Bérlet 116. szám (D.)

Új bemutatással, rendező.

SZENTIVÁNEJI ÁLOM.

Legközelebb: Újdonat, előadás: A SZERKESZTŐ UR.

195 szám

Kiadás: 1. kiadás, kiadás, kiadás, kiadás, kiadás, kiadás, kiadás, kiadás, kiadás, kiadás.

Az igazgatóság.

színház az 1912—13. esztendőben. amikor egy teljesen modern színház, teljesen modern szellemű közönségnek 2000 esztendővel ezelőtt megírt

szindarabokat mutat be. Dr Janovics Jenő határt nem ismerő bizakodása kellett ahoz, hogy egy Aishylos, Sophokles, Euripides szólaljanak meg könnyű francia vigjátékok és operettek napiizléséhez igazodó efemerségükkel és a színház teljesítménye, a közönség kielégítettsége, az egész ország sajtója és művészkörei bámulattal nézték ezt az erőfeszítést, melyre csak a kolozsvári Nemzeti Színház vállalkozott.

A klasszikus drámák sorozata mellett azonban ki kellett elégíteni a közönséget másoldalról is. Az 1912—13. évben épp úgy megkapta a közönség az európai színpadok újdonságait, mint az előző esztendőben, sőt ez évben mutatta be dr Janovics igazgató új rendezési keretekben az *Ember tragédiáját* is.

Az „Ember tragédiája” új rendezéséről az egész ország sajtója a legnagyobb elismeréssel írt. Madách remekműve azelőtt Paulav Ede szcenáriumában került színre, ez azonban idők folyamán, a színpadi technika folytonos fejlődésével, avult lett és ez készítette Janovics igazgatót, hogy új szcenáriumot készítsen és az ő felfogásában mutassa be az „Ember tragédiáját”, mely mint az akkori recenziók megállapították, teljesen megfelelt Madách intencióinak.

Az új rendezésről az egykorú kritikák a következőkben emlékeznek meg: „Dr Janovics Jenő előtt két szempont lebegett. Teljes egészében vitte színpadra a remekművet s ezzel megmutatta, hogy nincs egyetlen részlete sem, mely hatást ne fejtene ki a színpadon is. Ez az egyik szempont. A másik az, hogy az öt óra hosszat tartó darab folyton lekösse a néző figelmét, amiben a tudással és invencióval dolgozó rendezés, a modern színpadtechnikai vívmánvok minden eszközét felhasználta.

A diszletek valamennyi jelenethez ujonnan készültek és örömmel állapítjuk meg, hogy mindenikkel igyekeztek a jelen hangulatához művészi diszkrécióval alkalmazkodni.

Dr Janovics Jenőnek támadt az az ötlete, hogy az új rendezésben a nagy mű részletesebb bekapcsolásában mutatta be Madách költemé-

nyét, a rendezés új ötletei, elgondolásai realizálták az ideális fényben ragyogó eszméket.

Teljes művészi érzékre vall, hogy az Ur színe előtt nem szárnyas női angyalok, hanem erőteljes férfi hangok szólalnak meg. És nem a szemeim előtt állanak, hanem misztikusan borongó felhővilágban, ahonnan Lucifer sejtelmes alakja villan elő. A többit halljuk és képzeljük. Ennyi elég és ennyi szép. A többi képet is kitűnő rendezésben látjuk, különösen a tömegek jelenésének sikerét konstatálhatjuk.

„Vezető szereplők mellett a kisebb szerepet játszó is úgy illeszkedtek bele a darabba, hogy semmi diszharmonia nem zavarta az előadást sehol. Ezt is dr Janovics Jenő rendezésének dicséretére írjuk. Ő maga is részt vett a tömegjelenetekben és szinte erőt látszott szuggerálni a személyzetbe.”

Nem kis munka lehetett a hétköznapi robot, gondok mellett az antik drámák ciklusának művészi teljesítményéhez ezt a jelentőséges produkciót is hozzáilleszteni ahoz a munkasorozathoz, amely dr Janovics igazgató életéből egy nagy színpadtörténeti fejezetet teremtett.

És már készült a következő év munkasora, a Shakespeare-drámák ciklusos bemutatásának terve, melyről a következő fejezet számol be.

Az 1913—14 színházi év. Shakespeare-ciklus. Dr Janovics Shakespeare-dramaturgiája. A rendező munkájának érdeme és a ciklus jelentősége, sikere az egykoru kritikák megállapítása nyomán. A konferanszok. Szigligeti-ünnep.

Már az előző évben jelezte dr Janovics igazgató, hogy a magyar drámatörténelmi és az antik drámaciklus után hűségesen ápolva a kolozsvári színházi tradíciókat, sorozatos Shakespeare-előadásokat óhajt rendezni. Shakespeare-ciklus már volt Ditrői Mór igazgatása alatt és igen sok eredeti Shakespeare bemutató is igazolta a kolozsvári közönség Shakespeare iránti tiszteletét. Ez időtájban volt az angol színpadon is valami Shakespeare reneszánsz, a német színpadok és különösen Reinhardt rendezett igen sok ujszerű Shakespeare-előadást, hogyan maradhatott volna ki épp a kolozsvári Nemzeti Színház ebből az európai Shakespeare-mozgalomból, amikor olyan hálás közönsége volt a legnagyobb drámaíró munkáinak és olyan vezetője volt a színháznak, aki a két előző ciklussal bebizonyította művészszerűségén kívül azt a fölényes biztosságu tudást, amely egy Shakespeare-ciklus megrendezéséhez elengedhetetlenül szükséges. Dr Janovics tudományos felkészültsége biztosíték volt arra nézve, hogy a ciklusnak éppoly sikere lesz, mint az antik és magyar drámák sorozatának és hogy minden kétkedés,

mellyel a sajtó fogadta ezt a méreteiben impozáns vállalkozást, olyan kicsinyes bizalmatlanság, mely méltatlan aggodalom az ő erejével szemben.

XI.

Bérlet **131.** szám (C.)

Kolozsvár, pénteken, 1914. februárius hó 27-én.

OTHELLO.

Trigle & Associates Inc. Baltimore, Portfolio Sales Dept.

[illegible]

Taphid, nematode, Mite-like nematode found. — Throughout at 1. brownish black, a thick egg (approx 0.8x0.6)

A bevezető címadó: **Jancsó Jenő dr.** tartja

	Հայերեն	Անգլերեն
Հայրենի օրը.....	12.9.70	1
Մեծ հաղթության օրը.....	17.7.70	2
Մեծ հաղթության օրը (անհատական).....	17.7.70	2
Օրը Վրաստանի անկախության.....	12.9.70	3
Կրիկ օրը.....	4.10.70	4
Տեղի 1. տարեկան.....	4.10.70	5
Տեղի 2. տարեկան.....	4.10.70	6
Տեղի 3. տարեկան.....	4.10.70	7
Տեղի 4. տարեկան.....	4.10.70	8
Տեղի 5. տարեկան.....	4.10.70	9
Տեղի 6. տարեկան.....	4.10.70	10
Տեղի 7. տարեկան.....	4.10.70	11
Տեղի 8. տարեկան.....	4.10.70	12
Տեղի 9. տարեկան.....	4.10.70	13
Տեղի 10. տարեկան.....	4.10.70	14
Տեղի 11. տարեկան.....	4.10.70	15
Տեղի 12. տարեկան.....	4.10.70	16
Տեղի 13. տարեկան.....	4.10.70	17
Տեղի 14. տարեկան.....	4.10.70	18
Տեղի 15. տարեկան.....	4.10.70	19
Տեղի 16. տարեկան.....	4.10.70	20
Տեղի 17. տարեկան.....	4.10.70	21
Տեղի 18. տարեկան.....	4.10.70	22
Տեղի 19. տարեկան.....	4.10.70	23
Տեղի 20. տարեկան.....	4.10.70	24
Տեղի 21. տարեկան.....	4.10.70	25
Տեղի 22. տարեկան.....	4.10.70	26
Տեղի 23. տարեկան.....	4.10.70	27
Տեղի 24. տարեկան.....	4.10.70	28
Տեղի 25. տարեկան.....	4.10.70	29
Տեղի 26. տարեկան.....	4.10.70	30
Տեղի 27. տարեկան.....	4.10.70	31
Տեղի 28. տարեկան.....	4.10.70	32
Տեղի 29. տարեկան.....	4.10.70	33
Տեղի 30. տարեկան.....	4.10.70	34
Տեղի 31. տարեկան.....	4.10.70	35
Տեղի 32. տարեկան.....	4.10.70	36
Տեղի 33. տարեկան.....	4.10.70	37
Տեղի 34. տարեկան.....	4.10.70	38
Տեղի 35. տարեկան.....	4.10.70	39
Տեղի 36. տարեկան.....	4.10.70	40
Տեղի 37. տարեկան.....	4.10.70	41
Տեղի 38. տարեկան.....	4.10.70	42
Տեղի 39. տարեկան.....	4.10.70	43
Տեղի 40. տարեկան.....	4.10.70	44
Տեղի 41. տարեկան.....	4.10.70	45
Տեղի 42. տարեկան.....	4.10.70	46
Տեղի 43. տարեկան.....	4.10.70	47
Տեղի 44. տարեկան.....	4.10.70	48
Տեղի 45. տարեկան.....	4.10.70	49
Տեղի 46. տարեկան.....	4.10.70	50
Տեղի 47. տարեկան.....	4.10.70	51
Տեղի 48. տարեկան.....	4.10.70	52
Տեղի 49. տարեկան.....	4.10.70	53
Տեղի 50. տարեկան.....	4.10.70	54
Տեղի 51. տարեկան.....	4.10.70	55
Տեղի 52. տարեկան.....	4.10.70	56
Տեղի 53. տարեկան.....	4.10.70	57
Տեղի 54. տարեկան.....	4.10.70	58
Տեղի 55. տարեկան.....	4.10.70	59
Տեղի 56. տարեկան.....	4.10.70	60
Տեղի 57. տարեկան.....	4.10.70	61
Տեղի 58. տարեկան.....	4.10.70	62
Տեղի 59. տարեկան.....	4.10.70	63
Տեղի 60. տարեկան.....	4.10.70	64
Տեղի 61. տարեկան.....	4.10.70	65
Տեղի 62. տարեկան.....	4.10.70	66
Տեղի 63. տարեկան.....	4.10.70	67
Տեղի 64. տարեկան.....	4.10.70	68
Տեղի 65. տարեկան.....	4.10.70	69
Տեղի 66. տարեկան.....	4.10.70	70
Տեղի 67. տարեկան.....	4.10.70	71
Տեղի 68. տարեկան.....	4.10.70	72
Տեղի 69. տարեկան.....	4.10.70	73
Տեղի 70. տարեկան.....	4.10.70	74
Տեղի 71. տարեկան.....	4.10.70	75
Տեղի 72. տարեկան.....	4.10.70	76
Տեղի 73. տարեկան.....	4.10.70	77
Տեղի 74. տարեկան.....	4.10.70	78
Տեղի 75. տարեկան.....	4.10.70	79
Տեղի 76. տարեկան.....	4.10.70	80
Տեղի 77. տարեկան.....	4.10.70	81
Տեղի 78. տարեկան.....	4.10.70	82
Տեղի 79. տարեկան.....	4.10.70	83
Տեղի 80. տարեկան.....	4.10.70	84
Տեղի 81. տարեկան.....	4.10.70	85
Տեղի 82. տարեկան.....	4.10.70	86
Տեղի 83. տարեկան.....	4.10.70	87
Տեղի 84. տարեկան.....	4.10.70	88
Տեղի 85. տարեկան.....	4.10.70	89
Տեղի 86. տարեկան.....	4.10.70	90
Տեղի 87. տարեկան.....	4.10.70	91
Տեղի 88. տարեկան.....	4.10.70	92
Տեղի 89. տարեկան.....	4.10.70	93
Տեղի 90. տարեկան.....	4.10.70	94
Տեղի 91. տարեկան.....	4.10.70	95
Տեղի 92. տարեկան.....	4.10.70	96
Տեղի 93. տարեկան.....	4.10.70	97
Տեղի 94. տարեկան.....	4.10.70	98
Տեղի 95. տարեկան.....	4.10.70	99
Տեղի 96. տարեկան.....	4.10.70	100

Anders sätter sig i ett litet rum, medan Mikael håller i ett litet av rum. Samtidigt är det en liten bit av rummet.

Készlete 7 éráker, vége fia után.

HUMAN REPRODUCTION 1974, September 10, 70-72

Deutsche Literaturwissenschaftliche Gesellschaft

2. Using a ruler, draw a horizontal line across the top of the page.

a. General studies: **Editorial Board** (with 1000 members)

Table 7. Analysis results: hydrological.

Barthelme, R. 1981. *Die Kunst des Erzählens*. Frankfurt: Suhrkamp.

BERKY LILI vendégjátékával:

A SASFÍÓK

A katonadolog.

Survey of the *Opiliones* (I) from the mountain Seryi Lisi
(Khabarovsk Territory).

Yarns are A 80s Worsted, 100% cotton, 7-10mm. Berks
Lill (mediumweight, 100% cotton, 10mm) Berks 100

A „KATONADOLOG“ szombat esti helyáral:

A "KATONADOLGO SZOMBAT ESI BÉLYARÉI"
 Felmérési pályók 6 K 20 I. Eseményi pályók 6 K 20 I. Eseményi nagy (grincsenum) pályók 10 K 20 I. Utes a Földszin es felmérési nagy pályókban 3 K 10 I. Zölle I. sorban 3 K 10 I. Zölle II-IV. sorban 2 K 70 I. I. z. támaszok 1 K 50 I. II. z. támaszok 1 K 50 I. III. z. támaszok 1 K 10 I. Erkeztetés I. sor I. Földszin II-IV. sorban 60 I. Erkeztetés V-VI. sorban 60 I. Földszin erkeztetés 30 I. Földszin állóhely 30 I. Eseményi állóhely 20 I.

Leiknirinnir Eideinnir stífuðu Harveng Færni og sigðuðu

Az ezredes.

218 szárm.

Figure 1. Location of the study area.

Az igazgatóság

Az 1913—14. évi programadásban dr. Janos vics igazgató bejelentette a szinügyi választmány nak, hogy a rendes hétköznapi munkán felül

Shakespeare-ciklust szándékozik rendezni. A ciklust tizenöt Shakespeare-darab bemutatására tervezi, melyet aztán a szezonban negyvenszer hoz színre.

A sajtó, mely a múltban is kételkedett a tervek végrehajtási lehetőségében, most már egészen bizonyosra vette, hogy a tizenöt bemutatóból a fele sem lesz meg és ebbeli aggályainak kifejezést adott.

„Nem óhajtjuk a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatóságának ezidei programját előzetes kritikával kísélni, — írja a „Kolozsvári Hirlap“. — mégis lehetetlen a program mellett elhaladnunk anélkül, hogy kifejezésre ne juttassuk ama véleményünket, miszerint általánosságban amilyen tetszetősnek látszik, részleteiben jól megoldva, annyira kivihetetlennek tetszik. Értjük pedig ezalatt főképpen a Shakespeare-ciklust, amit az igazgatóság 15 darabbal negyven estén át akar bemutatni. Mi úgy véljük, hogy ez merész vállalkozás, mert nemcsak nálunk, de még a budapesti Nemzeti Színháznál is képtelenség egy szezonban jól, kellő készültséggel, korhű berendezéssel és általában stilusosan tizenöt Shakespeare-darabot lejátszani.“

De ezuttal tévedtek, mert miként a két előző ciklust is országosan jelentős ünnepévé avatta a kolozsvári Nemzeti Színház, úgy a Shakespeare-ciklussal is teljességgel kielégítette a közönség várakozását és elismerést szerzett az ország szellemi életének, a sajtónak, művészi köröknek kritikájával.

Mindjárt az első estén olyan tettel váltotta be ígéretét dr Janovics igazgató, amely feljegyzésre méltó kulturhistóriai adat a Shakespeare irodalomban. 1913. október 7-én mutatta be a kolozsvári Nemzeti Színház magyar nyelven elsőnek a Felsült szerelmeseket, mely előadás előtt dr Janovics Jenő tartott konferánst. A bevezető előadásban nemcsak a kulturtörténész Janovics mutatkozott be a közönségnek, hanem mint új Shakespeare magyarázó, aki elsősorban a teljes Shakespearet óhajtja adni a közönségnek és megközelíteni akarja a Shakespeare-írók színpadi elképzelését anélkül, hogy az a közönségre fárasztó

lenne. Ezzel a dramaturgiai problémával már sokan foglalkoztak, de kivitelben csak néhányan közelítették meg a „britt szellemóriást”.

Hogy ez, legalább is a közönségre ható illúziós keltésben sikerült, bizonyítják azok a megemlékezések, melyeket az akkori kritikusok írtak az előadásról.

A kolozsvári közönség megértése segítette oda a színházat, hogy két esztendő sok nagy sikere után Shakespeare szellemének sorozatos előadásokban való interpretálására vállalkozott a színház kiváló igazgatója, a közönség végig nem lankadó meleg érdeklődése a bizonyossága annak, hogy a kolozsvári Nemzeti Színházhoz való apelláció nem téveszthet célt. Ez a bizakodás magyarázza azt is, hogy Shakespearenek egy, a magyar színpadokon még színre nem került darabját választotta az igazgató szezonnyitóul.

A rendezésnek sikerült a darab levegőjét megérezkíteni s a szereplők ambíciójuknak művészi becsvágyuknak minden erejével szolgálták a célt. A közönség sok jóakarattal és elismeréssel tapsolt a szereplőknek s azzal az impresszióval távozott, hogy a Shakespeare-ciklus nem fog mögötte maradni sikerben a magyar drámák és a klaszszikus-sorozat előadásainak.

Tehát az első este is már azzal a biztató sikerrel indult, amely méltó a színházhoz, közönséghez és Shakespeare szelleméhez.

Igy és hasonló dicsérettel irnak az akkori lapok az első Shakespeare-estéről, amiből kitűnik mindjárt az, hogy az előzetes bizalmatlanság már az első estén bizakodóvá vált és most már Janovics igazgatón és közönségén kívül a sajtó is reméli, hogy a terv teljes egészében sikerülni fog.

A ciklus második bemutatója október 16-án volt, amikor is III. Richard került színre. A bizalmatlanságnak egy halvány árnyalata sem mutatkozott többé a ciklus iránt. Zsufolt nézőtér, ünnepies várakozása fogadta dr. Janovicsot a lámpák előtt, hogy adjon magyarázatot arra, ami előtt mindnyájan értelmetlenül állottak. Hogyan kerülhet a „Felsült szerelmesek” után, mely drámai felépítésében csak sejteti a zsenit, de mégis primitív,

mindjárt ez a nagyszabású klasszikus dráma a Shakespeare-bemutatók sorrendjében. És dr Janovics konferánszában alapos reflexiókkal foglalt állást azok mellett a Shakespeare magyarázók mellett, akik „III. Richard”-ot Shakespeare ifjúkori alkotásainak vélik. Hatalmas tanulmányra valló esztétikai értekezés volt ez a bevezetés, melyről a kritikák úgy emlékeznek meg, hogy lebilincselő érdeklődéssel szólott Shakespeare darabjáról és annyi magyarázó és irodalmi buvár után is megkapta figyelmünket, lekötötte érdeklődésünket, másfelől pedig: „mélyen szántó konferánszát Janovics azon kezdte, hogy maga is állást foglalt ama kettős kérdésben, vajjon a „III. Richard” ifjúkori, vagy későbbi alkotása Shakespearenek. A kolozsvári színház igazgatója azokhoz csatlakozott, akik a monumentális tragédiát a fennálló bizonyítékok alapján az ifjúkori művek közé sorozzák. Ezekután tehát senki előtt nem lehetett különös, hogy a „Felsült szerelmesek” után következett „III. Richard” a ciklus időbeli sorrendjében.

„Az ilyen összeállítást ezekután csak helyeselni lehet, hiszen a szindarabírás titánját a maga valóságában csakis így lehet a tanulni akaró közönség elé állítani.

A kezdetben megnyilvánuló érdeklődésnek és várakozásnak egy jöttányi lankadását, csökkenését sem lehetett volna tapasztalni a színházban. Sietünk előre bocsátani, hogy az előadás úgy járték, mint rendezés tekintetében meg is érdemelte a kivételesen nagy érdeklődést.”

Az előadásról általában a legnagyobb elismeréssel irtak, az új rendezői felfogást kiemelték és különösen dicsérték az egyes szereplők tudással párosult buzgalmát, mellyel kerek és egységes előadássá varázsozták a „III. Richard” tragédiájának október 16-iki bemutatóját.

Két hét múlva már ismét elkészült egy új Shakespeare-est. A ciklus harmadik bemutatója A makrancos hölgy előadása volt. Október 30-án mutatta be a színház dr Janovics igazgató új szcenáriumában. Bevezető előadást ugyancsak ő tartott a zsufolt nézőtér előtt, „mely nagy figyelemmel hallgatta végig dr Janovics Jenő

NEMZETI SZÍNHÁZ
SHAKESPEARE-ESTÉK.

Uj betanulással és uj szereposztással:

LEAR KIRÁLY.

Copyright © 2004 by The McGraw-Hill Companies, Inc.

[illegible]

A bevezető előadást **Janovics Jenő dr.**, tartsa

[illegible]

.....

Kérdete 7 órakor, vége 10 órakor.

Holman, bittén. 1984. *minima* no 23-24. Bivert 1-48. side 23-24

Abstract

MANON.

NET 17600

[illegible]

Fynck: A mandarin. (Jin-shan) Same as 5.
A mandarin variety with bristly leaves & small white flowers. Jin 17 1936. See also 20 about photo & 21 with notes.

8.

Shakespearei szöveget hozta színre ebben az előadásban.

A makrancos hölgyet mindeddig előjáték nélkül adták a színházak. Dr Janovics szcenáriumában azonban Ravaszdi históriája is beleszövődik a játékba, mely így olyan hangulatos egészet alkot, mint amilyennek Shakespeare képzelte és játszotta Erzsébet királyné idejében. Az előadásról úgy a kolozsvári, mint a budapesti lapok nagyon komoly dicsérő kritikákat írtak és kiemelték a színészek tökéletes játszásának okát: a rendezést, amely dr Janovics igazgató művészi teremtménye volt.

A negyedik estén Romeo és Juliát játszották. November 15-én volt a ciklusnak ez a negyedik bemutatója, amikor az előadást ismét dr Janovics igazgató vezette be rendkívül gazdag tudású konferánzával. Ebben a konferánzában különösen a Shakespeare-i forrásokról, a Romeo és Julia történeteinek különféle feldolgozásáról értekezett, de megfejteti igyekezett egész egyéni szempontok szerint a Romeo és Julia körül felmerült Shakespeare-i problémákat. A „Kolozsvári Hírlap“ azt írja: „Elsősorban is dr Janovics konferánzával támasztottunk erősebb várakozást. És méltán volt mindenki kíváncsi a konferánzié mondanivalóira. Hisz annak tudatában, hogy „Romeo és Juliá“-nak van a legkisebb irodalma, dr Janovics Jenőtől csak kijegecesedett véleményeket várhattunk. Nem csalódtunk. A tragédiát a Nemzeti Színház igazgatója nemcsak markáns mondatokkal, de komoly tudással, modern megvilágítással s mindenekfelett Shakespeare igaz szellemében konferálta be. A konferánsz valóban tompította azokat az aggodalmakat, melyeket az előadás iránt tápláltunk. A „Romeo és Juliá“-nak különösen a rendezése elé néztünk aggodalommal. Azonban Shakespeare hatalmas alkotása a rendező kezében masszív egységességre került s ezen az egységen túl a felvonások színeit a szerelem négy főmomentuma, a költészete, kényszerítő külső eseményei, pillanatnyi boldogsága, belső összeomlása és a katasztrófa bekövetkezése szerint csoportosította. Ami az

egyes felvonások és színek berendezését illeti, nem lehet elvitatnunk, sem a stilszerűséget, sem a megkívánt hatásokat elért hangulatokat.

A szereplők nézőpontjából egy percig sem lehettek kétségeink az igazgatóság intenciói felől. Dr Janovics Jenő még a szereposztásban is Shakespeare szellemében kívánt cselekedni. A színészek jó alakításaikkal járultak hozzá a teljes sikerhez, amit a teljes zsufolt nézőtér pecsételt meg zajos tapsokkal.

Nem maradt mögötte az előző Shakespeare-előadásoknak az ötödik bemutató sem. November 27-én a Velencei kalmár került színre ugyan csak dr Janovics igazgató bevezetőjével.

Erről az estéről elegendő, ha az egyes kritikák kikapott részeit idézzük és megkapjuk képét annak a grandiózus sikernek, melyet dr Janovics Jenő megérdemelt igazgatásával, káprázatos rendezői munkájával és azzal a termékeny irodalmi produkcióval, melyet, mint konferánszié kifejtett a Shakespeare-ciklus körül. Az „Ujság” így ír:

„A színházi szezonnak még csak elején vagyunk és már az ötödik új scenáriummal, új tanulással színrehozott Shakespeare-darabra telik meg zsufolásig a színház nézőtere. Midőn a színház igazgatósága egy merész lépéssel a Shakespeare-ciklust az idei évad előterébe tolta, az emberszólók sokasága azzal próbálta halványítani dr Janovics klasszikus vállalkozásainak szépségét, hogy erkölcsi érdemek stréberkedésével gyanúsítják. És csak most látja be a skeptikusok kised tábora, hogy Janovicsban a színház etikai mérlegével való ügyes számítás mellett, a kitünő, üzleti érzék is megnyilvánult. Nem lehet kitérni a tény elől, hogy a közönség érdeklődése itt nem kitartó, hanem fokozódó. A Shakespeare előadások estéi a színháznak ünnepei, amelyre szent lázzal, megfeszített ambícióval készülődik a művészszemélyzet s ünnepi érzéssel, megértést sugárzó intelligenciával hallgat végig a közönség. Ez Shakespeare kultuszának és a színháznak közös reneszánsza. A „Velencei kalmár” került színre tegnap este úgyesen megoldott összevonásokkal, új szereposztásban és szeretnők azt állítani, hogy a premier-han-

gulat frissességében. A „Velencei kalmár“ kifogástalan színrehozása elsőrangú, de egyszersmind legnehezebb színpadi feladat. A rendezőnek számolni kell azzal, hogy az első előadásban teljes érvényűvé kell tenni a darab vígjátéki fonállal párhuzamosan haladó Shylock tragédiájának vészes villámlása részletes fényében csökkenést ne szenvedjen. A közönségnek nem szabad nyomasztó érzéssel elbúcsuzni az előadástól, de teljes szármával kell honorálni Shylock tragikus összeroppanását.“

Az „Esti lap“ Janovics igazgató gyönyörű és mélységes tudáson, adatgyűjtésen és fáradhatatlan analízisen épült konferánszát emeli ki, amelylyel ez estén úgy állította oda Shakespeare remekét, amint annak ott kell állnia, hogy valódi formájában látható legyen. Ennek a nagy figyelemmel hallgatott előadásnak legnagyobb értékét abban látjuk, — írja az Estilap, — hogy nexust tudott teremteni néző és darab között, hogy rávilágított azokra az ideákra, amelyek Shakespeare-t a darab megírásakor vezethették és megtudta értetni a legtájékozatlanabb emberrel is, mi a komoly filozófia ebben a játékban és mi az, amin lehetetlen jó kedvvel nem hahotázni.

A „Velencei kalmár“ előadása a teljes sikerét jelentette a Shakespeare-ciklusnak.

December hó 16-án készült el a következő Shakespeare-bemutató. A hatodik estén a *Vízkereszt*, vagy amit akartok, Shakespeare-nek ragyogó szellemű, fantasztikus vígjátéka került színre, amit másnap megismételt a színház. Mindkét estén dr Janovics konferált. Az első estén a „Vízkereszt“ dramaturgiai értékeléséről, a darab víg elemeiről, a Shakespeare-korabeli bohócokról, azok népszerűségéről és fontos szerepéről, a második napon a Shakespeare-i forrásokról érkezett bő és tanulságos magyarázatokkal. A „Vízkereszt“ előadása is épp úgy a siker jegyében folyt le, mint az eddigi Shakespeare-előadások.

Erről az estéről az „Ellenzék“ kritikusa a következőket mondja:

„Aki figyelemmel kísérte dr Janovics igazgató konferánszát, észre kellett vennie, hogy nagy

vonzó irodalmi tónusban tárgyalja. A tegnapi Shakespeare-estének is igen érdekes és értékes része volt Janovics dr konferánsza, amit a közönség elismerő, meleg tapsaival honorált. És kitűnő volt az új szcenizálás, ami a gyors nyíltszíni változásokkal lehetővé tette, hogy a hosszú darabnak már 10 órakor a végére jutottunk. Ez is az igazgató szakszerű rendezésének eredménye.

A hetedik este 1914 január 5-én volt. Ez alkalommal Julius Caesar-t mutatta be a színház és hozzá bevezető előadást dr Csengery János egyetemi tanár tartott. Az estéről a „Kolozsvári Hírlap“ azt írja, hogy a hatalmas alkotás tegnapi előadása minden tekintetben hasonlónak mondható az eddigi Shakespeare-estékhez. Kitűnő, nagy tudással megkonstruált konferánsz előzte meg, amit ezúttal dr Csengery János egyetemünk tudós professzora tartott. Az együttesből kimagaslott néhány művésznünk valóban kvalitásos alakítása.

A nyolcadik estén január 17-én A windsori vigasságokat hozták színre a Shakespeare-ciklusban, melyhez bevezetőt dr Janovics igazgató tartott. Az előadás, mint az eddigiek, méltó volt a mindenidők legnagyobb színpadírójához. Az „Újság“ így emlékezik meg ez estéről:

„A közönség ezúttal is bizonyosságot tett arról, hogy megérteni és teljesen méltányolni tudja dr Janovics igazgató elismerést érdemlő törekvéseit s miként az eddigi Shakespeare-estéken, úgy most is zsufolásig megtöltötte a színházat. A vigjátékot az igazgató bevezető előadása előzte meg. Janovics dr vonzó stílusban ismertette a darab keletkezésének körülményeit s jellemezte a darab főszereplőjét: Falstaff lovagot. A vigjátékot, melyet a külföldön is a lehető legkritikábban adnak, Magyarországon tegnap játszották hetedikszer. Első ízben 1854-ben Budapesten s ötödször Kolozsvárott. A színház együttese nagy ambícióval és készültséggel igyekezett megfelelni feladatának.“

Január 25-én szenzációkban gazdag estéje volt a kolozsvári Nemzeti Színháznak. A Shakespeare-ciklus kilencedik estéje sok érdekes művészi találkozásnak volt színhelye. A ciklusban ezúttal

Hamlet került színre, mely előadás, ha lehet ezeknek az estéknek dicséretét fokozni, a legtökéletesebb volt külsőségekben, belértékben egyaránt.

Mindenekelőtt a konferánszról emlékeznek meg a lapok, melyek dr Ravasz László sajátosan szép előadásáról, mint lélekemelő élményről számol be, a második nagy szenzáció: dr Janovics Hamletje. A darab rendezésén felül még játszotta is a rendkívüli dán királyfi csodálatos színészi szerepét. Az összes lapok hasábjait szenteltek az előadásnak, melyben a színészi és rendezői munkának hatalmas erőt igénylő produkcióját dr Janovics végezte.

A kolozsvári „Ujság” kritikusa ezeket írja a „Hamlet” alakításáról:

„Az az öröklött lelki vonás, amely a modern ember akaratgyengeségét a mindenséggel és önmagával való folytonos meghasonlást, a nagy tettek előtt való meghátrálást, a halál gondolatával való foglalkozást, a jó és rossz közötti ítéletének tétova ingadozását, a titok meredélye felletti bizonytalan balanszírozást, örök kétségeit egy észbe, egy gondolatkörbe, egy tragikumba forrasztják össze Hamlettel.

Ezt a legfinomabban differenciált, mondhatni nitzsche-i filozófiával szaturált lelket, volt szerencséje interpretálni a kolozsvári Nemzeti Színházban dr Janovics Jenőnek, olyan nehéz és komplikált feladat, melyhez fogható a színészi szerepek nagy lisztájában talán egy sincs. Janovics Jenő Hamlet alakítása a legkomolyabb és a tökéletes megértés felé vivődő folyton forró és folyton nemesebbé formálódó alakítás. Sok évi nehéz, emésztő studiuma, az intuición extatikus láza legvilágosabb értelemre való törekvés adja meg Janovics Hamletjének az egyéni veretét.

Mikor valaki elérkezik a nagyszerű, a szerepet átfogó megértésének és a szerep lelkének saját énjébe plántáló tehetségnek ehhez a stádiumához; akkor megszűnnek létezni előtte a konvencionális színészi mesterkedés, trükkjei, raffinériái, szóval az átlag megoldásnak összes szokvány eszközei. Ilyenkor kivetkezik teljesen saját egyéniségéből

az előadó, mert minden idegszála, vére ütemes lüktetése, intelligenciájának ezredrész másodpercenyi felfogása nem a játszás, nem a hatás, hanem a szerep szolgálatában áll. Ezt a különös állapotot éreztük meg szinte szuggesztíve, Janovics Hamlet alakításában. Nem a téboly patológiai ábrázolásának naturalisztikus hűségét, hanem a megtört lélek prizmáján keresztül sugárzó Hamlet-i filozófiáját domborította ki plasztikusan. Éreztük, hogy felolvadt, eggyé forrt, vergődött, szenvedett Hamlettel és a közönség hitt az ő Hamletjének. Sikere kivételes és mély hatásvolt.

Az „Estilap“ ezt írja Janovics Hamlet alakításáról:

„Hamlet“ alakját színpadra vinni nem elég, sőt talán nem is fontos a szó szoros értelmében vett ábrázoló művészet, főleg azért, mert Hamlet alakja maga a megtestesült passzivitás, melyben a színészi alkotás csupa negatívumokban, minden cselekvés hiányában, a pusztá akarásban kénytelen kimerülni. A dán királyfi vajudó, kétségeskedő, fájdalmas szavaival mindvégig beláthatatlan mélységeit kavarja, veti felszínre az emberi érzéseknek. Janovics Jenő dr. „Hamlet“-jének komolyságát éppen ebben látjuk és nagyítás nélkül azért állíthatjuk a legkiemelkedőbb Hamlet-alakításokkal párhuzamba.

Janovics nagysikerű alakítása mellett, amelynek teljes elismeréssel adózott a zsúfolt ház intelligens megértő közönsége, a többi színészek is kivették részüket a sikerből.

Február 7-én a Hamlet bemutató után még fokozottabb érdeklődéssel várta a közönség a következő Shakespeare-bemutatót. A tizedik estén a *Szenitivánéji álom* című mesejátékát mutatta be a színház dr. Janovics igazgató új rendezésében.

Az akkori színházi kritikák a leghatalmasabb sikerről számolnak be. Itt a rendező minden fantasztikus eszközzel hozzásegítheti a darabot ahhoz a sikerhez, melyre Shakespeare-nek ez az alkotása mindenütt, ahol előadták, rászolgált. A kolozs-

vári előadás ragyogó diszletekkel és Mendelsohn muzsikájával segítette elő a tökéletes összjátékot, mely elsősorban is a rendezőművész érdeme, aki

A Shakespeare ciklus utolsó tizennegyedik estje.
Ünnepi előadás Shakespeare halálának évfordulóján.

Bérlet 164. szám D.)

Kolozsvárt, csütörtökön, 1914. április hó 23-án.

MACBETH.

Forgató és rendező: dr. Beckegh György. Partizán: Szász Ernő.

N E M Z E T I S Z Í N H Á Z									
Macbeth	1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.	6. sz.	7. sz.	8. sz.	9. sz.
Macbeth	1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.	6. sz.	7. sz.	8. sz.	9. sz.
Macbeth	1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.	6. sz.	7. sz.	8. sz.	9. sz.
Macbeth	1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.	6. sz.	7. sz.	8. sz.	9. sz.
Macbeth	1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.	6. sz.	7. sz.	8. sz.	9. sz.
Macbeth	1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.	6. sz.	7. sz.	8. sz.	9. sz.
Macbeth	1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.	6. sz.	7. sz.	8. sz.	9. sz.
Macbeth	1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.	6. sz.	7. sz.	8. sz.	9. sz.
Macbeth	1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.	6. sz.	7. sz.	8. sz.	9. sz.
Macbeth	1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.	6. sz.	7. sz.	8. sz.	9. sz.

A bevezető előadást Janovics Jenő dr. tartja.

Rendező helyének. Kezdet 7 órakor vége 10 után. Rendező helyének.

Holnap, pénteken, 1914. április hó 24-én, Bérlet 165. szám A.)

1) Személyes:

Dósa György főfelkelésének négy századik évfordulóján.

Dósa György.

Bevezető előadást tart Márki Sándor egyetemi ny. r. tanár.

Rendező: Kallós (Vendégelő, Bérlet 166. sz. B.)

2) Személyes:

3

Rendező: 4. sz. (Vendégelő, Bérlet 167. sz. C.)

Rendező: 5. sz. (Vendégelő, Bérlet 168. sz. D.)

Régi pénztár a 10. szobában nyitva tart.

Próbák: 1. sz. 10. sz. 11. sz.

Kétszeri próbák: 1. sz. 10. sz. 11. sz.

Próbák: 1. sz. 10. sz. 11. sz.

Próbák: 1. sz. 10. sz. 11. sz.

Előzetes jegyzet a 10. szobában nyitva tart.

A 10. szobában nyitva tartó jegyzet az előadás meg. Tiszta 10.

Próbák: 1. sz. 10. sz. 11. sz.

Próbák: 1. sz. 10. sz. 11. sz.

Próbák: 1. sz. 10. sz. 11. sz.

272 szám.

György Frensz "László"

2722222222

Az igazgatóság

a darab minden gyönyörűségét, humorát, színes
ségét a maga képzelet hozzáadásával teszi örök-
életűvé a Szentiványiának gyönyörűséges álmo-
dásában.

Az „Estilap“ így emlékszik meg az előadásról: „Öszinte elismeréssel kell adóznunk a kolozsvári Nemzeti Színház vezetőségének amiatt, hogy amikor a Shakespeare-ciklus keretében ezt a darabot is színpadra vitte, tette ezt az áldozatkészségnek olyan fokával, amely bármelyik fővárosi színháznak dicséretére válnék, de amelyre elkerülhetetlen szükség volt, hogy az ötödik előadás komoly produktummá váljék. A darab főrészeinek, az Athén melletti erdőnek igazán gyönyörű diszletei Berlinben készültek és a többi felvonások kiállítására is skrupulózus gondot fordítottak, a világítási effektus egyenesen meglepetést keltett, a szereplők nagy lelkesedésre valló precizitással, kifogástalan munkát végeztek. A szombati előadást dr Dézsi Lajos egyetemi tanár konferálta, mely kétségkívül egyik legragyogóbb eseménye volt a kolozsvári színészet történetének. Az előadást zsufolt ház nézte végig.“

Az „Ujság“ dr Janovics rendezéséről megállapítja, hogy a színház kitűnő drámai együttese művészi erejének teljességével igyekezett szolgálni a sikert. Továbbá, hogy az effektusok beállításával nem várt hatásokat ért el és tulzás nélkül jelenthetjük ki, hogy zavartalanabb gyönyörűségünk régen nem volt színházi előadásban, mint a „Szentivánéji álom“ bemutatóján és ez az előadás méltán sorakozott azokhoz a művészi élményekhez, amelyekben a ritka sikerű repriz részesített bennünket. A „Kolozsvári Hírlap“ első sorban dr Janovics Jenőt megillető dicséretéről ír, amikor megállapítja, hogy bőkezűséggel ambicionálta Shakespeare elméjének költészetben, színekben, pompában leggazdagabb alkotásának színterhozatalát, mellyel a „Szentivánéji álom“ mesejátékot káprázatos szépségekkel vonultatta fel színpadára. A még nem is egy évtizedes új színházunk történetében minden időkre egyike lesz a legpompásabb emléknek ez a színházi esemény.“

A tizenegyedik estén Othellót mutatta be a színház, mely előadás méltó volt a többiekhez. Ezuttal dr Janovics igazgató tartotta bevezető konferánszát, mely mélységes tudással és színes irodalmi gondolatokkal íródott. A közönség meg-

értéssel és sok tapssal honorálta dr Janovics fáradhatatlan buzgalmát.

Március 22-én, mint a Shakespeare-ciklus tizenkettedik bemutatója, a Lear király került színre. Bevezető előadást ez alkalommal is dr Janovics igazgató tartott, melynek érdekes fejtegetéseit — az akkori beszámolók szerint — lelkes tapsokkal köszönte meg a közönség. Ugyancsak megállapítják, hogy az a fejtegetés egyike volt dr Janovics legértékesebb enemy dolgozatainak. A darab alakjainak karakterét nagy tudással és érdekes felfogással boncolgatta s mindenestre fő érdeme van abban, hogy a közönség nemcsak felidézte Shakespeare szellemét, hanem megértette és élvezni tudta egyik leggrandiózusabb alkotását.

Április 20-án a Shakespeare-ciklus tizenharmadik bemutatójaként Coriolan-t hozta ki a színház, melyhez dr Gál Kelemen tartott bevezető konferánst. Az előadásról a „Kolozsvári Hírlap“ ezeket írja: „Minden tekintetben ünnepi estéje volt a kolozsvári színháznak a tegnapi. Nem külső csillogással és vásári zajjal, belső értékek egész halmazával és az erkölcsi siker teljességével rótt le a színházunk kegyeletét a világ minden időkre legnagyobb drámaírója: Shakespeare iránt. Születése 350-ik évfordulója alkalmából a brit szellemóriás remekművei közül a „Coriolanus“ került színre. Róma történelmi nagyságának: Caius Martius Coriolanusnak fenséges tragédiája játszódott le a színpadon s az előadás egészében, részleteiben méltónak bizonyult Shakespeare hatalmas alkotásához. A rendező keze a lehetőség eltüntette a tragédia szerkezeti nehézségét, a tagoltságot. A kolozsvári színház Shakespeare-re való ünnepies emlékeztetének nemességét különösen a drámai együttesünk játéka adta meg.“

A ciklus utolsó előadása 1914 április 23-án volt, amikor is Macbeth került színre dr Janovics igazgató bevezetőjével. Tehát a tizenöt bemutatóból tizennégygel eltudott készülni a színház. dacára az összes lapok bizalmatlanságának és a közönség hitetlenségének, mely ezt a grandiózus vállalkozását megelőzte. A hit és a bizakodás, a tudás és az erő biztos fölénye sarkalta dr Janovics

igazgatót, amikor erre a vállalkozásra elszánta magát és csak a maga és színészei erejében bízhatott. A siker teljes volt, az egész akkori Magyarországot teljes elismeréssel adózott dr Janovics érdemeinek és ezt a ciklust is, miként a két előbbit, a szinpadtörténelem mint rendkívüli teljesítményt írja be arany lapjaiba.

A „Macbeth“ előadásáról az „Ellenzék“ a következőkben számol be:

„A színházban tegnap volt a Shakespeare-ciklus utolsó estéje. Tizennégy estén a Shakespeare zsenijének hatalmas alkotásaiban gyönyörködött a közönség, mert a ciklus legtöbb estéje, előadásban is méltó igyekezett lenni a költői erő alkotásának e klasszikus remekéhez. Az utolsó előadás alkalmával örvendetes sikerről számolhatunk be, amelyhez nemcsak a legtöbb előadás művészi nivóját számítjuk, hanem azt az érdeklődést is, melyet a közönség tanúsított a Shakespeare-esték iránt és azokat az érdekes, becses és a Shakespeare irodalmi működését magas színvonalon ismertető és méltató konferánuszokat is, melyek bevezetésképen elhangzottak.

És itt nem üres szó, nem konvencionális frázis, amikor őszinte dicsérettel és elismeréssel szölkünk dr Janovics Jenő érdemeiről, aki komoly szakértelemmel és lelkes buzgósággal vitte a dalra a Shakespeare-estéket. Az ő rendezésében és szcenírozásában láttuk a legtöbb darabot és az ő tartalmas és érdekes adatokban bővelkedő konferánuszai kötötték le a legtöbbszor a közönség figyelmét. Sok munkát és fárasztó irodalmi kutatást végzett, hogy megismertesse azokat a motívumokat, melyek e lángészt inspirálták és azokat az intimitásokat, amelyek Shakespeare legendás írói neve köré szövődtek. Kétségkívül a magyar drámatörténelmi és a klasszikus drámai esték ciklusa maradandó nyomot hagy a kolozsvári Nemzeti Színház történetében. És ezek a nyomok dr Janovics nevéhez vannak kapcsolva. A tegnapi „Macbeth“-előadás a legsikerültebb Shakespeare-estékhez tartozott.“

Az „Ujság“ ezeket írja:

„Ünnepi estéje volt tegnap a színháznak. Az idei színházi szezon kiemelkedő jelentőségű és ritka sikerű Shakespeare-ciklus utolsó előadásául a nagy angol költő egyik leghatalmasabb alkotása, a „Macbeth“ került színre. Ezuttal is dr. Janovics igazgató vállalkozott a konferánszié szerepére s minthogy a sorozat ismertető előadásai között mindig az ő magas nivóju eszméi voltak a legértékesebbek, most is felette érdekes és nivós konferánsszal vezette be az előadást. A nagy figyelemmel hallgatott konferánszot lelkesen megtapsolta a közönség. Ezután kezdetét vette az előadás, amely rendkívül nagy készültségről tanuskodott.“

Tehát a „Macbeth“ előadással lezárult a Shakespeare-ciklus, mely jelentőségében akkora volt, mint a két előző és sikerében szinte egyedülálló a kolozsvári Nemzeti Színház történetében.

Ez idő óta aztán szinte esztendőről-esztendőre színrekerülnek, ha nem is sorozatosan Shakespeare népszerűbb drámái és 1923—24. évi színházi szezonban ismét sorozatosan tíz új szcenírozású Shakespeare-darab, melyekről később szólnunk.

Ennek a színházi évnek történetéhez hozzátartozik a Szigligeti emlékezetére tartott négy ünnepi előadás és Dózsa György 400 éves évfordulóján megtartott Dózsa György-előadás. Szigligeti születésének 100 éves fordulóján színrekerültek 1914 március 7-én délután ifjúsági előadás keretében a Szökött katoná, melyhez dr. Janovics igazgató tartott bevezető előadást. Március 8-án délután a legnépszerűbb Szigligeti-darab, a II. Rákóczi Ferenc fogsága, este diszelőadás keretében Liliomfi-t mutatta be a színház és ez előtt ismét dr. Janovics tartott bevezetőt. 9-én pedig Fenn az érnő nincsen kást adták, mely előtt dr. Dézsi Lajos értekezett Szigligetiről.

Ez ünnepi előadásról, mint a kolozsvári Nemzeti Színház legtiszteltetreméltóbb tettéről emlékezett meg az egész ország sajtója. A Dózsa György emlékezetére tartott diszelőadáson dr.

Márki Sándor tartott mélyértékű történelmi értekezést, melyet figyelmes és hálás nagy közönség hallgatott meg.

Egy esztendő munkája volt ez a színháznak. Shakespeare-ciklus, ünnepi előadások és a rendes műsor, mely a divatos szinpadok minden darabját bemutatta. És ez a forszirozott művészi munka nemhogy kimerítette volna a színházat, vagy a közönséget, sőt újabb és újabb tettekre készítette mindkettőjüket.

Minden évnek meg volt a művészi szenzációja, akár sorozatos előadásban, akár valamilyen nagyjelentőségű művészi esemény kapcsán. És mindezeknek kitalálója, mozgató lelke, keresztülvivője, ereje dr Janovics igazgató, aki pillanatnyi szünet nélkül dolgozik, tervez, kutat, ír, adminisztrál, felfedez és teremti.

Dr Janovics Jenő színésztörténeti jelentősége. A színész. (Növendék. Első szerződés. Mely színházakban játszott. Szerepeiről.) A rendező. (Egyéniségének, módszerének, művésztemperamentumának ismertetése. Az antik, Shakespeare és magyar drámák rendezéséről. Modern törekvések.) Az igazgató. (Színházvezetés és szervezés. Darabok megválasztása. Szerepkiosztás. Kollegialitás.) Vendégjátékok Budapesten. A Magyar Színház kolozsvári vendégszereplése. Vidéki turnék. Ifjusági és munkáselőadások. Játékonycélu előadások. Filmvállalat.

Egy még, ma is élő emberről teljes biografiát írni nem lehet. A még most is fiatalosan hevülő érzékeny művészlélekről, mely tervekkel, munkával, küzdelmekkel van teli, lezárt és jelentőségében történelmi távlatu ítéletet mondani lelkiismeretlenség volna, de eddigi munkásságáról, művészhatásáról, beszámolót tartani, hozzá reménységeket fűzni és sejteni, várható dolgokat meg lehet tenni.

Ez a könyv összefoglaló munka, beszámoló írás dr Janovics Jenő elmúlt tetteiről, melyeket vizsgáló szemmel, gondos kritikával ellenőriz a mindennapi élet és ha annak spontán tisztelete kimondja egy emberről, hogy élete az irodalom és művészet számára el nem muló érték, az utókor fokozottabban kell, hogy érezze, mennyi képesség élt abban, aki művészelképének kibontásával egy emberöltő izlésének szabott irányt, hatását erősen éreztetve generációkon át.

Dr Janovics Jenő ilyen ember. Színésznek készült és ebben ő nem elégedett meg olyan egyoldalú életkiteljesítéssel, mely csak a színpadon teremt meg pillanatnyi hatást, számára a színészet világnézetévé bontakozott ki, melyben művészet, irodalom, politika és közgazdaság egységet és életmeghatározást jelentett.

A fiatal diák önképzőköri szavalással, irodalmi munkássággal pályadíjat nyert, tehát tehetsége kétségtelen jelei már produkcióban nyilvánult. Tanulmányait a színakadémián folytatta, mely intézet a mesterségbeli dolgok elsajátításán kívül tehetségének iránykeresését is elősegítette. A fiatal színész hiányosnak érezte az életre való készségét, az egyetemen kutatta mindazt, ami felé tehetsége hajtotta. Az érett ember pedig öntudatosan rájött arra, hogy ő vezetőnek született és nem elégedhetik meg azzal, amit mások szabnak elé munkában, erő kifejtésben és vágyak korlátozásában. Tehát maga teremt egy kis közösséget, melyben az ő életereje valósíthat meg művészi tetteket és az ő gondolatai után igazodnak művészirányok, emberi társasmozgalmak, melyek nagyobb körben támasztanak munkát és célokat. Ez a fejlődésvonal az, amely körülbelül meghatározza a nagy ember hivatottságát, ha az tehetségénél fogva tényleg vezetésre született.

Dr Janovics Jenő minden bizonnyal vezetésre predesztinált művész és ember. Színész-növendék korában már jelentős szerepeket bízta rá és vizsgálőadásán már szerződés várta. Vizsgálójáról a legnagyobb elismeréssel irtak, diplomáját pedig olyan ítéletű művészek irták alá, akik a magyar irodalom és színművészet európai reprezentánsai: Váradi Antal, Alexander Bernát, Ujházi Ede, Bercsényi Béla, Jászai Mari. Ők bizonyították legelőször dr Janovics Jenő tehetségét és hivatottságát a magyar színművészetben.

Első szerződése 1894-ben Miskolchoz kötötte, ahol Csóka Sándor igazgató társulata működött. Vendégfellépése már előzőleg megtörtént, amikor K. Hegyessy Mari, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagjával együtt lépett fel Miskolcon. Onnan a dési, majd a buda-temesvári színházakhoz került

Krecsányi Ignác igazgatóhoz. Legközelebbi stációja a szegedi színház, ahol Makó Lajos társulatánál volt. Kolozsvárott rövid ideig csak mint színész működött Bölönyi József intendatúrája alatt, de

NEMZETI SZÍNHÁZ

ANTIK DRÁMÁK SOROZATOS ELŐADÁSA.

PERZSÁK

Béret 46. szám (B.)

Kolozsvárt, szerdán, 1912. november hó 6-án.

PERZSÁK

A bevezető előadást Csongori János dr. egyetemi ny. r. tanár tartja.

Kedves helytárs. **Kiadása 7 órakor, vége 8 után.**

Calistoidon, 1912. november hó 7-én Béret 47. szám (G)

Primerose kisasszony.

Legközelebbi újdonság, először: AZ OSTROM.

75. szám. **Az igazgatóság.**

hamarosan mint főrendező és művezető-igazgató végezte egész fiatalon, rendkívül felelősségteljes munkáját. Ezalatt az idő alatt szerelmes, de főként karakterszerepeket játszott, ambíciója azonban mindig az volt, hogy a klasszikusok szerepét játsza

hassa. Erre hatalmas előkészültsége volt, hiszen kolozsvári színészkedése alatt elvégezte az egyetem bölcsészeti szakát és tanári diplomát nyert irodalomból és filológiából, mely tudományok doktora lett.

A kezdő színésznek alapos előkészültségei voltak arra, hogy terveket csináljon, melyekkel beleírja nevét a magyar színésztörténetbe, hogy emberi ismeretre tegyen szert, mellyel a rendező és igazgató, a színpad, a színház szövevényes mesterségében mindig megtalálja a helyes utat, hogy a mesterség gyakorlati részét megtanulja, mellyel megvalósíthatja fantáziája teremtményeit és hogy figyelhesse a közönséget, mely millió igényével és rendkívüli külömbösségével a legkészültebb színházi embert is napról-napra meglepi szeszélyességében.

Dr Janovics Jenő színészegyéniisége a klasszikus színészeket érezteti újra és újra. Nála az Ifflandi „emberábrázolás“ nem azt jelenti, hogy külsőségekkel vagy apró karakter vonatkozásokkal akar megsejtenni egy teljes karaktert. Dr Janovics színészi ereje a teljes ember absztrakt jellemelgondolásában van, aki a legbelsőbb érzéseit, vagy gondolatait vetíti játékába. Az ő színészete az aprólékos szerepkidolgozás mellett is szintetikus, ami a gondolat ábrázolásának legmélyebb kifejező formája a színészetben. Ezért nem lehet ő mellékszereplő valamely darabban, mely szerepekben pedig világhírű színészek lettek utánozhatatlanul tökéletesek. Dr Janovics összefogó intelligenciája nem kapcsol részeket a maga egyéniségével. Ő elsősorban intellektuális színész, aki agyával formálja a maga egyéniségébe a megjátszandó jellemet. Nála a játékban nincsenek szerelenségek, melyek „zseniális rátalálásokkal“ egy-egy pillanatra tökéletesen megvilágítanak jellemfigurákat, az ő tudatos és kiszámított színészi agymunkája precíz, mint egy műszer, mely egyformán méri a nagy emberi robbanásokat és a lélek finom rezgéseit. Ezért van az, hogy nála minden hatás is pontosan kiszámított. Beidegzi az egész alakot, amit megjátszik, kiszámítja a hangja és ereje alsó és felső határait, e közé for-

[illegible]

133

mely pillanatra kíségeti a színészi intellektust a nagyobb szerű munkából, de neki ez nem élmény és nem alkotáslehetőség. Szükségszerűen a legnagyobb feladatokra kell vállalkoznia, hogy megláthassuk művészi munkájának egy töredékét, mely mindenekelőtt művészi gazdaság elosztás, csak azután hatás keresés. Nálá a játék igazán l'art pour l'art: kiélése egy forrongó, ezerrétű intellektusnak, melynek háborgásai fáradhatatlanok és aminek folytonosan új tüzek kellenek, hogy új művészi tettekre válják izzóvá.

Legkedvesebb szerepei azok, amelyekben a legkimerítőbb agy- és idegmunkára van szükség, amelyekben nem az önkénytelenségek a dominánsak, hanem a kidolgozás művészi precizitása, a lélek és az érzések fegyelmezettsége, tehát a klasszikusok vezető szerepei. A nagy indulatrobbanások, az ugynevezett démoni szerepek, ugyanúgy kiélések számára, mint a precíz kiszámított-ságu, meditáló és problémákat, emberi lélek mélységeit megjáró, nehéz agymunkát igénylő színészi feladatok.

Színészi munkájára nagy gonddal készült és vannak szerepek, melyeket évekig érlelt magában, míg azokból teljeset formált. Színészegyénsége nem távolodott el az emberi képességeitől, egészen eggyé izzott az lelkének égő művészlángjában és épp ezért alig van jelentősebb szerepe, ami ne vezető volna, melyhez az egész darab hangjának, stílusának hozzá kell igazodnia. Ez nem is színészi kérdés már, hanem intellektuális. Mert az agynak bonyolult munkája távol tartja magától a neki nem való gondolatokat és színészileg is kiteljesedett karaktere nem engedi azt, hogy az ő szuggesszióját kikerülje a darab bármely szereplője. Ez a szuggesszió tette őt más egyéb képessége mellett rendezővé. A rendező benne az a tudásbeli felsőség, mely önkénytelenül valami lelki tekintélyt ad neki. Tekintéllyel rendezni már félbiztosság a színészekkel és közönséggel szemben. A művész tekintélye, presztízse ott kezdődik, hogy hisznek benne, hangulataikat, érzelmi képességeiket az ő hatóerejére bizzák. Ez is vezetésre predesztináló erő, mely egész fiatalon

megnyilatkozott dr Janovicsban. Azok a szerepek, melyeket ő játszik: Hamlet, Mandarin, Tokesremó, Biberach stb. szükségszerűen alárendelik hangjukban, játékban, erőben a többi szerepeket

NEMZETI SZÍNHÁZ

ANTIK DRÁMÁK

SOROZATOS ELŐADÁSA.

Harmadik este.

Bérlet **69. szám (A.)**

Kolozsvárt, szerdán, 1912. december hó 11-én.

ANTICONE

A bevezető előadást Csengeri János dr. egyetem ny. t. Sándor tartja.

Vendég helyiárak. Kérdő 7 órákor, vége tiz előtt.

Cultusok, 1912. december hó 12-én, Berli 78. sz. 121

1. jelenet: előadás:

A SARKANTYU.

M. V. W. W. W.

Ez a darab az 1882-ben íródott, és az 1883-ban Berlinben először játszott. A darab az 1882-ben íródott, és az 1883-ban Berlinben először játszott. A darab az 1882-ben íródott, és az 1883-ban Berlinben először játszott.

Legközelebbi operette-ujdonosság, először: **Lila dominó.**

Ez a darab az 1882-ben íródott, és az 1883-ban Berlinben először játszott. A darab az 1882-ben íródott, és az 1883-ban Berlinben először játszott. A darab az 1882-ben íródott, és az 1883-ban Berlinben először játszott.

118. szám. Az igazságosság.

és vezetésre alakult temperamentuma így a rendező kötelességeit sem mulasztja el. De ebben a művészetben ő tökéletesen követi azt a finom meghatározását Wilhelm von Scholtz német színházesztétikusnak, aki azt mondja, hogy a rendező

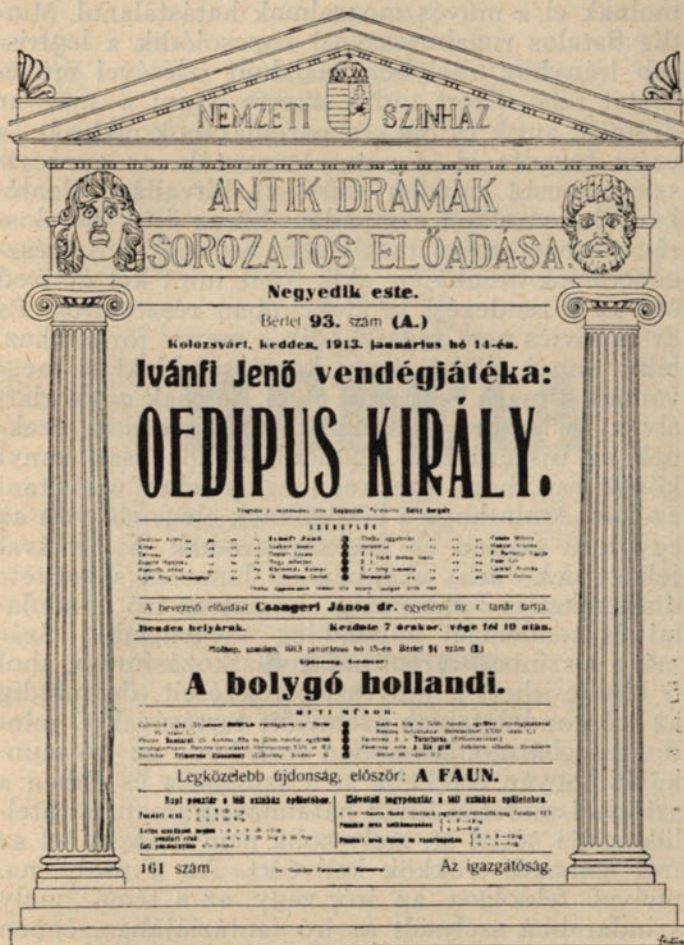
zés, mint művészet láthatatlanul marad a kész mű mögött és csak mint eredmény sejteti a művészt, aki lélekszerűen láthatatlanul terem nagyszerű tetteket. Az ő rendezői temperamentuma a művészi hitvalláson kívül valami különös színész megértést is sugároz, mely a legdifferenciáltabban nyilvánul meg munkája közben. Ámbár Reinhardt tal, Európa legnagyobb rendezőjével dolgozott együtt, jóformán semmit sem vett át annak metódusából, mert elve az, hogy a színész és különösen a magyar színész tehetségének magasabbrendűségénél fogva nem tűrhet el olyan kényszert, mely egyéniségét feladva, teljesen alárendelje magát a rendező játékelképzelésének. Egyszóval az ő rendező temperamentuma hozzá hasonul ahhoz a színészegyéniséghez, amelyből megformálhatja az író alkotását illuziókeltően. Tehát művész, hajlékony temperamentumu vezető, alkotó, aki munkájának artisztikus magátólértetődöttségét, a színész kvalitásaiból meríti.

Rendezőképessége is abból a presztizsből ered, mellyel hatni tud az egyes emberre éppugy, mint tömegekre.

Módszere a legmagátólértetődőbb. Soha nem akar sem a színész, de főképen nem az író terhére valami olyan tulzást teremteni, mely pillanatnyi rendezői sikerért feláldozná az író eredeti intencióját, vagy a színész ezzel kapcsolatos hatását. Ő magát mindenkor alárendeli egy magasabbrendű író, vagy színészérdeknek, mely megköveteli a rendezői szerénységet.

Amikor egy szindarabhoz hozzányul, már készen van a teljes elképzelése annak az előadásnak, mely az írot szolgálja elsősorban. Benne a rendező víziója mindig olyan eleven, mintha a kész előadást látná maga előtt és ezentul nem akar erőszakosan többet nyújtani, mint amennyit az író akar. Fegyelmezett fantáziája nem csapong lehetetlenségek szertelenségébe és ép ezért nem okozhat sem a közönségnek, sem önmagának illuzióbeli csalódást. Számol minden rendelkezésére álló erővel olyanformán, hogy sem a művész teljesítőképességét, sem a külsőségek lehetőségeit ne merítse ki az előadás rovására. Dr Janovics olyan

rendező, aki átformálja az író munkáját a reális megfoghatóság számára, aki a színpad útján közvetlen közel hozza az író gondolatait a közönséghez. Ezeknek a meglevenitéseknek, reálításoknak

NEMZETI SZÍNHÁZ

ANTIK DRÁMÁK SOROZATOS ELŐADÁSA

Negyedik este.

Bérlet **93. szám (A.)**

Kolozsvárt, kedden, 1913. januárus hó 14-én.

Ivánfi Jenő vendégjátéka:

OEDIPUS KIRÁLY.

Előadás: **Csengeri János dr.** egyetemi ny. i. tanár tanja.

Nemzeti helyretek.

Kedden 7 órakor, vége fél 10 óráig.

MoRek, csütörtök, 1913. januárus hó 15-én. Bérlet 94. szám (B.)

A bolygó hollandi.

Legközelebbi újdonság, először: **A FAUN.**

161 szám. Az igazgatóság.

kisimitásához a legkisebb próbaidő is elégséges, mert művészeivel szemben követett egyéni rendezési módszere olyan halkszavu és átfogó, hogy egy-egy szóval megvilágít szituációkat, hogy félreértések nem fordulhatnak elő.

Minthogy izlésdivatok vannak és generációk változnak, a rendezés is olyan művészegyéniséget követel, akinek hajlékonysága igazodik a divathoz és generációk izléséhez. Dr Janovics rendezőművészete éppen abban áll, hogy számára nem mulnak el a művészmozgalmak hatástalanul. Mindig fiatalos rugalmassággal kapcsolódik a legfrissebb irányhoz, melyben kialakult izlésével művészetet talál. Ezért tudta sikerre vinni a magyar drámák, antik és Shakespeare-darabok ciklusát és ezért fogadta el a naturalizmustól, az expreszszionizmusig minden művészi hitvallás jelentékeny képviselőjét színpadán. Ez az örök fiatalosság természetesen meglátszik azoknak a színészgenerációk munkáján, akik több, mint két évtized óta az ő rendezési produkcióiban résztvettek. És dr Janovics nem ragaszkodik a merev formákhoz, mint annyi elődje, vagy kortársa. Neki is megvannak a maga rendezési elvei, de csak gyakorlati elvek és leszűrt technikai megállapodások, ezeknek az újszerű írói elgondolásokhoz csak annyi közük van, hogy ezekkel meg is lehet valósítani azokat. Aminthogy a görögöknek elegendő volt az egyszerű szkéne és Shakespeare-nak a táblával jelzett dekoráció, aképpen dr Janovics a vetített diszleteket is felhasználja, ha azt az író gondolatai és tendenciái művészileg megengedik. Számára a színpad térbeli megnyilatkozásforma, ahol ő kiteljesítheti a művészi törekvéseit, de mindig az író gondolatainak szemelőtt tartásával. Ő mindig a legharmonikusabban érzi, hogy az író munkáját hogyan értékelje át a színpadra és ebben a színpadismereten kívül hatalmas dramaturg intelligenciája segíti át, mely soha nem áldozza fel az író színpadi trükkök kedvéért. Az a probléma, melyet feldolgoz az író, vagy az a téma, mely színdarabbá szélesült az író fantáziájában, éppen úgy él benne is, amikor színpadra realizálja a művet, tehát ugyanazzal a szuggesszióval kívánja megértetni önmagát, mint az író. Dr Janovics rendezői munkája ott kezdődik, amikor ezt a szuggessziót átviszi színészeire, hogy azok a maguk művésztévé léletté varázsolják az író gondolatait a közönség lelkében. És benne meg van az elképzelő-

képességen kívül ez a keresztülvivő erő is, mely a legkisebb árnyalatokban is megéreztetni felértékelve az író akaratát. Így nem választható külön a dr Janovicsban élő dramaturg intellektus és ren-

[illegible]

dezőképesség. Ő praktikus színházember mivolta és biztos stílusérzékű színészösztöne mellett író is, akinek lelkében a darab figurái megelevenednek és agyában egységes kép alakul ki a színpadi műről, melynek lehetnek zavaró jelentei, amiket

csak az író gondolattermő szeretete irat meg, de amely szinpadon a mű rovására hatástalan. Ezeket az ő dramaturgiai tudása és irodalmi biztonsága nem hagyja meg a darabban. Így volt ez a régi magyar drámák ciklusának is egyes műveinél, de Shakespeare-nél is és mai daraboknál is, amelyekben jeleneteket hagyott ki, összevont, átformált bizonyára nagyon hatásosan.

Rendezői módszerének alapelve az, hogy színész az ő kezében nem halott anyag, hanem élő, érző, gondolkodó, teremtőművész, aki bekapcsolódik az eleven életbe, az érző, sőt érzékeny művészéletbe. Ezért nem befolyásolja dr Janovics a színészt alkotásában. Nem fárasztja, kényszeríti részletkidolgozásokban a maga egyénisége alá, hanem szabadon engedi művészszerét, hogy a legtöbbet hozhassa ki művészelképéből. Látzólag közömbös bizonyos mellékes dolgoknál, de amellet minden szót, minden mozdulatot figyel és így kapcsolja egybe művészszenvedélyének valami láthatatlan erejével az egész produkciót. Az kétségtelen, hogy minden színésze az ő hatása alatt áll, szinte eggyé olvad az ő akaratával. Az az izzó szenvedély, ami az író jellemzi, ugyanugy meg van dr Janovicsban, a rendezőben is, mikor felmagasztosul teremtőláza a maga kitörő erejével a szinpad, az irodalom és művészszeretetében.

A magyar drámák sorozatos előadásában a magyar nép a magyar író egész lélek és gondolatvilágát átélte és olyan káprázatos intuícióval teremtetette meg külsőségekben, lélekben ötszáz esztendő legkülömbözőbb világfelfogását és karaktereit, amelyet csak igazán hivatott és művészrendező képes.

A Shakespeare és az antikdrámák színrehozásánál száz meg száz élő ember mozgott a szinpadon, akiknek jelleme, szíve és élete mind az ő művészetén át bontakozott újra életté. A Bánk Bán és az Ember tragédiájának új szcenáriumai és szinpadrahozása pedig külön magyar művész érdem, mely éppoly rendkívüli teljesítmény, mint bármelyik világhíres rendezőnek legkiválóbb alkotása.

Dr Janovics Jenő rendezői munkája a legtel-

jesebben függ össze az igazgató munkájával. Természetesen az az összefüggés csak a művészi kérdéseket illeti; a rendező diktálja az igazgatónak a legmagasabbrendű teljesítményeket, melyek szá-

NEMZETI SZÍNHÁZ

ANTIK DRÁMÁK

SOROZATOS ELŐADÁSA.

Hatodik este.

Bérlet 122. szám (R.)

Kolozsvár, szombat, 1913. február 16. éj 10-én.

MEDEIA.

Érkezési jegyek: 1. sorozat: 100, 2. sorozat: 50, 3. sorozat: 25, 4. sorozat: 10, 5. sorozat: 5, 6. sorozat: 2, 7. sorozat: 1, 8. sorozat: 0,50, 9. sorozat: 0,25, 10. sorozat: 0,10, 11. sorozat: 0,05, 12. sorozat: 0,02, 13. sorozat: 0,01, 14. sorozat: 0,005, 15. sorozat: 0,002, 16. sorozat: 0,001, 17. sorozat: 0,0005, 18. sorozat: 0,0002, 19. sorozat: 0,0001, 20. sorozat: 0,00005, 21. sorozat: 0,00002, 22. sorozat: 0,00001, 23. sorozat: 0,000005, 24. sorozat: 0,000002, 25. sorozat: 0,000001.

KYKLOPS.

Érkezési jegyek: 1. sorozat: 100, 2. sorozat: 50, 3. sorozat: 25, 4. sorozat: 10, 5. sorozat: 5, 6. sorozat: 2, 7. sorozat: 1, 8. sorozat: 0,50, 9. sorozat: 0,25, 10. sorozat: 0,10, 11. sorozat: 0,05, 12. sorozat: 0,02, 13. sorozat: 0,01, 14. sorozat: 0,005, 15. sorozat: 0,002, 16. sorozat: 0,001, 17. sorozat: 0,0005, 18. sorozat: 0,0002, 19. sorozat: 0,0001, 20. sorozat: 0,00005, 21. sorozat: 0,00002, 22. sorozat: 0,00001, 23. sorozat: 0,000005, 24. sorozat: 0,000002, 25. sorozat: 0,000001.

A tervezett előadás: Csengeri János dr. egyetemi ny.-n tanár tanja.

Kedvező bérletek. **Kedvező 7 draker, vagy 10 draker.**

Holnap, szombat, 1913. február 16. éj 10-én. Bérlet 122. szám (R.)

KYKLOPS.

Tóth Sárika vendégjátékban!

Parasztbecsület.

Legközelebbi operette-újdonosság, először: A mezőbéli lány.

204. szám. **Az igazgatóság.**

mára művészi kiélésformák és az igazgató adja hozzá a megvalósító segítséget, mely nélkül nem alkothat semmiféle talentum szépet, értékeset, maradandóbecsűt. Dr Janovicsban a szükséges színházvezetői realitásokon kívül sohasem győzött

az igazgatói érdek a rendezői művészkivánság felett.

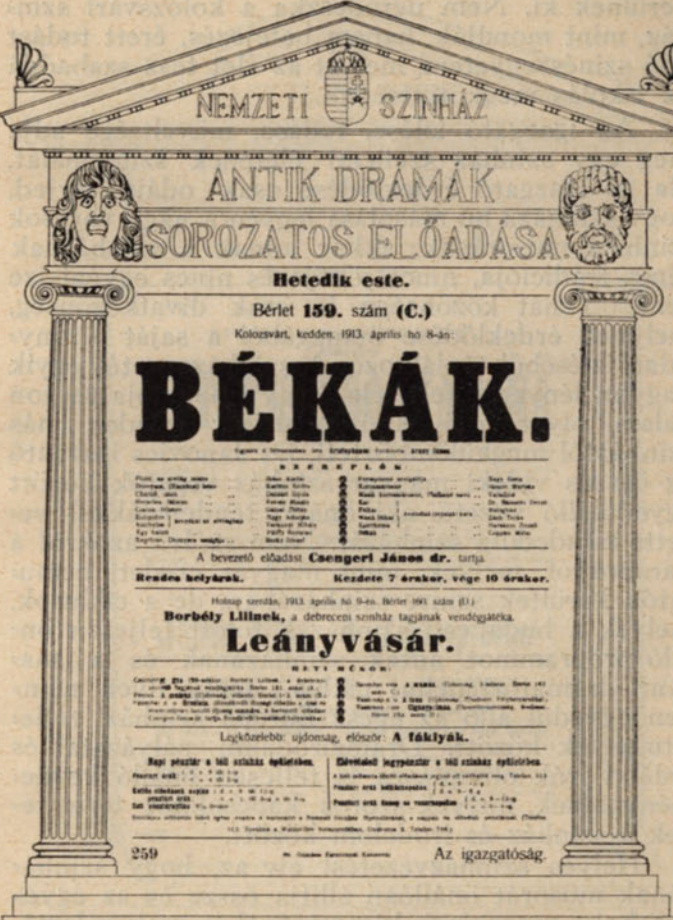
Az igazgató Janovics színházát majdnem az ideális színházi szempontok szerint vezeti. Míg állami szubvenciót kapott, természetesen sokkal inkább megfeleltethetett az ideális követelményeknek, mert hiszen az irodalmilag értékes és színházkultúra szempontjából legmagasabbrendű előadások minden gazdasági kötelezettség nélkül, tisztán és kulturkövetelményeknek megfelelően voltak adhatók, de mióta a színház minden támogatás nélkül, kizárólag a maga erejéből él, azóta az ideális követelményeknek dr Janovics önmagáért tesz eleget, mert a maga számára szükséges lelkiismereti ténynek tekinti azt és olyan kulturkötelességnek, melytől ő a művész már nem tudja többé magát felmenteni.

Dr Janovics igazgató a pedáns, dolgozó, nagy koncepcióju vezetők mintaképe. Koránkelő és folyton dolgozó ember. Mindenre ráér és mindenre foglalkozik. Vezető a szó legszorosabb értelmében, mert minden munkában ő van legelől és nélküle nem történik semmi sem.

A színházüzem éppoly nagyüzem, mint bármely nagyipari, vagy kereskedelmi vállalat. A művészet benne egy á priori feltétel és annyiban is bonyolultabbá teszi a munkavezetést. Az igazgatónak legfőbb kvalitása az emberismeret, de különösen a tömegek lelkének ismerete. Bár milyen elcsépzelt kiszólásnak tetszik, mégis igaz és komoly definíció az, hogy az a jó igazgató, aki mint valami orvos állandóan a közönség üterén tartja ujját. A közönség lelkének lázas hulláma biztos, hogy valami rendkívüli eseményt vár a színháztól és ilyenkor a jó orvosnak, az igazgatónak találnia kell valami lázcsillapítót: egy grandiózus színházi estével. Ott van biztos színház és biztos színházvezetés, ahol minél kevesebb láz van, vagy pedig a láz, az érdeklődés egyforma, állandó. Janovics igazgató ilyenfajta orvosszínházvezető. Mindig tudja, hogy mi kell a közönségnek és mindig úgy akarja a maga színházterveit megvalósítani, mintha azt a közönség akarta volna. És tudás, bizonyosság kérdése ez, nem pedig

a szerencsée, hogy ez a két akarat mindig talál-
kozott pontosan.

A színházvezetés első fontos feltétele: a szer-
vezés kérdése. Nem kell itt hivatkoznunk Jano-
vics igazgatónak ebbeli képességeire. Biztosan

NEMZETI SZÍNHÁZ

ANTIK DRÁMÁK

SOROZATOS ELŐADÁSA.

Hetedik este.

Bérlet 159. szám (C.)

Kolozsvárt, kedden, 1913. április hó 8-án:

BÉKÁK.

Jegyek a Városban 190. Előadóhelyek: Tízszáz 1900. János

Fősz. és első szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék...	Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék...	Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék...	Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék... Horváth, (Hátsó) szék... Csizsik, szék...
---	--	--	--

A bevezető előadás **Csengeri János dr.** tartsa

Rendek helyek. **Kedvező 7 árker, vége 10 árker.**

Holnap szerda, 1913. április hó 9-án. Hírlap 1913. szám (B.)

Borbély Lillnek, a debreceni színház tagjának vendégátka.

Leányvásár.

Hírlap 1913. szám (B.)

Legközelebb: újság, előző: A fátylak.

Régi pénztár a 100 székhez eljutásig.
 Pénztár 1913. szám (B.)
 Részlet: 1913. szám (B.)
 Részlet: 1913. szám (B.)

Legközelebb: újság, előző: A fátylak.
 Pénztár 1913. szám (B.)
 Részlet: 1913. szám (B.)
 Részlet: 1913. szám (B.)

259

Az igazgatóság.

látó és praktikus szeme rögtön észreveszi a ta-
lentumot és azt megszerzi magának, neveli a szin-
háznak tudatosan, pihenőt nem tartva, míg a szí-
nész talentuma ki nem fejlődik.

Nála a színház iskola is, mert mindenki minden szerepet eljátszik, míg meg nem találja azt az irányt, mely felé kell haladnia. És ebben alig tévedett még. Az ő színházából kikerült színészek, egyéni színészqualitásuk teljes kivirágozásával és az ő színházának kifejeződött játéktílusával kerülnek ki. Nem ugródeszka a kolozsvári színház, mint mondják, hanem befejezés, érett tudást adó színészegyetem, melyet az élet tesz szabaddá az iskolás megkötöttségtől.

Az igazgató izlése, tudása, műveltsége adja meg egy színház szellemi életének színvonalát. Ha az igazgató érdeklődése csak odáig terjed, hogy színháza hű másolása legyen a nagy városok színházi műsorának, akkor annak a színháznak nincs tradíciója, nincs jövője és nincs egyéni íze sem. Tehát közönsége is csak divatközönség, melynek érdeklődése önmagából a saját bizonytalan izléséből táplálkozik. A színházvezetés egyik nagyon lényeges feltétele, hogy igazgatója tudjon valami olyat adni, ami színházát minden más színháztól megkülönbözteti. Dr. Janovics igazgató az összes vidéki magyar színház vezetők között egyedülálló vezető, aki önálló tendenciákkal vezette mindeddig színházát. Nem szólva azokról a darabokról, melyek, mint magyar eredeti bemutatók kerültek színre színházában, de a ciklusok, melyek a budapesti színházak fölött teljesen önálló programot adtak színházának és a „magyar drámatörténelmi ciklus“, mely ilyen nemben egyedül álló az egész Európa színházi teljesítmények között. Drámai irodalmi pályázatai és erdélyi írók olimpiásza is teljesen önálló kezdeményezések, melyek szoros kapcsolatot teremtenek a színház és irodalom között.

Helyes színházvezetési elv az, hogy színházának műsorát önállóan állítja össze és az egyes darabok szerepeinek kiosztásánál is csak véleményezést enged meg rendezői részéről. Színházvezetői szempontok vannak, melyek ezer érdekszállal fűződnek össze publikummal, sikerrel, egyénhez kötött közönség-szimpatiával, mely szempontokat u. n. „regiecollegium“ nem ellenőrizhet, de a színházvezetőnek tudnia kell. És e tekintet-

ben Janovics igazgató ideális tapintatossággal intézi a színház belső életének ezt a legkényesebb ügyét. Szubjektív szempontok nem befolyásolják olyan méretű színházszeretet mellett, mint ami-

NEMZETI SZÍNHÁZ

ANTIK DRÁMÁK

SOROZATOS ELŐADÁSA.

Nyolcadik este.

Bérlet **173. szám (A.)**

Kölcsevár, szombat, 1913. április hó 26-án.

Előszőr:

HETVENKEDŐ KATONA

Regény: J. Janovics. Az előadás: Nagy István.

PROGRAM:

Prologus, színpad	1. sz. előadás: Nagy István	2. sz. előadás: Nagy István
1. sz. előadás: Nagy István	3. sz. előadás: Nagy István	4. sz. előadás: Nagy István
2. sz. előadás: Nagy István	5. sz. előadás: Nagy István	6. sz. előadás: Nagy István
3. sz. előadás: Nagy István	7. sz. előadás: Nagy István	8. sz. előadás: Nagy István
4. sz. előadás: Nagy István	9. sz. előadás: Nagy István	10. sz. előadás: Nagy István
5. sz. előadás: Nagy István	11. sz. előadás: Nagy István	12. sz. előadás: Nagy István
6. sz. előadás: Nagy István	13. sz. előadás: Nagy István	14. sz. előadás: Nagy István
7. sz. előadás: Nagy István	15. sz. előadás: Nagy István	16. sz. előadás: Nagy István
8. sz. előadás: Nagy István	17. sz. előadás: Nagy István	18. sz. előadás: Nagy István
9. sz. előadás: Nagy István	19. sz. előadás: Nagy István	20. sz. előadás: Nagy István
10. sz. előadás: Nagy István	21. sz. előadás: Nagy István	22. sz. előadás: Nagy István
11. sz. előadás: Nagy István	23. sz. előadás: Nagy István	24. sz. előadás: Nagy István
12. sz. előadás: Nagy István	25. sz. előadás: Nagy István	26. sz. előadás: Nagy István
13. sz. előadás: Nagy István	27. sz. előadás: Nagy István	28. sz. előadás: Nagy István
14. sz. előadás: Nagy István	29. sz. előadás: Nagy István	30. sz. előadás: Nagy István
15. sz. előadás: Nagy István	31. sz. előadás: Nagy István	32. sz. előadás: Nagy István
16. sz. előadás: Nagy István	33. sz. előadás: Nagy István	34. sz. előadás: Nagy István
17. sz. előadás: Nagy István	35. sz. előadás: Nagy István	36. sz. előadás: Nagy István
18. sz. előadás: Nagy István	37. sz. előadás: Nagy István	38. sz. előadás: Nagy István
19. sz. előadás: Nagy István	39. sz. előadás: Nagy István	40. sz. előadás: Nagy István
20. sz. előadás: Nagy István	41. sz. előadás: Nagy István	42. sz. előadás: Nagy István
21. sz. előadás: Nagy István	43. sz. előadás: Nagy István	44. sz. előadás: Nagy István
22. sz. előadás: Nagy István	45. sz. előadás: Nagy István	46. sz. előadás: Nagy István
23. sz. előadás: Nagy István	47. sz. előadás: Nagy István	48. sz. előadás: Nagy István
24. sz. előadás: Nagy István	49. sz. előadás: Nagy István	50. sz. előadás: Nagy István
25. sz. előadás: Nagy István	51. sz. előadás: Nagy István	52. sz. előadás: Nagy István
26. sz. előadás: Nagy István	53. sz. előadás: Nagy István	54. sz. előadás: Nagy István
27. sz. előadás: Nagy István	55. sz. előadás: Nagy István	56. sz. előadás: Nagy István
28. sz. előadás: Nagy István	57. sz. előadás: Nagy István	58. sz. előadás: Nagy István
29. sz. előadás: Nagy István	59. sz. előadás: Nagy István	60. sz. előadás: Nagy István
30. sz. előadás: Nagy István	61. sz. előadás: Nagy István	62. sz. előadás: Nagy István
31. sz. előadás: Nagy István	63. sz. előadás: Nagy István	64. sz. előadás: Nagy István
32. sz. előadás: Nagy István	65. sz. előadás: Nagy István	66. sz. előadás: Nagy István
33. sz. előadás: Nagy István	67. sz. előadás: Nagy István	68. sz. előadás: Nagy István
34. sz. előadás: Nagy István	69. sz. előadás: Nagy István	70. sz. előadás: Nagy István
35. sz. előadás: Nagy István	71. sz. előadás: Nagy István	72. sz. előadás: Nagy István
36. sz. előadás: Nagy István	73. sz. előadás: Nagy István	74. sz. előadás: Nagy István
37. sz. előadás: Nagy István	75. sz. előadás: Nagy István	76. sz. előadás: Nagy István
38. sz. előadás: Nagy István	77. sz. előadás: Nagy István	78. sz. előadás: Nagy István
39. sz. előadás: Nagy István	79. sz. előadás: Nagy István	80. sz. előadás: Nagy István
40. sz. előadás: Nagy István	81. sz. előadás: Nagy István	82. sz. előadás: Nagy István
41. sz. előadás: Nagy István	83. sz. előadás: Nagy István	84. sz. előadás: Nagy István
42. sz. előadás: Nagy István	85. sz. előadás: Nagy István	86. sz. előadás: Nagy István
43. sz. előadás: Nagy István	87. sz. előadás: Nagy István	88. sz. előadás: Nagy István
44. sz. előadás: Nagy István	89. sz. előadás: Nagy István	90. sz. előadás: Nagy István
45. sz. előadás: Nagy István	91. sz. előadás: Nagy István	92. sz. előadás: Nagy István
46. sz. előadás: Nagy István	93. sz. előadás: Nagy István	94. sz. előadás: Nagy István
47. sz. előadás: Nagy István	95. sz. előadás: Nagy István	96. sz. előadás: Nagy István
48. sz. előadás: Nagy István	97. sz. előadás: Nagy István	98. sz. előadás: Nagy István
49. sz. előadás: Nagy István	99. sz. előadás: Nagy István	100. sz. előadás: Nagy István

A bevezető előadást **Csengeri János dr.** írta.

Kedves helyek. **Kedde 7 órakor, vége 10 15 óráig.**

Kölcsevár, szombat, 1913. április hó 26-án.

Utolsó 3 óráig, helyek árak:

János vitéz. **Cigányprímás.**

LEŐKÖZMÉNYEK

A napraforgós hölgy. **Barianglakók.**

Legközelebb: Operette-nyomtatás, előszőr: **Aranyos.**

Régi pásztor a lili színház előadásában. **Értékesített jegyzet a lili színház előadásában.**

Próbák: 1. sz. előadás: Nagy István. 2. sz. előadás: Nagy István. 3. sz. előadás: Nagy István. 4. sz. előadás: Nagy István. 5. sz. előadás: Nagy István. 6. sz. előadás: Nagy István. 7. sz. előadás: Nagy István. 8. sz. előadás: Nagy István. 9. sz. előadás: Nagy István. 10. sz. előadás: Nagy István. 11. sz. előadás: Nagy István. 12. sz. előadás: Nagy István. 13. sz. előadás: Nagy István. 14. sz. előadás: Nagy István. 15. sz. előadás: Nagy István. 16. sz. előadás: Nagy István. 17. sz. előadás: Nagy István. 18. sz. előadás: Nagy István. 19. sz. előadás: Nagy István. 20. sz. előadás: Nagy István. 21. sz. előadás: Nagy István. 22. sz. előadás: Nagy István. 23. sz. előadás: Nagy István. 24. sz. előadás: Nagy István. 25. sz. előadás: Nagy István. 26. sz. előadás: Nagy István. 27. sz. előadás: Nagy István. 28. sz. előadás: Nagy István. 29. sz. előadás: Nagy István. 30. sz. előadás: Nagy István. 31. sz. előadás: Nagy István. 32. sz. előadás: Nagy István. 33. sz. előadás: Nagy István. 34. sz. előadás: Nagy István. 35. sz. előadás: Nagy István. 36. sz. előadás: Nagy István. 37. sz. előadás: Nagy István. 38. sz. előadás: Nagy István. 39. sz. előadás: Nagy István. 40. sz. előadás: Nagy István. 41. sz. előadás: Nagy István. 42. sz. előadás: Nagy István. 43. sz. előadás: Nagy István. 44. sz. előadás: Nagy István. 45. sz. előadás: Nagy István. 46. sz. előadás: Nagy István. 47. sz. előadás: Nagy István. 48. sz. előadás: Nagy István. 49. sz. előadás: Nagy István. 50. sz. előadás: Nagy István. 51. sz. előadás: Nagy István. 52. sz. előadás: Nagy István. 53. sz. előadás: Nagy István. 54. sz. előadás: Nagy István. 55. sz. előadás: Nagy István. 56. sz. előadás: Nagy István. 57. sz. előadás: Nagy István. 58. sz. előadás: Nagy István. 59. sz. előadás: Nagy István. 60. sz. előadás: Nagy István. 61. sz. előadás: Nagy István. 62. sz. előadás: Nagy István. 63. sz. előadás: Nagy István. 64. sz. előadás: Nagy István. 65. sz. előadás: Nagy István. 66. sz. előadás: Nagy István. 67. sz. előadás: Nagy István. 68. sz. előadás: Nagy István. 69. sz. előadás: Nagy István. 70. sz. előadás: Nagy István. 71. sz. előadás: Nagy István. 72. sz. előadás: Nagy István. 73. sz. előadás: Nagy István. 74. sz. előadás: Nagy István. 75. sz. előadás: Nagy István. 76. sz. előadás: Nagy István. 77. sz. előadás: Nagy István. 78. sz. előadás: Nagy István. 79. sz. előadás: Nagy István. 80. sz. előadás: Nagy István. 81. sz. előadás: Nagy István. 82. sz. előadás: Nagy István. 83. sz. előadás: Nagy István. 84. sz. előadás: Nagy István. 85. sz. előadás: Nagy István. 86. sz. előadás: Nagy István. 87. sz. előadás: Nagy István. 88. sz. előadás: Nagy István. 89. sz. előadás: Nagy István. 90. sz. előadás: Nagy István. 91. sz. előadás: Nagy István. 92. sz. előadás: Nagy István. 93. sz. előadás: Nagy István. 94. sz. előadás: Nagy István. 95. sz. előadás: Nagy István. 96. sz. előadás: Nagy István. 97. sz. előadás: Nagy István. 98. sz. előadás: Nagy István. 99. sz. előadás: Nagy István. 100. sz. előadás: Nagy István.

100 Színház a Magyarországi Színházak. Budapest, 1913.

280 Az igazgatóság.

lyen ő benne él és a többi szempontok kényszerítő, melyek ellen ő maga sem térhet ki. A szerepkiosztásban és lelki-anyagi gondoskodásban is a legkollégialisabb színész Janovics igazgató. Ritkán fordult még hozzá valaki méltányos kéréssel,

hogy ő azt ne teljesítse. Egzisztenciális kérdésekben pedig a legmegértőbb „homo socialis“, aki mindig megelőzi a színészeit abban, hogy anyagi életük és a színház élete között differencia támadjon. Ami pedig a kollégiai támogatást illeti, abban ő mindig elől jár, akár társadalmi, akár egyéni jellegű az.

A színigazgató kulturkötelességei közé tartozik az is, hogy a maga színházának sikerét ne csak egy város számára teremtsen meg, hanem juttasson abból annyifelé, amennyifelé az lehetséges. Színigazgatói kvalitás az, amikor egy-egy nagyobb szerű produkciót más városok közönségével is szükségszerűen közölni akar és itt Janovics igazgató az első helyen áll a magyar színigazgatók között.

A magyar drámatörténelmi ciklus nagy kolozsvári sikere arra készítette őt, hogy azok közül a válogatott darabokat bemutassa a budapesti közönségnek is. A budapesti Magyar Színházban vendégszerepelt először a kolozsvári együttes dr. Janovics igazgató önálló programjával és erről a vendégszereplésről más helyen írunk, ugyanakkor a budapesti Magyar Színház társulata a kolozsvári Nemzeti Színházban játszott egy hétig a kolozsvári közönség nagy tetszése mellett. Így a városok kicserélték színházi kulturájukat, újabb körben megismertették magukat, sikert és újabb tettekre impulzust adva, amelyekért dr. Janovics igazgató kezdeményezésének jár ki az elismerés.

Azóta majdnem minden évben jár vendégszereplésre a kolozsvári színészgárda egy-egy kiszakított része, akiknek élén Janovics igazgató a legfaradhatatlanabb erő. Erdély minden nagyobb városában vendégszerepeltek már a kolozsváriak és mindenütt sikerrel, szeretettel fogadták őket.

Említettük, hogy dr. Janovics igazgató volt az első magyar színigazgató, aki ifjúsági előadást rendezett színházában, azóta már az összes színházak átvették ezt a művészetre nevelő ötletet, de programjukban majdnem mindenütt a kolozsvári színházat követik.

Mintegy három esztendeje annak, hogy Janovics igazgató színházában állandó munkásíró-

dalmi ciklust rendez, melyben a világirodalom legnagyobbjai vannak műsorba véve. Shakespeare, Ibsen, Strindberg, France, Maeterlinck, Shaw, Wedekind és a többi modern írók kerülnek színre.

[illegible]

akik a legtisztább irodalmat képviselik a szinpadon.

Nem szabad megfélekezniünk arról sem, hogy Janovics igazgatása alatt a színház humanitárius kötelességének is olyan fokozott mérték-

ben tett eleget, mellyel egy magyar színház sem dicsekedhet. Erre nézve álljon itt maradandó dokumentumképen az a teljesítmény, amit dr. Janosics színháza útján a jótékonycél érdekében tett.

1904. szeptember 29-én Szent György szobor javára Kurucz Feja Dávid.

1904. november 13-án Bánk Bán. Katona eml.

1904. december 4-én Vörösmarthy eml. Congor és Tünde.

1905. március 15. Ocskay brigadéros.

1905. október 6. Aradi gyásznapi eml. Ocskay brigadéros.

1905. október 13. Vörös Kereszt kórház javára.

1905. október 14. Vörös Kereszt kórház javára.

1905. október 12. Katona eml. Bánk Bán.

1905. november 25. Szilágycsehi közkórház javára.

1905. november 27. Szilágycsehi közkórház javára.

1905. december 1. Vörösmarthy eml. Lear király.

1905. december 8. Csiky Gergely eml. Cifra nyomorúság.

1906. július 28. A kolozsvári Nemzeti Színház nyugdíjalapja javára. Madarász.

1906. október 6. 1848. (Hadak útja). Az aradi vértanúk emlékére.

1906. október 29. Rákóczi eml. Bujdosók és II. Rákóczi Ferenc fogsága.

1906. november 12. Katona eml. Bánk Bán.

1906. november 30. Farkas Ödön jubileuma.

1906. december 1. Vörösmarthy eml. Lear király.

1906. december 8. A Sorompó matinéja.

1907. március 20. A kolozsvári Nemzeti Színház nyugdíjalap javára. Ibida.

1907. április 21. A nagyváradai Szigligeti szobor javára. A Vig özvegy. Váradai társulat.

1907. május 23. A ref. kollegium 300 éves fennállásának emlékére. Tolonc.

1907. július 2. A Kor. nyugd. int. javára. A kis trafikos lány.

1907. november 9. Katona eml. Bánk Bán.

1908. Március 15. Dieszelőadás.

1908. április 25. Hangverseny. A Sorompó. Orsz. iparos liga.

1908. augusztus 18. A kolozsvári Nemzeti Színház nyugdíjalap javára. Asszonyregiment.

1908. október 6. Aradi vértanúk emlékére. Kurucz Feja Dávid.

1908. november 21. Madách eml. jav. Ember tragédiája.

1

Kolozsvár, szombaton, 1911. október hó 7-én.

Előjáró beszéd.

Maria: Janyica Jent dr.

COMŒDIA LEVISSIMA DE SACERDOTIO. AUCTORE
 Athenagoræ Starving, Althimienſis Eccleſiæ Miniſtro.

AZ IGAZ PAPSAGNAC TIKOERE

malized + lateral mobility across segments.

[illegible]

1988-1989

[illegible]

1

· OMNIA VINCIT AMOR
POLIDORUS ET CASSANDRA

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲

[illegible]

Kesdote 7 órákor, vége 10 kor. — Rendes helyárak.

Malaga, vanderma, 1911, oktober 10 8-10

Deletas 3 eraker, tolkelvarnaker

Este 7 orakor, rendezettség szerint

Barnhartson III, same (C).

GÜL BABA. Az ártatlan Zsuzsi.

Hétfőn, 1911 október hó 9-én. Bérlet 24. szám (D.)

MACBETH.

Escherichia

Exemadit®

Sei un genitore? Hai un figlio? Allora non puoi non leggere questo libro. Perché è un libro che ti insegna a parlare con i figli, a farli parlare, a farli crescere. Perché è un libro che ti insegna a essere un genitore, a essere un padre, a essere una madre. Perché è un libro che ti insegna a essere un genitore, a essere un padre, a essere una madre. Perché è un libro che ti insegna a essere un genitore, a essere un padre, a essere una madre.

Cherchez le bonheur à tout prix et vous l'aurez.

Fig. 10. *See text.*

1. The first group of people who are interested in the study of the history of the United States are the people who are interested in the history of the United States.

Editorial: *Journal of Management Inquiry* 11(1)

Frage: Was ist die Bedeutung der ...?

graffiti, and
both are available in the

[illegible]

15. szám

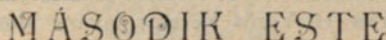
Copyright © 2004 John Wiley & Sons, Ltd.

Az igazgatóság

1908. december 7. A kolozsvári Ferenc József tud. egyet.
1908. december 17. E. J. T. ünnepe a boszniai katonák
karácsonvfája javára.

1909. február 11. A messinai földrengés jav. Tatárjárás.
1909. február 15. Rákóczi emlékmű jav. Hangverseny.
1909. ápr. 3. Kossuth szobor javára. Ocskay brigadéros.
1909. április 27. A kolozsvári Nemzeti Színház nyugdíj-intézete javára. A Forrás tündér.
1909. július 17. A. K. Ü. Sz. nyugdíjalap javára. A mozgó-postás.
1909. szeptember 25. Diszelőadás az Állami Tisztviselők kongresszusa alkalmából. Bánk Bán.
1909. október 6. Aradi vértanúk eml. Ocskay brigadéros.
1909. október 25. Diszelőadás Wesselényi Miklós eml.
1909. november 13. Katona eml. Bánk Bán.
1909. november 20. A Rongyos egyesület jav. Tatárjárás.
1909. november 23. Az U. U. E. 50 éves fennállásának emlékére. Bánk Bán.
1909. november 30. Vörösmarthy emlékére. Lear király.
1910. február 19. Orsz. Színészegyesület nyugdíjalap javára. Gül Baba.
1910. március 16. A vakok javára. Lili.
1910. június 4. A kolozsvári Nemzeti Színház nyugdíjalap javára. Kaméliás hölgy.
1910. július 18. Előadás az új Nyári Színkörben. Obsitos.
1910. augusztus 18. Ferenc József király 70. születésnapja.
1910. október 25. Wesselényi Miklós báró eml. 101.
1910. november 13. Bánk Bán. Katona József emlékére.
1911. január 20. Diszelőadás. Ujházi Ede tiszteletére.
1911. február 25. Zenetörténeti hangverseny.
1911. március 4. Orsz. Színészegyesület nyugdíjalap jav.
1911. április 2. Szentgyörgyi István 50 éves jubileuma. Sárga csikó.
1911. május 4. Orsz. Gyermekevédelmi javára. Koncert.
1911. augusztus 9. A kecskeméti földrengés károsultjai javára.
1911. augusztus 17. Király születésnapja. Szigetvári vértanúk.
1911. szeptember 8. EMKE 25 éves jubileuma. Déryné ifiasszony.
1911. szeptember 10. Munkások Nyugdíj Rokkant Egyesület javára. Aranyember.
1911. október 6. Aradi vértanúk emlékére. Ocskay brigadéros.
1911. november 11. Katona emlékére. Bánk Bán.
1911. november 27. Liszt Ferenc eml. Csongor és Tünde.
1911. december 2. Önk. mentőegyesület jav. Hangverseny.

1912. január 14. Orsz. színészegyesület jav. Álarcosbál.

Kolozsvár, szombaton, 1911. október hó 21-én.

A PHILOSOPHUS

Útjelenk öt jalekban. Írta: Bessenyei György.

[illegible]

A bevezető előadást tartja: DÉZSI LAJOS dr. egyetemi ny. r. tanár.

[illegible]

Kezdete 7 órakor, vége 10 után.

Holnap, vasárnap, 1911. október hó 22-én

Debutas 3 órákor, félbehelyezéssel

Date 7 arklar, meadows, hills, etc.

S. idem *id.* *id.*

SZÉP HELENA. A ROMLÁS.

Hétfőn, 1911. október hó 23-án. Bérlet 35. szám (C.) **A romlás.**

Legközelebb újdonság, először: HIT ÉS HAZA.

maxi penerbit & lebih banyak redaksi

Produkt 1928 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 103

Bottle conditioned sample: 1.0 x 10⁶ cells/ml

penalty work: 1 d. 10 h. 100 kg on 4 m 8 kg

Let μ be a measure on $\mathbb{R}^n$.

Illegible text line.

for more than 100 years, and is still a major source of information on the history of the region.

*Maurice and Katharine: 1.6.7. 1936

Product 813 Same as product 812. $\lambda = 6-13\mu$

18. *Chlorophyll a* (mg/g dry weight)

52 szám.

Genius From Electromagnetic Suspense

Az igazgatóság.

1912. január 20. Rongvos Egylet javára. Nebántsvirág.

1912. február 18. A Nemzeti Színház segítőegylet javára.

Kabaré és bál.

1912. szeptember 10. Nagy Gyula 25 éves jub. Obsitos.

1913. április 7. Erdélyi gazda nagygyűlés tiszteletére.
Diszelőadás. Tolonc.

1913. október 6. Aradi vértanuk eml. Ember tragédiája.

1913. november 8. Katona József emlékére. Bánk Bán.

1914. január 31. Kossuth szobor javára. 1913.

1914. március 8. Szigligeti Ede 100 éves emlékeztetére.
Diszelőadás. Liliomfi.

1914. március 9. Szigligeti Ede 100 éves emlékeztetére.
Fenn az ernyő nincsen kas.

1914. április 24. Dózsa György felkelésének 400 éves
évfordulója. Dózsa György.

1914. augusztus 18. Király születésnapja. Diszelőadás.

1915. január 12. E. J. T. sebesültek javára.

1915. február 3. Vörös Kereszt javára. Hangverseny.

1915. március 20. Vörös Kereszt javára. Hangverseny.

1915. május 11. Vörös Kereszt javára Jótékonycélú elő-
adás.

1915. augusztus 28. A háboruban feldúlt tüzhelyek újra-
építésének javára. Aranyember.

1915. október 9. Gyermekvédőliga javára. A nagymama.

1915. október 27. Gyermekvédőliga javára. Kabaré.

1915. november 13. Katona József emlékére. Bánk Bán.

November 16. Katonák karácsonyíja javára. Kabaré.

1915. november 30. Vörös Kereszt javára. Jótékonycélú
előadás.

1915. december 20. Vörös Kereszt javára. Sebesült tisz-
tek előadása.

1916. február 12. Rokkant katonák javára. Svärdström
Valborg fellépésével.

1916. február 26. Falu rossza. 40 évf. 125-ik előadás.

1916. március 15. Hadiárvak javára. Gyermekelőadás.

1916. április 26. Özveggy és árvák alapja javára. Dr Be-
tegh Péter felolvasása.

1916. november 2. Erdélyi menekültek javára. A trón-
örökös pár IV. Károly koronázási ünnep.

1916. december 30. Diszelőadás. IV. Károly király koro-
názása tiszteletére.

1917. február 12. Vörös Kereszt javára. Jótékonycélú
előadás.

1917. március 2. Arany János szül. 100. évfordulója.

1917. április 19. Hősök sirjának gondozására. Szimfonikus
estély.

1917. május 21. Hadi kölcsön propaganda előadás. Piros
bugyelláris.

1917. október 18. Zita otthoni és a Stefánia növ. javára. Mesedélután.

1917. november 11. Az erdélyi színészet 125. évfordulója alkalmából. Diszelőadás.

1918. március 6. Vörös Kereszt javára. Hangverseny.

1918. március 10. A 21-es honvédek javára. Matiné.

1918. március 14. A fellelgyári szerencsétlenség károsvut-jai javára. Művészt.

1918. március 15. Hadiárvák javára. Diszelőadás.

1918. április 22. Hadiárvák javára. Hangverseny.

1918. április 24. Hadiárvák javára. Hangverseny.

1918. november 13. Katona József emlékére. Bánk Bán.

1920. június 15. Erkel Ferenc halálának évfordulója. Disz-előadás.

1920. augusztus 28. Diszelőadás Katona József 128-ik év-fordulóján.

1920. november 10. Ünnepi előadás az Ujságíró kongresz-szus tiszteletére. Fauszt.

1920. december 16. Ünnepi előadás Beethoven 150 éves évfordulója alkalmával.

1920. december 18. Mentők javára műsoros délután.

1921. január 21. Madách 98. évfordulója alkalmával a temesvári színház újraépítésének alapja javára.

1921. március 11. A Farkas-utcai színház megnyitásának 100. évfordulója.

1921. szeptember 13. Dante-ünnepély. 600 éves évford.

1922. január 14. Moliére szül. 300 éves évford. Tartuffe.

1922. május 16. A lupényi bányaszerencsétlenség javára. Hangverseny.

1922. november 7. Petőfi emlékeztetére. Diszelőadás.

1922. december 31. Petőfi 100. évford. Diszelőadás.

1923-ig ennyi jótékonycélu előadást tartott a színház dr Janovics Jenő igazgatása alatt.

Szinigazgatói teendői mellett együtt haladván, a rohanó élettel, üzemébe kapcsolta a mozgófény-képszínházakat és megteremtette az első erdélyi filmvállalatot, amely a Proja-filmeket állította elő. A budapesti Corvin-filmgyárnak is résztvett meg-alapításában, mely az összes magyar filmgyárak között a legjobban alapozta meg a magyar filmipar hirnevét.

A Próza-filmgyár a következő filmeket állította elő, melyeknek szcenírozási munkálatait, de legtöbbjének rendezését is dr. Janovics végezte.

NEGYEDIK ESTE

Bérlet 51. szám. (C)

Kolozsvár, pénteken, 1911. november hó 10-én.

Új betanulással és új kiállításal:

BÁNK BÁN

Tragédia 5 felvonásban. Írta: Katona József.

JEGYÁRÁK:									
1. Főújság	2. Főújság	3. Főújság	4. Főújság	5. Főújság	6. Főújság	7. Főújság	8. Főújság	9. Főújság	10. Főújság
1. Főújság	2. Főújság	3. Főújság	4. Főújság	5. Főújság	6. Főújság	7. Főújság	8. Főújság	9. Főújság	10. Főújság
1. Főújság	2. Főújság	3. Főújság	4. Főújság	5. Főújság	6. Főújság	7. Főújság	8. Főújság	9. Főújság	10. Főújság
1. Főújság	2. Főújság	3. Főújság	4. Főújság	5. Főújság	6. Főújság	7. Főújság	8. Főújság	9. Főújság	10. Főújság
1. Főújság	2. Főújság	3. Főújság	4. Főújság	5. Főújság	6. Főújság	7. Főújság	8. Főújság	9. Főújság	10. Főújság
1. Főújság	2. Főújság	3. Főújság	4. Főújság	5. Főújság	6. Főújság	7. Főújság	8. Főújság	9. Főújság	10. Főújság
1. Főújság	2. Főújság	3. Főújság	4. Főújság	5. Főújság	6. Főújság	7. Főújság	8. Főújság	9. Főújság	10. Főújság
1. Főújság	2. Főújság	3. Főújság	4. Főújság	5. Főújság	6. Főújság	7. Főújság	8. Főújság	9. Főújság	10. Főújság
1. Főújság	2. Főújság	3. Főújság	4. Főújság	5. Főújság	6. Főújság	7. Főújság	8. Főújság	9. Főújság	10. Főújság

Készlet: 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7000, 8000, 9000, 10000. — Törvény: 1911. évi.

A bevezető előadást tartja: ERDÉLYI PÁL dr.

Az új díszletek

Förstner Tivadar

színi világban 1877. évi, művészetben 1878. évi.

Rendes helyárak. — Kezdeté 7 órakor, vége 10 után

77 szám.

Készlet: 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7000, 8000, 9000, 10000.

Az igazgatóság

Sárga csikó
Bánk Bán
Kölcsönkért feleség
Tolonc
Asszonyi eskü

Havasi Magdolna
Leányfiúfiang
Koksz és Boksz
Tetemrehívás
Liliumfi

Jó éjt Muki
 Alvajáró
 Börzekirály
 Vergődő szívek
 Kormányzó
 Peleskei nótárius
 Falu végén kurta kocsmá
 Milliő fontos bankó
 Ártatlan vagyok
 Gyónás szentsége
 Mese az írógépről
 Öméltósága a rabasszony
 A feleség
 Szobalány
 Szibéria
 Holttest parancsnok
 Soha többet
 Dolovai nábob lánya

Mágnás Miska
 Csaplárné a betyárt szerette
 Gyurkovics lányok
 Tanitónő
 Utolsó éjszaka, vagy a leg-
 nehezebb szerep
 Vasgyáros
 Vén bakancsos és fia a
 huszár
 Cyklamen
 Megbélyegzett
 Serge Panin
 A vágy
 Hotel Imperiai
 A métely
 Lángok
 Palika
 Világgrém

című filmeket állították elő a Proja=filmvállalat-
 nál, melyek még ma is forgalomban vannak.

Ime látjuk, hogy milyen képességek hatalmas
 tárháza dr Janovics Jenő lelke, akinek képességei
 egy tökéletes színházi embert revelálnak és akinek
 munkásságát példaként állítjuk a jövő színész-
 nemzedék elé.

A konferánszok.

Az, aki ezer, meg ezer ember elé kiáll, hogy mondanivalói számára érdeklődést keltsen, annak témájával, közölnivalójával, hangulatteremtőnek, lebilencselőnek kell lennie, mert hisz mindenkinek szólni, mindenki számára beszélni, tehát általános elfogadásra apellál. Komoly konferánsz csak akkor szuggesztív, ha az előadó színész, szónok, tudós, közvetlen és érdekes ember.

Sokszor egy órahosszat beszél az íróról, témájáról, irodalmi forrásokról, dramaturgiai, rendezési kérdésekről, a darab szereplőinek jelleméről, azokról a problémákról, melyek kapcsán ezek a jellemek kiteremtődnek a színpadra, emberi átkokról, jóságról, szenvedélyekről, melyek drámát hoznak létre, művészi és színpadi hatásokról, aktív és passzív hatóerőkről, melyek egy kort és abba tragédiákat szülnek, életfutamokról, melyek tragikus, vagy komikus helyzetekbe jutnak és mindezekről oly lenyűgözően, hogy az ezer ember mozdulatlan figyelme szinte a robbanásig feszül. Az az ezer hallgató minden szót bekapcsol agyának passzív teremtmény munkájába és élvező esztétizmusát képessége szerint adja át Janovics mondanivalóinak.

Dr Janovics a konferánszié biztos és fölényes hitű. Biztos abban, hogy a közönség érdeklődését már külső megjelenésével leköti és fölényes hitű, mert hisz tudja, hogy az, amit mond, kell és fontos.

Mint tudós és kutató alátámasztja a közönség tisztánlátását, műveltségét, segíti memoriáját ellejtett adatokhoz, a sima és tiszta lélekre finom rajzokat karcol, melyek sohasem mulnak el többé. Ezek dr Janovics tudós és kutató, közlő szándékai, melyeket elmond a közönségnek, mert e mondanivalókat nem bizza a közönség olvasókedvére. Ezeken kívül szerencsés adottságok azok, melyekkel úgy tudja közölni a mondanivalóját, hogy a közönség ne érezze a tanító és nevelőszándékot, csak gyönyörködjék, mint valami színészi munkában, mint egy szónok hatóerejében, mint egy érdekes ember testi jelenvalóságában.

Janovics igazgató kilép a függöny elé, írást tart kezében. Előtte ezer ember, aki mind a maga módján érdekességet kíván és vár az előadótól. A nézőtéren sötét van, minden érdeklődés felé koncentrálódik. Reflektorfény világítja meg egyik oldalról és a rivalda lámpái egészítik ki e világítás hatást, mely megadja azt a külső érdekességet, amivel dr Janovics az első érdeklődést magára irányítja. Mélységes csönd van a nézőtéren és a konferanszié megkezdi előadását.

A közönség eleinte nem azt figyeli, amit Janovics mond, hanem a hogyan mondja. Valami különös rezgés van a hangjában és patetikus az előadásmodorában. Mennyre egy ez a modor a mondanivalóval! Janovics igazgató tudja, hogy ez a modor klasszikus és idegenszerű a más közönség fülének, de azt is tudja, hogy az ő lelkének pátozsa csak ilyen előadásmodorban jelentkezhetik. Mert tényleg dr Janovics mondanivalói mindig patetikusak egy esztétikailag magasrendű értelemben: akár morált mond, akár valami archaikus idézetet, akár valami középkori mesét, vagy valami irodalmi kioktatást. Nem tud, de nem is akar hétköznapi lenni, az ő konferanszié mivolta nem a mulattató emberé, hanem az ünnepet teremtő rendkívülisége. Azért van az, hogy a legkritikusabb agyvelő is valami áhítatos lenyűgözöttségben fojtja vissza vitázó hálamát és beleolvad abba a közönségbe, mely egységessé preparálódik a szindarab meghallgatására.

Szinte egy fölösleges szó sincs mondanivalójában.

NEMZETI SZÍNHÁZ

MAGYAR DRÁMATÖRTÉNELMI
SOROZATOS ELŐADÁSOK

Bérlet **56.** szám. (D)

A pártútók.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta: **Kisfaludy Károly**[illegible]

A bevezető előadást tartja: Seprődi János.

[illegible]

Wiederholte Untersuchungen haben ergeben, dass die meisten Menschen, die an einer Depression erkranken, auch eine familiäre Vorgeschichte von Depressionen haben. Dies deutet auf eine genetische Komponente hin, die die Anfälligkeit für Depressionen erhöhen kann. Allerdings ist die Genetik nicht der einzige Faktor, der eine Depression auslöst. Umweltfaktoren wie Stress, Trauma oder Verlust spielen ebenfalls eine wichtige Rolle. Die Interaktion zwischen Genen und Umwelt ist entscheidend für das Entstehen einer Depression.

Kezdetre 7 órakor, vége fél 10 előtt.

85 szám.

Судья Павел Иванович Сидорин

Az igazgatóság

159

Dr Janovics igazgatónak sok fajta szellemi megnyilatkozása a kétségtelen tehetségé. Konferánszié-képességében nyilvánul meg az a legfontosabb és legközvetlenebb hatás, mellyel a közönségre hat. Ebben válik hatása annyira egyénivé, hogy a mögötte levő sokoldalúság csak egy töredékét sejtethjük.

A konferánszokat magyar színpadokon ő hoznosította meg és ma már alig van nehezebb fajsúlyu szindarab, mely előtt ne tartanának bevezetőt, ezzel minegy megkönnyíteni akarván a közönség illuzióbeli felvevőmunkáját.

Dr Janovics a magyar drámaciklus darabjai előtt, a Shakespeare-előadások, ujabban a modern írók darabjai és a román bemutatók előtt tartott bevezetőt. Ezeknek a bevezetőknek száma meghaladja a százat.

Az 1911—12. évben tartott dráma történelmi sorozatos előadások előtt

Az igaz papság tüköre	A csikós
Omnia vincit amor	Liliomfi
Gerson du Malhereux	A csók
Csongor és Tünde	Bizánc
Tisztujítás	Dériné ifiasszony;

Shakespeare-drámák 1913. évi sorozatos előadások előtt

Felsült szerelmesek	Vizkereszt
III. Richard	Vindsori vigasszonyok
Makrancos hölgy	Othello
Romeo és Julia	Lear király
Velencei kalmár	Macbeth

daraboknál tartott konferánszot.

Az 1923—4. évi Shakespeare-ciklus minden előadásánál az ő tanulmányai vezetik be a közönséget Shakespeare fantáziájának ragyogó tündérs kertjébe. Az ifjusági előadások előtt is számos bevezetőt tartott, ugyanugy megszerezvén az ifjuság körében azt a szerető népszerűséget, mint a felnőtt közönség előtt.

Az ő konferánszai diszes kötetet tennének ki egymaguk, melyek az irodalom- és kulturtörténet számára határozott gazdagodást jelentenének

Dr Janovics Jenő társadalmi és politikai jelleme.

Színész, aki politikával és társadalmi kérdésekkel foglalkozik a gyakorlatban, kevés van. A színész lelke, ezer apró művészgondja és művész-karakterének rugalmassága nem engedi meg, hogy más legyen, mint impulzív ember, aki sodródik szellemi, politikai és társadalmi áramlatokkal. Számára mindez: átélés, lelkeszenzáció, energia levezetés és formakiélés. Épp ezért ritkán szabad tulkomolyan venni, hogy a színész politizál, aktuális társadalmi kérdésekben állást foglal. Ez a megállapítás természetesen nem lebecsülése a színészi intellektusnak, amelynek fokain a leggrandiózusabb emberi szenvedélyeket képes kiérlelni a művész. Talán ösztönösen jobban érzi, hogy mi volna a jó, a helyes, talán érzelmi finomságánál fogva jobban, összetettebben megérzi a kollektív bajokat és előnyöket, de gyakorlatban a legritkább eset az, hogy a politikus biztonságával és a diplomata előrelátásával és a szociológus tudásával felkészülten ítélkezzék társadalmi, politikai kérdésekben és oldjon meg helyzeteket, melyek gyakorlati jártasságot kívánnak.

Igazi vezetésre predestinált képesség kell ahhoz, hogy a politika utvesztőjében, bonyolult társadalmi problémákban megtalálja valaki a helyes utat. És valamint a színház céltudatos vezetése, ökonomikus átlátása és ezer körülötte forgó kérdésben való tapintatos igazgatása, megállapított karaktert, energikus tetteket, mélyenjáró intelligenciát követel. És a politikustól, társadalmi

vezetőtől ugyanezeket a képességeket kívánják fokozottabb mértékben. Hogy mindez megvan Janovicsban, azt bizonyítja az a jelentékeny ilyen irányú munkássága és az eredmény, valamint az a folytonos öntudatos irányító aktivitás, mellyel a forradalmi időkben a politikában, társadalmi mozgalmakban, a béke éveiben és a megváltozott idők mostani kulturközeledésben kifejt.

Nem szándékunk ebben a könyvben részletesen kitérni azokra a tettekre, melyek Janovics igazgatót ebben a formában is a nagy emberek értékével ruházzák fel, csak általános jellemzés képen térünk ki az ő sokoldalú munkássága során erre is, hiszen a mai idők káoszában szinte nyugalmi pont ő, amelyből ki lehet indulni és amelyben összefutnak életek, egzsisztenciák, kultúra és társadalmi mozgalmak finom és erős szálai.

Minket e helyen legfőbbképpen a színház érdek. És ekörül kifejtett nemcsak művészi, de társadalmi aktivitása az, melyből megállapíthatjuk, hogy erőskezü, gondolkozó, bátor és még harcos társadalmi faktor Janovics, aki a mai idők minden kétségbeejtő és reménytelen sóvárgásában, a megnyugtató, lelkiismeretes és kollektív ember erkölcsének megnyilatkozása.

Fáradhatatlan, mikor más emberek, testületek megmentéséről van szó, amikor becsületes célokért küzdők tábora az ő segítségét kéri, amikor színházi és irodalmi akarások az ő támogatásával teljesülhetnek.

Nem óhajtunk egyes esetekre kitérni, hiszen ezeknek száma olyan sok, hogy az e körül támadt irodalom is súlyos kötetet tenne ki, de meg kell említenünk azt az értékében el nem muló tettet, amit a magyar színjátszásért tett 1919. óta. Nem szólva azokról a harcokról, melyeket miniszterekkel szemben folytatott a színházak érdekében, de éppen a magyar társadalom állandó érdeklődésének fenntartására tett kezdeményezései azok, melyek megteremtették a színpártoló egyesületeket. Ezeknek anyagi és szellemi akcióiban ő járt legelől mindig és neki köszönhető, hogy Erdélyben a magyar színházak élnek és terjesztik azt a kultúrát, amely az embereket egymáshoz közelebb

hozza, amely az egyetemes emberiségnek az örök együttműködést harc és gyűlölet ellenében is biztosítja.

Dr Janovics e munkájáért hálás lesz minden

HATODIK ÉSZER.

Bérlet 68. szám. (D)

Kolozsvár, pénteken, 1911. december hó 1-én.

DISZELŐADÁS :

Vörösmarty Mihály születésének évfordulóján.

Szózat.

Készít: Az egyes szervezetek.

Utána

A szövegértés és a történelmi ismeretek.

CSONGOR ÉS TÜNDE

Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek. Készít: Az egyes szervezetek. Utána

SZÖVEG ÉRTÉSE									
Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.

A bevezető előadást tartja: Janovics Jenő dr.

BÉREK									
Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.	Ismeretes a szövegértés és a történelmi ismeretek.

Készlete 7 órákor, vége 10 órára.

103 szám. Az igazgatóság

idők magyar színésze, de a kulturhistória is, mely az ő munkája nélkül, az ő harcok, okos és tapintatos emberi mivolta nélkül fájdalmasan zárta volna le történetének lapjait.

A téli színház átvétele. Előzményei. Az átadás következményei. Hivatalos iratok közlése.

A háborút követő forradalmak és különösen a békekötés politikai következménye Erdélyt is megváltoztatta. Erdélyt Romániához csatolták és minden magyar állami intézményt nacionalizáltak. A kolozsvári orsz. Nemzeti Színház az első között volt, amit a román kormányzótanács átvett és ámbár jogilag még ma is vita tárgya a Nemzeti Színház állami intézmény mivolta, a Hunyadi-téri színház a román állami kezelésbe ment át és benne állami Opera és Nemzeti Színház címen tartják előadásait Popovics Beyreuth és Barsan Zacharie igazgatók. A tényleges átvételt megelőzte az az átirat, melyet még 1919. elején küldött rendelet formájában a nagyszebeni Kormányzótanács, mely felsorolta azokat az intézményeket, állami és középületeket, amelyekre a román főhatóság kiterjesztendő. Ezek között voltak az egyetem, az összes állami iskolák és a kolozsvári Nemzeti Színház is. Az akkori lapok úgy kommentálják az 1919. május 14-én történt hivatalos átvételt, hogy a bukaresti Nemzeti Színház vendégjátéka indította meg azt az akciót, mely formailag is államivá tegye a színház intézményét.

Az átvétel hivatalos eljárása május 14-én délután 11 órakor kezdődött. Az igazgatói irodában megjelent Ghibu kultuszállamtitkár, mint a nagyszebeni Kormányzótanács megbízottja, dr. Pop Julian városi polgármester és dr. Hosszu városi

NEMZETI SZÍNHÁZ
MAGYAR DRÁMATÖRTÉNELMI
SOROZATOS ELŐADÁSOK

Bérleten kívül, mérsékelt helyvárákkal.

Peleskei nótarius.

[illegible]

➡ A bevezető előadást tartja: GYALUI FARKAS dr. ➡

felvétel:

Férfiemihi pályóly 8 kor, 20 fill. Ehi emeleti pályóly 6 kor, 20 fill. Ehi emeleti nagy (proscenium) pályóly 10 kor, 20 fill. Utes a földszint es Férfiemihi nagy pályólyban 3 kor, 10 fill. Zsolté I. sorban 3 kor, 10 fill. Zsolté II-IV sorban 2 kor, 50 fill. I. támaszték I-VI sorban 2 kor, 10 fill. II. támaszték VII-X sorban 1 kor, 50 fill. III. támaszték XI-XV sorban 1 kor, 10 fill. Erkiyvályas I sorban 1 kor, 20 fill. Erkiyvályas II-IV sorban 1 kor, Erkiyvályas V-VI sorban 80 fill. Földszint Erkiyvályas 60 fill. Földszint állóhely 60 fill. Emelet állóhely 40 fill.

Készlete 7 órákor, vége 10 után.

Holnap, szerdán, 1911. december hó 13-án Bécsi 75 szám (C) Udvosky Sándor

A szerelem gyermeke.

NETI NOSOR:

NETI NUSOR:

Capitulu 1 la pag. 11 caput. Barbu 14 cu 23	Varianțe	1 - 1000 000 (Intermedie)
Prima 1 la pag. 11 caput. Barbu 14 cu 23	2 - 1000 000 (Intermedie)	2 - 1000 000 (Intermedie)
Prima 1 la pag. 11 caput. Barbu 14 cu 23	3 - 1000 000 (Intermedie)	3 - 1000 000 (Intermedie)
Prima 1 la pag. 11 caput. Barbu 14 cu 23	4 - 1000 000 (Intermedie)	4 - 1000 000 (Intermedie)
Prima 1 la pag. 11 caput. Barbu 14 cu 23	5 - 1000 000 (Intermedie)	5 - 1000 000 (Intermedie)
Prima 1 la pag. 11 caput. Barbu 14 cu 23	6 - 1000 000 (Intermedie)	6 - 1000 000 (Intermedie)
Prima 1 la pag. 11 caput. Barbu 14 cu 23	7 - 1000 000 (Intermedie)	7 - 1000 000 (Intermedie)
Prima 1 la pag. 11 caput. Barbu 14 cu 23	8 - 1000 000 (Intermedie)	8 - 1000 000 (Intermedie)
Prima 1 la pag. 11 caput. Barbu 14 cu 23	9 - 1000 000 (Intermedie)	9 - 1000 000 (Intermedie)
Prima 1 la pag. 11 caput. Barbu 14 cu 23	10 - 1000 000 (Intermedie)	10 - 1000 000 (Intermedie)

Lat. name: *Cardellina*

Code: <i>Black vireos</i>	Number: 1 page (11 pages; 1 column; 10 slides; 10 photographs)
Source: <i>John G. Miller</i> (10 slides; 10 photographs)	A. N. S. Lat. area: (North America)
Character: <i>Black vireos</i>	Usage: 100% (100%); 100% (100%)
Notes: <i>Black vireos</i>	

Page 10 of 10

18. szám

[illegible]

Az igazgatóság

tegh László főkönyvelő voltak, akiknek Ghibu államtitkár előadta, hogy a nagyszebeni Kormányzótanács megbízásából azért jelentek meg, hogy a Nemzeti Színházat átvegyék és a román

fönhatóságot ez intézményre is kiterjesszék. A színház épületét, felszerelését és a színháznak minden velejáróját leltár szerint átveszik és a jövőben a színház működésének ellenőrzője Pavel Constantin lesz.

Parlagi h. igazgató kijelentette, hogy az átvétel ellen tiltakozik, mert a direkcio a színházat a magyar államtól bérbe kapta, tehát ő saját felelősségére ezt a bérleti szerződést azzal a tényrevel, hogy a színházat átadja, fel nem bonthatja. Ghibu államtitkár azonban nyomban kijelentette, hogy amennyiben az igazgatóság a színházat át nem adja, kénytelen lesz fegyveres erőszakhoz folyamodni. Parlagi ekkor huszonnégy órai haladékat kér, mivel dr Janovics igazgató nincs jelen, azonban a Kormányzótanács megbízottai csak délután 3 óráig adtak haladékat.

Délután fél 4 órakor a bizottság ismét megjelent a színház igazgatói irodájában és tovább folytak a színház átvételére vonatkozó tárgyalások, melyről a következő jegyzőkönyvet vették fel:

Jegyzőkönyv, mely felvétel 1919. május hó 14-én délután fél 4 órakor a kolozsvári Nemzeti Színház színházigazgatói irodájában a színház átvétele tárgyában.

Jelen vannak a nemzeti Kormányzótanács részéről dr Ghibu Onisofor kultuszminiszteri államtitkár, a város részéről dr Hosszu Vazul főjegyző, a színház részéről dr Janovics Jenő igazgató, Parlagi Lajos h. igazgató, az államépítészeti hivatal részéről Gere Kálmán.

Dr Ghibu Onisofor kultuszminiszteri államtitkár felszólítja dr Janovics Jenőt, hogy a kolozsvári Nemzeti Színházat, mint államtulajdont adja át a nagyszebeni Kormányzótanácsnak. Dr Janovics Jenő a felhívásra a következő nyilatkozatot teszi:

„1913. március hó 11-én kelt magánjogi szerződésem értelmében én ennek az épületnek s a régi felszerelésének tulajdonosa nem vagyok, csupán bérlője.

Mint ilyen természetesen mindezekkel

nem rendelkezem s így azok átadására sem volnék illetékes.

Azonban miután e szerződésben kötelezettséget vállaltam az iránt, hogy a magyar államkincs-

NYOLCADIK ESTE

Bérlet **81.** szám. **(A)**

Kolozsvár, esztörtétkön, 1911. december hó 21-én.

[illegible]

KEGYENCZ

Scoring: 100% = Satisfaction. 100 = Best. 50 = Fair. 0 = Worst. 10 = Minimum. 5 = Worst.

[illegible]

A bevezető előadást tartja: Dr. Csengeri János egyet. ny. r. tanár

[illegible][illegible]

Wieder jährl. jgg. wieder 10 Stk., wieder Michaeli 10 Stk. an eine Tauschgesellschaft, erpfl. in 10 Stk. an jgg. wieder 10 Stk.

Kezdete 7 órákor, vége 10 után.

128 szám.

Genus *Ficus* *stemonoides* Lamour.

Az igazgatóság

tár tulajdonát képező ingatlan és ingó vagyont
meg fogom gondosan őrizni s azokat hiánytalanul
vissza fogom szolgáltatni, bérleti szerződésemből
eredő ezen kötelezettségem folyamánként én
kijelentem, hogy az átvétel ellen tiltakozom, sem-

mit át nem adok s amennyiben az átvétel mégis megtörténik, azt csak az erőszak tényének tekintem, amely sem a bérbeadó, sem a bérlő jogi helyzetét nem érintheti.

Kijelentem egyben, hogy az épület nem szorosán vett állami tulajdon, mert annak egész építésköltségét a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank adta, évi amortizációját pedig én fizetem abból az évi szubvencióból, melyet a szerződés számomra biztosít.

Kijelentem és hangsúlyozom, hogy a leltárnak diszlet-, ruha-, könyvtár, kelléktár, villanyos felszerelés és gépezetek csupán egy része a kincstár tulajdona, modern felszerelések, amelyeket magam hoztam ide s magam csináltattam, kizárólagos egyéni tulajdonomat képezik. A kincstár tulajdonát képező felszereléseket a hivatalosan felvett leltár tartalmazza.

Utalok arra, hogy szerződésemm 1921. szeptember hó 20-áig szól és míg egy részről kötelez, másrésztől fel is jogosít arra, hogy úgy a színház épületét, mint annak leltárba felvett járulékait ezen idő alatt a szerződésben meghatározott célra kizárólagos joggal használhassam.

Minthogy ezen szerződéses kötelezettség alól felmentve nem vagyok és az alul csakis a velem szerződött fél és csupán hozzájárulásommal menthetne fel s minthogy másfelől kötelezettségemnek tartom a szerződésemben biztosított jogaimhoz ragaszkodni, határozott választ kérek arra, hajlandók-e a szerződés zavartalan teljesítését részemre lehetővé tenni, vagy nem?

Annál inkább határozott és kötelező választ kérek erre, mert a színházi szervezet természetén folytán a színházi tagokkal több évre kötöttem szerződéseket és így ezidő szerint mintegy 300 család eltartására vagyok szerződésileg kötelezve.

A szerződés teljesítésének esetleges megakadályozásából eredő minden káromat, ugyszintén az általam szerződéses kötelezettségem folytán fenntartott több száz tagu személyzetre háramló összes károkat, azokra lennék kénytelen áthárítani, akik a szerződés egészében, vagy részbeni teljesítését megakadályozzák.

A magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter ur és dr Janovics Jenő között létrejött szerződésnek egyelőre magánjogi oldalát nem érinti és felhívja dr Janovics Jenő igazgatót, hogy ezen szerződésnek két hivatalos példányát tanulmányozás végett a nagyszebeni Kormányzótanács részére az államtitkár ur kezéhez adja át.

Dr Janovics Jenő erre a következőkben nyilatkozik.

A színházi ügyek igazgatása tekintetében is fenntartom a szerződés által részemre biztosított intézkedési jogokat.

Felolvasás után aláíratott.

Ez időtől kezdve tehát az orsz. Nemzeti Színház kormánybiztosi ellenőrzés alatt működött és működése fölött erős cenzurát gyakorolt az állam. Nemcsak magyar tárgyú darabokat tiltott be a cenzura, hanem klasszikusokat, mint amilyen Shakespeare Julius Caesarja, a Hamlet-et cenzurázva lehetett előadni. A Sasfiók, Bánk Bán és az olyan tárgyú darabok, melyek alkalmasak arra, hogy a közönségben államellenes vagy forradalmi hangulatot teremtsenek. Természetesen az ilyen fajta cenzurázások odáig mennek túlzott óvatosságból, hogy a világirodalom remekeitől is féltik a közönség fülét. Természetesen a betiltások sűrűn előfordultak, úgyhogy rendes műsort összeállítani hetekre előre, a művészi tervet megállapítani teljesen lehetetlen volt. Ehez járult még az is, hogy román állami színházak és staggionék 2—3 napos előadásokat tartottak, a szigoru katonai ellenőrzés pedig a reális költségvetést lehetetlenné tette.

Dr Janovics Jenő igazgató ekkor a következő átiratot küldte a nagyszebeni Kormányzótanácsnak:

A K o r m á n y z ó t a n á c s n a k

N a g y s z e b e n.

Hatiegán Emil dr ressortfőnök urral és Bredicsán dr államtitkár urral folyó évi július hó 21-én folytatott megbeszélésünk folyamányaként van szerencsém a következő tiszteletteljes nyilatkozatomat megtenni.

Mindenekelőtt megállapítani kívánom, hogy a fentjelzett napon folytatott megbeszélést úgy Hatiegán dr ur és Bredicsán dr ur, valamint én is bizalmas jellegűnek deklaráltuk, melynek egyik részről sincs hivatalos színe, vagy kötelező ereje.

TIZEDIK ESTE

Kolozsvár, kedden, 1912. januárus hó 9-én.

Bérleten kívül, mérsékelt helyárrakkal:

Szökött katona.

Erweitern Sie, wenn möglich, die folgenden Aussagen. Was bedeutet das für Sie? Welche Aussagen sind Ihnen wichtig?

0000000000

[illegible]

A bevezető előadást Kovács Dezső igazgató tartja.

Mérsékelt hegyvidékek:

[illegible]

Készlete 7 évről, vége 10 után.

153 szám.

Gedruckte Formulare (Muster) sind bei uns zu bekommen.

Az igazgatóság.

En a magam részéről kijelentettem, hogy a Nemzeti Színház problémájába semmiféle politikai kérdést vegyíteni nem akarok, ez tisztán művészeti és kulturális ügy, melynek semmi köze nincs a politikához. Azonban becsületbeli kötelességem.

hogy azt a színészeti kulturát, amely Kolozsvárott százhuszonhét éves dicsőséges multra tekinthet vissza s melynek a jelen pillanatban én vagyok érdemetlen reprezentánsa, egész szívvel s minden jogos eszközzel megakadályozzam. Ha ezt nem tenném, akkor nemcsak a felvilágosodott és progresszív érzésű magyarság részéről érhetne szemrehányás és súlyos vád, de méltán vethetne meg érte az a románság is, amely a kultúra s a művészet szabadságának szentségét hirdeti.

Hatiegán és Bredicsán urak kijelentették, hogy sem nekik, sem a Consiliul Dirigentnek nem szándéka az, hogy a legcsekélyebb sérelmet ejtsék a magyarság kulturális törekvésein. Ők szilárdan ragaszkodnak a gyulafehérvári határozathoz, mely minden népnek egyforma jogokat s minden nép kulturájának egyforma szabadságot biztosít. Ők elismerik és hangoztatják azt is, hogy meggyőződésük szerint is szükséges és joga van Kolozsvárnak a magyar színházhoz, tehát egyáltalában nem gondolnak annak elfojtására. Azonban a román nemzet eddig elnyomott s ennél fogva elmaradt színházi kulturájának is szüksége van Erdélyben egy állandó színpadra s e célból szemelték ki a kolozsvári Nemzeti Színházat, amely állami épület. Annál inkább kell ehhez az épülethez ragaszkodniok, mert ezt tulajdonképpen ők duplán fizetik meg: Egyízben megfizették az építéskor, mert adóból került ki az építési költség s Erdély adóját (többségben lévén) nagyrészt a románok fizették. Másodszor pedig most kell majd megfizetniök, mert a versaillesi békekonferencia döntése szerint minden állami épület értéke most újra megfizetendő. Erre a véleményre most utólag kell megjegyznem, hogy merőben téves. A kolozsvári Nemzeti Színház t. i. nem adóból épült. Hanem épült elsősorban abból a színházi alapból, melyet hazafias érzésű arisztokraták és polgárok adtak össze s melyet a kultuszminiszter kezelt. Másodszor annak az Ujfalussy-féle birtoknak s erdőnek árából, mely szintén a színházi alapé volt s melyet Ujfalussy ajándékozott a magyar színészet céljaira. Ezt direkt azért adta el a kultuszkormány, hogy annak ára is az építkezési költség részbeni

NEMZETI SZÍNHÁZ

MAGYAR DRÁMATÖRTÉNELMI
SOROZATOS ELŐADÁSOK

Kolozsvár, csütörtökön, 1912. januárja hó 18-án.

BÁRÓ és BANKÁR

Szomorújáték 3 felvonásban. Írta: **Hugó Károly.**

[illegible]

A bevezető előadást **Hevesi Sándor dr.**, a budapesti Nemzeti Színház rendezője tartja

[illegible]

Kezdete 7 órákor, vége 5. 10 után.

Journal of the American Statistical Association

Az igazgatóság

173

(évi 38.000 koronát) én fizettem mind a mai napig a fejedelmi segélyből, vagyis abból az összegből, melyet az udvartartás adott a kolozsvári Nemzeti Színháznak. Világos tehát, hogy ennek az építkezési költségeiben semmiféle adóból befolyt összeg nincs, hogy ez szorosan véve nem is állami épület.

Én azonban ez aktaszerűleg kimutatható tények latolgatása nélkül azt feleltem, hogy őszinte szívvel és testvéri lélekkel fogok örvendeni a román színházi kultúra fejlődésének és virágzásának s a kezdet nehézségeiben is bajtársi készséggel fogok segítségére lenni román kollégáimnak mindenben, amiben szolgálatukra lehetek. Ami azonban a Nemzeti Színház épületét illeti, arra nézve nekem magánjogi bérleti szerződésem van, melynek hiteles másolati példányát átadtam s mely 1921. szeptember 30-áig úgy az épület használatát, valamint a felszerelést is kizárólagos joggal biztosítja nekem. Nekem kulturális és becsületbeli kötelességem e szerződés minden pontjához hiven ragaszkodnom. Felhívtam az urak figyelmét arra is, hogy én az utóbbi hónapokban tanulmányozván a bukaresti színházak műsorát, azt a tényt konstatáltam, hogy a műsor 90%-át idegen, főleg francia, német, olasz, osztrák írók művei uralják. E művek előadási jogaira nézve nekem a párisi, milánói, berlini, wieni nagy kiadó-cégekkel internacionális erejű szerződéseim vannak, melyeknek alapján Kolozsvár területén e műveket kizárólag nekem van jogom előadatni. Ha tehát magánjogi szerződésemet figyelembe nem véve s az ebből támadó kártérítési pörökkel nem törődve, erőszakos uton fosztanának engem meg szerződéses jogaimtól, akkor is a megalapítandó román színházulat a nemzetközi jogbitorlási perek egész légijával találná szemközt magát, melyek a nyugati nagy metropolisokból özönével zudulnának rá s működését már az első hetekben teljesen megfojtanák.

Hatiegán és Bredicsán dr urak erre kijelentették, hogy ők az én magánjogi szerződésemet respektálni akarják, valamint a külföldi kiadókkal kötött szerződéseimet is. Békés megállapodás alapjait keresik s ezért azt ajánlják, hogy menjek én

át a magyar társulattal a Szinkörbe s engedjem át a Nemzeti Színházat a román színtársulat részére. Mire én kifejtettem, hogy ez a megoldás a leg-súlyosabb sérelme s a legcsufosabb megszégyeni-

Tizenkettedik este.

Kolozsvár, bétfőn, 1912. január 10. hó 22-én.

Bérleten kívül, mérsékelt helyárákkal

A CSIKÓS

From examining 3 waterbodies during 10 years the authors find *Asellus* 50% from the waterbodies.

1. azabaz. Az urfi mulat.

II. szakasz: **A ruszka fia**

191. 124852. A link in kikanaris

[illegible]

A bevezető előadást Janovics Jenő dr. tartja.

Mérsékeit helyőrnök:

[illegible]

Recepte 7 örökös, vége 2, 10 utas

179 szám

Genus: *Phoxinus phoxinus* Linnaeus

Az igazgatóság

tése lenne a magyar színészetnek. A Szinkör hibás építkezése folytán ugyanis teljesen alkalmatlan a színházi előadásokra. Ott tizszeres visszhang van, a nézőtér alatt bálterem van, tehát ott a lépések valósággal konganak és dübörögnek, a színpadnak

nincs akusztikája, úgy, hogy ott a legrövidebb idő alatt megsemmisülne minden művészi törekvés és elbuknék a magyar színészet. Én tehát felelősségem tudatában ezt a megoldást el nem fogadhatom s ennek alapján szerződéses jogaimról le nem mondhatok. A magyar színpadi művészetnek Kolozsvár volt a bölcsője. Százhuszonhét évvel ezelőtt itt született meg a magyar színpad. Kolozsvár adott Pestnek is színészeket. S száz év óta csak nem minden európai hírű magyar színészeti nagyságot Kolozsvár nevelt fel. Ilyen mult után olyan bünt követnék el önkéntes lemondásommal, amely a biztos bukásba vezeti a magyar színészetet Kolozsvárott, amelyért az egész civilizált világ megvetését érdemelné ki. Ellenben — miután magam is a békés megállapodás híve vagyok — új ideát vetek fel: A régi Farkas-utcai színház ujjaépítését. Természetes, hogy e megoldás lehetőségének a nehézségeit is azonnal kifejtettem. A színház sokkal kisebb, mint a Nemzeti Színház, tehát nem bírja el a mostani kiadásokat, elavult, korhadt, le van szerelve, egyetlen szék sincs benne, nincs öltözője, nincs fűtése, villanyvilágítása, szóval szinte leküzdhetetlen átépítési problémák gördülnek újból való használatba vétele elé, mindazonáltal ígéretet tettem, hogy a kérdést a helyszínén fogom tanulmányozni s azután a lehetőségről értesítést fogok küldeni.

Ez ígéretem beváltásaképpen van szerencsém íme a következőkben tiszteletteljes nyilatkozatom megtenni.

A Farkas-utcai régi színház már harminc esztendővel ezelőtt is annyira avult, közbiztonsági és tűzrendészeti szempontból annyira veszélyes volt, hogy már a mult század nyolcvanas éveiből kezdődőleg a helyi hatóságok, tűzország, rendőség az előadásokat ott nem engedélyezték s minden évben a belügyminiszter saját felelősségére engedélyezte a színház megnyitását azon indokolással, hogy színészet nélkül Kolozsvár nem hagyható. Szűk, folyosói alig vannak, ruhatára nincs, előcsarnoka nincs, karzati lejárata nincs, lépcsői fából valók, az egész épületben nincs egyetlenegy ülés sem, fűtőszervezete nincs, (kemencével fűtötték a

nézőteret), villanyvilágítás nincs bevezetve, öltözője mindössze egy férfi s egy női van, diszlektortára nincs, butorraktára nincs, szinpadja teljes

TIZENHARMADIK ESTE

Bérlet 113. szám. (A)

Kolozsvár, szerdán, 1912. februárius hó 7-én.

II. Rákóczi Ferencz fogsága.

Eredeti történeli dráma 5 felvonásban. Írta: **Szigligeti Ede.**

[illegible][illegible]

A bevezető előadást tartja: **Márki Sándor dr.**, egyetemi ny. t. tanár.

[illegible]

Wieder geben wir: Ist α ein Element von $\mathfrak{A}$, so ist α ein Element von $\mathfrak{B}$, und umgekehrt.

190 szám.

Source: *Survey of Manuscripts*, 1990.

sen elkorhadt. Hogy a színházi előadások céljaira ismét hasznavehetővé tétessék, minthogy azt szakértő építész hozzávetőlegesen megállapította, ahhoz óriási munkaerő, rengeteg sok építési anyag s spe-

ciális szinpadszerkezeti anyag és ha minden anyag azonnal beszerezhető külföldről, akkor hat hónapi építési idő s legalább is két millió költség szükséges. Ebbe az összegbe nincs beleértve az, hogy miután a mostani Nemzeti Színház épületében maradna a kincstár tulajdonát képező díszlet, ruhátár, kelléktár, butor stb., ezeknek a pótlása is igen sok időbe és rengeteg költségbe kerülne. Mindezek figyelembe vételével én azt az ajánlatot vagyok bátor tenni:

Méltóztassék a Consiliul Dirigentnek a Faras-utcai régi színházat saját költségén, saját munkaerejével a közrendészeti, közbiztonsági és művészeti követelményeknek megfelelőleg átalakítani, azt megfelelő díszlet-, ruház-, butor- és kelléktár fundussal ellátni, én átköltözöm társulatommal s attól a perctől kezdve lemondok szerződéses jogaimról. Ez volna a legsimább s legtermészetesebb megoldás.

Ha azonban e megoldásnak akadályai volnának, a súlyos pénzügyi terheket, vagy más szempontokat tekintve, hajlandó vagyok az átépítést, annak teljes költségeivel együtt magamra vállalni s lemondanék a Nemzeti Színház bérletére vonatkozó szerződéses jogaimról, hajlandó vagyok kötelezőleg beleegyezésemet adni ahhoz is, hogy a külföldi kiadók a megalakulandó román színtársulat számára is adhatnák az engem kizárólagos joggal megillető darabokat, operákat, operetteket, de ez esetben természetesen bizonyos föltételeket kell szabnom, melyeket bizonyára magától értetődőnek s méltányosnak fognak találni.

1. Mindaddig, míg az átépítés tart (a megállapodás létrejöttétől számítandó körülbelül hat hónapi ideig) én zavartalanul működhetem a Nemzeti Színház épületében. E föltételt annál könnyebben lehet elfogadni, mert a román énekes színtársulat megszervezése ennél sokkal hosszabb időt fog igénybe venni, ha pedig a drámai társulat előbb tudna megalakulni, az egy pár hónapig Erdély többi városaiban találhatna elhelyezést s ez által műsorát kiválóan összetanulhatná s így hat hónap múlva egy precízül összetanult s összeszokott társulat kezdhetné itt meg a működését.

NEMZETI SZÍNHÁZ

MAGYAR DRÁMATÖRTÉNELMI
SOROZATOS ÉS ELŐADÁSOK

Bérlet 118. szám. (B)

LILIOMF

Crustal segment thickness δ (km) = 14. ρ_{crust} (kg m⁻³) = 2800. ρ_{mantle} (kg m⁻³) = 3300.

[illegible]

Footnote: - The above is a preliminary estimate of the total cost of the project.

[illegible]

Készlete 7 éráker, vége 1, 10 után.

Capitulum *Parasitica* *sterni* *Capitulum*

hogy ott kizárólag magyar színházi előadások tarthatók s tarthatók. A 30 év elteltével az épület tulajdonjoga visszaszáll az államra, a berendezés vagy az enyém marad, vagy megváltás tárgyát képezi.

Azért kell legalább 30 évet kikötnöm (vagy egyszersmindenkorra szóló megvételt), mert az átépítés költsége a legminimálisabb számítás szerint is, ha a munkabérek és az anyag ára nem emelkedik, két millió korona, a berendezés és fundus berendezése legalább félmillió korona, ezt az összeget pedig 30 év alatt is alig lehet amortizálni.

Szükségesnek tartom itt annak a hangsúlyozását és kikötését is, hogy amennyiben esetleg a helyi hatóságok kicsinyes tűzrendészeti, tűzbiztonsági ürügyek, vagy más okok miatt a magyar előadások elé akadályokat gördítenének, úgy a kormányhatalom intézkedésével mindenkor biztosítani fogja az előadások zavartalan megtartását. Azért fontos a garancia, mert enélkül aligha tudnék harmadfélmilliós tőkét kapni a beruházásokra, ha annak gyümölcsöztetése, vagyis az előadások megtartása a mindenkori helyi hatóságok aprólékos kényekedvétől függ.

Garanciát kell kérnem épen ebből az anyagi szempontból arra nézve is, hogy a magyar színházi előadásokat semmiféle különleges vagy kivételes terhek, adók nem fogják sújtani, csakis ugyanolyan méretekben, amilyen mértékben más kulturális intézmények esnek adó alá. Szabatosabban: A magyar színeszetre se lehet több kötelezettséget és terhet róni, mint a román színeszetre. Mert hiszen különleges és speciális terhek különféle címek alatt könnyen fenyegethetik a magyar színeszet existenciáját. E kívánságom természetes, a kulturális élet szabadságának és egyenlő föltételeinek Gyulafehérvárott is megpecsételt elvéből fakad.

3. Ugyancsak 30 évre biztosítandó számomra a Szinkör bérlete is. Indokaim: A Nemzeti Színház a mostani körülmények között képes ugyan a saját kiadásait fedezni, tehát a román színház is meg fogja találni itt költségvetésének egyensúlyát. Helyzete a Farkasutcai színházban egyszerre súlyosodik. Egyrészt elesik az állami szubvenciótól (52.000 korona évenként), reá hárul két és félmilliónak az amortizációs részlete (évenként legalább 190.000 korona) s emellett 300 ülőhellyel kisebb a befogadóképessége, mint a mostani Nemzeti Színháznak. E 300 ülőhelyet, ha átlagosan csak 6 koro-

Nemzeti Színházban való helyzete. Minthogy pedig állami támogatásra nem számíthat, legalább a Szinkör segítségét kell igénybe vennie, így is rendkívüli módon összébb kell vonnia kiadásait, szerényebb keretek közé kell szorulnia s még akkor is igen kétséges, hogy meddig tud boldogulni? A Szinkör segítsége nélkül bizonyos, hogy már az első hónapokban csődbe jutna. Már pedig nem mondhatnék le szerződéses jogaimról akkor, mikor biztos csődbe vinném ezáltal a magyar színészetet. Ez lelkiismeretlen bűn volna tőlem.

A Szinkör különben sem állami épület. A város adta hozzá a telket ingyen azon föltétellel, hogy az mindenkoron a magyar színészet ügyét szolgálhatja csak. Az épületet pedig én csináltattam, a város vette fel reá a kölcsönt, de úgy, hogy ennek összes amortizációs részleteit én kell hogy fizessem. Addig is én fizettem s ezután is természetesen én fizetem azt tovább. Ebből tehát semmiféle teher, vagy kötelezettség nem hárul senkire. Jogos, logikus és természetes megoldás, hogy annak bérlete továbbra is az én kezemben maradjon.

Miután pedig fentiekből nyilvánvaló, hogy a Szinkör nem magánvállalati érdeket szolgál, hanem kulturális ügyet támogat, kérnem kell már most annak a kijelentését, hogy a Szinkört semmiféle olyan különleges és kivételes terhek, adók, állami, vagy városi kommunizálási tervek nem sújthatják, melyek jövedelmét csökkenthetik s ezáltal a magyar színészet létezését fenyegethetik.

4. A Nemzeti Színház tulajdonát képező könyvtár, mely kizárólagosan magyar nyelvű s így román szintársulat nem is használhatná, teljes egészében átadandó a magyar szintársulatnak. Ugyancsak átadandók a ruha-, kelléktáraknak olyan darabjai, magyar ruhák, jellegzetes magyar kellékek, stb., melyeknek a román szintársulat úgy sem venné hasznát, nekünk pedig szükségünk van rá.

5. A magyar színház szerződött tagjai, (miután azok gyakran változhatnak és kicserélődhetnek), lakhatási segílyt kapnak, azok tehát nem utasíthatók ki, (kivéve természetesen, ha büntetendő, vagy

megjelent külföldi daraboknak előadási jogát is, amelyeknek eddig engem illet a kizárólagos előadási joga Kolozsvárott.

Kolozsvárt, 1919. évi augusztus hó 10-én.

Kiváló tisztelettel:

Dr Janovics Jenő

a kolozsvári Nemzeti Színház
bérő-igazgatója.

Sok hét telt el így várakozó bizonytalanságban, míg a szeptember 16-án kelt nagyszebeni Kormányzótanács 5088—919. sz. átirata meg nem érkezett.

Ennek rendelkezése szerint dr Janovics Jenő igazgatása alatt működő Nemzeti Színház további rendeletig semminemű előadást nem tarthat és a színház épülete az állam saját és közvetlen adminisztrációjába kerül. Az átirat felszólítja dr Janovics igazgatót, hogy az esküt tegye le, mert ebben az esetben a színháznak tovább is művészi igazgatója marad. Dr Janovics igazgató 1919. szeptember 18-án erre a következő átiratot intézi a nagyszebeni Kormányzótanácshoz:

Consiliul Dirigent
népióléti és művészeti osztályának
Nagyszeben.

Az 5088—919. G. számú ma vett átiratra tisztelettel közlöm a következőket:

Azon értesítést, hogy a kolozsvári Nemzeti Színház 1919. október hó 1-én az állam saját és közvetlen kezelésébe és igazgatásába megy át, tudomásul nem vehetem és szerződésemről lemondani nem vagyok hajlandó, mert ez a rendelkezés szerződésemmel ellenkezik.

Előre bocsátom, hogy ezen tisztán kulturális, másfelől magánjogi kérdés elintézésénél minden politikai szempontot mellőzni kívánok a magam részéről és ennél fogva alábbi kijelentéseim alapjukat kizárólag a magánjogban és azon nagyfontosságú kulturális érdekekben lelik, melyek a színház ügyének elintézéséhez fűződnek.

Ezen szempontok mérlegelése mellett azért sem vehetem tudomásul az említett átirat rendelkezését, mert valamely intézetnek s így a színháznak is államivá tétele csakis e tárgyban hozott és

Tizenhatedik este.

Bérlet 131. szám. (C)

Kolozsvár, szerdán, 1912. februárius hó 28-án.

AESOPUS

Figuer's & Weinberger, Inc. Submit book

[illegible]

A bevezető előadást tartja: Sebestyén Károly dr.

[illegible]

Under which act shall it be, under Federal laws or is it - as mentioned above -

MF Keszlete 7 draker, vége '. 10 után.

216 szám.

Scaphiophylax *Scaphiophylax* *Scaphiophylax*

Az igazgatóság

ezt elrendelő törvény alapján lehetséges, amely törvény egyúttal az államosítás anyagi fedezetéről is gondoskodni hivatott.

A színházi államosításnak úgyve mint kulturális kérdés semmi esetre sem tekinthető a háború

val. avagy a hadi érdekekkel összefüggő olyan ügynek, mely törvényt pótló minisztériumi rendelettel elintézhető lenne.

Másfelől eddig nincs tudomásom semminemű intézkedésről, mely az államosítás anyagi fedezetét nyújthatná.

Ily körülmények között kétségtelen, hogy az államosítás szerződéseim szellemében ezidőszereint valójában keresztül nem vihető, következőleg az államosítás ily módon való kijelentése nem egyéb, mint szerződéseim megszüntetésére jogos alap nélkül felhasznált forma, annál is inkább, mert a színház működésének 1919. október 1-ére tervbe vett államosítása megbuktat egy százados kulturát anélkül, hogy ezt a szerződésben többszörösen kifejezett szempontok figyelembevétele mellett másal pótolni a mai viszonyok között és a fenti előfeltételek hijján egyáltalában lehetséges volna.

Ezek szerint a t. Reszortfőnök ur intézkedése ellenkezik szerződéseim 22. pontjának valódi értelmével is. Nem lehet ugyanis kétséges, hogy az állami kezelésbevitel szerződéseim szerint csakis törvényes alapon és a színház működésének a szerződés szellemében való zavartalan biztosítása mellett történhetik.

Ezen előfeltételek hiányában az 5088—919. G. sz. intézkedést szerződésszegésnek minősítem s ebből eredő teljes károm megtérítéséhez jogi igényemet bejelentem és fenntartom. Igénylem többek között a színházi épületekre a szerződés alapján befizetett összes amortizációk visszafizetését, valamint ragaszkodom ahhoz is, hogy az általam eszközölt összes beruházások költségei nekem megtéríttessenek, tekintve, hogy mindezeket abban a föltevésben teljesítettem, hogy szerződéseim egész terjedelmében be fog tartatni; ezen szerződésszegés folytán elesem azonban azon ellenértéktől, melynek ellenében az említett beruházásokat eszközöltem.

Ugyanezen okból bejelentem a színház összes szerződéses alkalmazottjainak kártérítési igényét is, miután ezek a fenti magánjogba ütköző egyoldalú szerződésszegés folytán jutnak abba a helyzetbe, hogy kenyerüket elveszítik.

Ujra hangsúlyozni kívánom, amit 1919. május 14-én a színház önkényes átvétele alkalmával jegyzőkönyvbe vétettem s amit augusztus hó 10-én a Kormányzótanácshoz intézett beadványomban

Timonysoladik este.

Berlet 136. szám. (D.)

Kolossvár, kedden, 1912. március hó 5-én.

A CSÓK.

Copyright © 2000 by John Wiley & Sons, Inc.

[illegible]

A bevezető előadást: Janovics Jenő dr. tartja.

Készlete 7 északos, vége 10 kor.

[illegible]

Arbeiten sollten sehr schnell in kleinen Gruppen (maximal 5 Personen) erledigt werden. Es ist zu erwarten, dass die Teilnehmerinnen und Teilnehmer in der Lage sind, die Aufgaben zu lösen.

104 SZÁM

Source: *From Storm-Clouds, Summer*

Az igazgatóság.

is kifejtettem, hogy ez a színház tulajdonképpen a mindenkori igazgató által amortizált kölesönök felhasználásából épült.

Bátor vagyok még reá mutatni arra, hogy a szerződés 22. pontja a színház művészi vezetését

még államosítás esetén is reám ruházza, a művészi vezetés pedig magában foglalja az összes tagok megválasztásának és szerződtesítésének jogát és kötelességét. Azonban a Kormányzótanács e szerződésben foglalt jogaim respektálására nem is gondolt, mert tényként megállapítom, hogy már is kinevezett a drámai műfaj vezetésére igazgatót Zaharie Barsan ur, valamint az operai műfaj vezetésére is külön igazgatót Papp László ur személyében. A szerződésszegés ebből is világos és ez egyuttal bizonyítja az eskütételre való felhívás formai voltát is, melynek célja egészen nyilvánvaló. Egyébként is természetes, hogy én mást, mint magyar színházat vezetni nem tudok és szerződésem értelmében nem is vagyok köteles.

Utalok végül arra, hogy a budapesti magyar Nemzeti Operaháznál és a budapesti Nemzeti Színháznál, szóval az összes magyar államosított színházaknál követett jogszokás szerint, amely magyar jog fenntartása folytán itt is teljesen érvényben van, a művészeti vezető nem államhivatalnok, hanem szerződő fél, aki hivatalos esküt egyáltalán nem tesz.

Minden ezzel ellenkező követelés szintén szerződésszegés, amely ellen jogcim megóvása érdekében kénytelen vagyok tiltakozni és kártérítési igényeimet e címen is fenntartani.

Kolozsvár, 1919. évi szeptember hó 18-án.

Tisztelettel

Dr Janovics Jenő

a kolozsvári Nemzeti Színház
bérlet-igazgatója.

1919. október 1-én délelőtt 10 órakor megjelentek dr Janovics Jenő igazgatónál a Kormányzótanács képviselőiben dr Porutiu Bálint városi prefektus és Pop Julian primár, akik kijelentették az igazgatónak, hogy a Kormányzótanács 5088. G. rendelete értelmében a kolozsvári orsz. Nemzeti Színházban az előadásokat beszüntetik és amennyiben a hűségesküt le nem teszi, a színház épületét, felszerelését, diszletét, ruhatárát adja át mellett Pavel Constantinnak.

Dr Janovics az alább közölt jegyzőkönyvben foglalt deklarációt tette és megbizta Németh János és Körösi Endre színházi gazdákat a leltárszerinti átadással.

Az itt felvett jegyzőkönyv szóról-szóra így hangzik:

J E G Y Z Ö K Ö N Y V.

Felvétetett Kolozsvárott 1919. év október hó 1-én a Nemzeti Színház épületében ennek átvétele tárgyában alulírottak jelenlétében:

Megjelenik dr Porutiu Bálint, Kolozsvár város prefektusa dr Pop Julian primár kíséretében és ismerteti megjelenésének célját az alábbiakban:

Én a nagyszebeni román Kormányzótanács nevében jelenek meg dr Janovics Jenő színházigazgató urnál és az adott utasítás értelmében a következőket közlöm:

Minthogy a Kormányzótanácsnak 5088—919. sz. és szeptember hó 16-án kelt rendelkezése szerint a kolozsvári Nemzeti Színház épülete az állam saját és közvetlen adminisztrációjába ment át, ugyancsak a Kormányzótanács folyó évi szeptember hó 25-én kelt ad. Nr. 5800—919. G. sz. rendelete alapján 1919. évi október hó elsejével további intézkedésig a kolozsvári Nemzeti Színház épületében mindennemű előadást beszüntetnek.

Egyben felhívom dr Janovics Jenő igazgató urat, hogy a hűségesküt tegye le, mely esetben az 1913. évi március hó 11-én a színházi választmánnyal Kolozsvárott kötött és a volt magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter által 38688—913. sz. alatt jóváhagyott szerződés 22. pontja értelmében meghatározandó évi fizetés mellett a színház művészi vezetői állás részére biztosítatik. Amennyiben a hűségeskü letételét megtagadná, úgy az említett szerződés 22. pontjában biztosított jogától elállottnak fog tekintetni.

Dr Janovics Jenő erre a következő nyilatkozatot teszi:

Az előadások tartásának megszüntetése ellenkezik az 1913. március hó 11-én kötött szerződésem valódi értelmével, ennél fogva ezen tény ellen — miután ez szerződésem jogellenes megszegését jelenti, — tiltakozom és ebből eredő teljes károm megtérítéséhez jogomat fenntartom.

A mi a hűségeskü kérdését illeti, arra nézve előadom a következőket:

A szerződés 22. pontjában államosítás esetére részemre biztosított művészi vezetés magában foglalja az összes tagok megválasztásának és szerződtetésének jogát és köteleességét. Azonban a Kormányzótanács e szerződésben foglalt jogaimn respektálására nem is gondolt, mert tényként megállapítom, hogy máris kinevezett a drámai műfaj művészi vezetésére igazgatót Zaharie Barsan ur, valamint az operai műfaj vezetésére is külön igazgatót Pavel Constantin ur személyében. A szerződésszegés ebből világos és ez egyuttal bizonyítja az eskütelre való felhívás formai voltát is, melynek célja egészen nyilvánvaló. Egyébként is természetes, hogy én mást, mint magyar színházat vezetni nem tudok és szerződésem értelmében nem is vagyok köteles

Utalok végül arra, hogy a budapesti magyar Nemzeti Operaháznál és a budapesti Nemzeti Színháznál, szóval az összes magyar államosított színházaknál követett jogszokás szerint, amely a magyar jog fenntartása folytán itt is teljes érvényben van, a művészeti vezető nem államhivatalnok, hanem szerződő fél, aki hivatalos esküt egyáltalán nem tesz.

Minden ezzel ellenkező követelés szintén szerződésszegés amely ellen jogaim megóvása érdekében kénytelen vagyok tiltakozni és kártérítési igényemet e címen is fenntartani.

Egyebekben utalok azon átiratok tartalmára, melyet a Kormányzótanács művészeti osztályának 3088—919. G. sz. átiratára ily értelemben közvetlenül intéztem a művészeti osztályhoz.

Dr Porutiu Bálint prefektus ur erre a következőket jelenti ki:

Mint hogy a hűségeskü letételét dr Janovics Jenő igazgató ur megtagadta, kötelezőleg felszólítom, hogy a színház épületét berendezéseivel, díszleteivel, ruhatárával és egyéb összes felszereléseivel együtt leltár mellett adja át, illetve a leltári átvételre szerződés szerinti likvidálás megejtése céljából nevezze meg megbizottait, akik a Kormányzótanácsnak már igazolt Pável Constantin meghatalmazottjával ezen munkálatokat azonnal megkezdhessek.

Dr Janovics Jenő e felhívásra következőkben válaszol:

A színház átvétele ellen a már kifejtett okokból óvást emelek. Mint hogy azonban a tényleges átvételt a Kormányzótanács rendelete és a hatóság kényszerítő közbelépése folytán nincs módomban megakadályozni, ezért tiltakozásom fenntartása mellett az átadás fogatosításával megbízom Németh János és Körösi Endre színházi gazdákat.

Egyben felhívom az áttevő bizottság figyelmét arra, hogy a színház épületében levő felszerelés nagy részben az én sajátom. Hogy mi a kincstári, annak pontos jegyzékét az összes leltárkönyvekkel együtt 1919. éy május 14-én elvitték tőlem és a polgármesteri hivatalban helyezték el. A leltárban

Tizenkencsedik cikk.

Kolozsvár, pénteken, 1912. március hó 8-án.

Bérleten kívül, mérsékelt helyárákkal:

Falurossza.

Product Information Services • Literature • Info • Tech Eds. • Journals • Abstracts • Other Tools

BIOGRAPHY									
And. Garry, acting (Maj. Platoon)	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 1st	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 2nd	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 3rd	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 4th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 5th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 6th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 7th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 8th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 9th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 10th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 11th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 12th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 13th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 14th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 15th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 16th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 17th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 18th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 19th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 20th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 21st	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 22nd	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 23rd	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 24th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 25th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 26th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 27th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 28th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 29th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 30th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 31st	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 32nd	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 33rd	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 34th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 35th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 36th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 37th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 38th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 39th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 40th	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 41st	10	10	10	10	10	10	10	10	10
And. J. Garry, 42nd	10	10	10	10	10	10	10	10	10

Das ist ein sehr wichtiger Punkt, den wir nicht übersehen dürfen. Wir müssen uns bewusst sein, dass die Qualität der Daten, die wir sammeln, die Qualität der Ergebnisse beeinflusst. Wenn wir also die Qualität der Daten verbessern, verbessern wir auch die Qualität der Ergebnisse.

A bevezető előadást **Dézel Lajos dr.**, egyet. ny. r. tanár tartja

Mérsékelt helyárok:

Készlete 7 órákor, vége 1. 10 kor.

227 szám.

© 2004 Blackwell Publishing Ltd *Journal of Internal Medicine* 255: 105–112

Az igazgatóság

fel nem vett, így az én egyéni tulajdonomat képező diszleteket, butorokat, ruhákat, kellékeket, anyagokat, könyveket, darabokat és egyéb felszerelési tárgyakat elvitetem és azok használatára egyedül én vagyok jogosult. Speciálisan a könyvtárban olyan anyagok is vannak, melyek sem a kincs-

táré, sem az enyéme, hanem külföldi és magyar kiadó cégek és amelyek magánjogi szerződés alapján vannak nálam bizonyos fix időkre kölcsönben (locatióban). Ezeknek az előadása kizárólag az én jogom, amennyiben a szerzők egyeteme engem jogosítanak fel ezek előadására, minden a szerzői jog bitorlásából származó, valamint egyéb kárigényeket az átvevőkre hárítok, úgy ezen anyagok esetleges elveszése, mint azok használata esetén.

A könyvtárban lévő művek egy részének előadási joga magánjogi szerződés alapján szintén kizárólag engem illet, ezeknek előadása mások által szerzői jogbitorlást képez, tehát jogsérelem esetén ebből eredő teljes káromat követelni fogom.

Miután a szerződésem téli színházra vonatkozó részének teljesítésében erőszakkal megakadályoznak, — hogy az ebből eredő káromat csökkentsem, — ami törvényes kötelességem, szerződésbeli összes jogaim fenntartása mellett a kényszer hatása alatt ki fogok menni játszani a Nyári Színházba, melynek bérletét a szerződés szintén nekem biztosítja. Önként értetődik, hogy a kártérítési igényemet egyáltalán nem érinti és csupán arra szolgál, hogy a fennforgó szerződésszegés által okozott kárt enyhítse.

Dr. Porutiu Bálint prefektus ur ezen nyilatkozatra a következő kijelentést teszi:

Az igazgató ur magántulajdonát képező és az állam tulajdonát nem képező egyéb dolgokra vonatkozóan az elkülönítés az átvételi eljárás rendjén lesz megejtve, mely alkalommal az esetleges vitás kérdések a Kormányzótanácsnak lesznek bejelentendők.

A bizottság által kétségteljesen magántulajdonnak megállapított ingóságok természetesen elvihetők lesznek.

Anélkül, hogy ezáltal vita tárgyává tétetnék, hogy szerződés szerint joga van-e igazgató urnak a Nyári Színházban az előadásokat folytatni, a Kormányzótanács utasítása alapján megengedem, hogy további intézkedésig a Nyári Színházban az előadásokat folytathassa és az erre vonatkozó intézkedéseket az illetékes hatóságoknál megteszem.

Ami azonban a Nyári Színház épületének, különböző színházi tárgyak, ruhatár, díszletek stb. igénybevételeit illeti, ez a Kormányzótanáccsal kötendő külön megállapodás tárgyát fogja képezni.

Dr. Janovics Jenő igazgató végül felveti a kérdést, hogy a téli színház épületében természetben birt. lakást azonnal adja-e át, avagy csupán a törvényes felmondási idő eltelté után?

Dr Porutiu Bálint prefektus erre a következőket jelenti ki:

Közelebbi utasítás hiányában e kérdésre nem nyilatkozhatom kategorice és így a Kormányzótanács erre vonatkozó intézkedésének beérkeztéig dr Janovics Jenő igazgató urnak a természetbeni lakásban való megmaradása ellen nincs kifogásom.

Ezen jegyzőkönyv két eredeti példányban állíttatott ki, melyek közül az egyik példányt dr Porutiu Bálint prefektus ur vett át, a másik példány pedig dr Janovics Jenő igazgató urnál hagyatott.

Kmf. délelőtt 10 órakor.

Dr Valentine Porutiu

Kolozsvár-város prefektusa.

Előttünk mint tanuk előtt:

Dr Fischer József

Parlagi Lajos.

Dr Julian Pop

Kolozsvár-város primárja.

Dr Janovics Jenő

a kolozsvári Nemzeti Színház
bérlet-igazgatója.

A jegyzőkönyvet aláírás után a színpadon felolvasták a színházi személyzet előtt.

A magyar színészet működése ezzel a tényre nyel az orsz. Nemzeti Színház épületében megszűnt. Dr Porutiu a Kormányzótanács képviselőtében megengedi, hogy további intézkedésig a Nyári Színkörben játszhassanak.

A Nemzeti Színház utolsó előadása a Hamlet volt, mellyel 1919. szeptember 30-án befejezte magyar nyelvű előadásait a Hunyadi-téri színházban.

Itt közöljük azt a szerződést, melyet dr Janovics Jenő igazgató a magyar állammal kötött a kolozsvári Országos Nemzeti Színház bérletére vonatkozólag.

SZERZŐDÉS

mely kötöttetett a m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Urnak 17685—1913. sz. rendelete alapján és jóváhagyásának fenntartásával egyrészről a kolozsvári Nemzeti Színház ellenőrző vá-

lasztmánya, másrésről dr Janovics Jenő, jelenleg a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója között a következő feltételek mellett:

1. A színházi választmány átengedi és átadja, dr Janovics Jenő pedig elvállalja és átveszi az 1915. évi szeptember hó 30-ától 1921. évi szeptember hó 30-ig terjedő időre a kolozsvári Nemzeti Színház kezelését és igazgatását. Az előadások céljaira dr Janovics Jenő igazgatónak rendelkezése bocsáttatik a színháznak téli és nyári épülete az új raktárépületekkel, továbbá a színház tulajdonát képező díszlet, jelmez, butor, kellékek, fegyver és könyvtárával, valamint minden egyéb felszerelésével együtt, amelyek leltár mellett veendők át.

2. Dr Janovics Jenő kötelezettséget vállal, hogy jelen szerződés egész tartama alatt a kolozsvári közönség igényeinek megfelelő, a vidéki színházak legkiválóbb erőiből összeválogatott színtársulatot szervez és tart fenn és hogy tragédia, dráma, vígjáték, népszínmű és operette-előadásokra szervezett állandó társulatával a művészi igényeket kielégítő, összevágó jó előadásokat rendez. Minthogy a kolozsvári Nemzeti Színház mint műintézetnek célját elsősorban a magyar színművészet és eredeti drámai irodalom fejlesztése, a nyelvnek, erkölcsnek és közművelődésnek nemesbítése, fejlesztése és terjesztése képezi, minthogy különös feladata és hivatása, hogy jó és művészi előadások által műélvezetet nyújtson, a főszínpalánt általában a komoly és nemesebb irányra, a hazai és klasszikus irodalomra fektetendő, megjegyeztetvén, hogy a komolyabb és tartalmasabb zenei irodalom és énekművészet fejlesztésére és terjesztésére hivatott dalmű (opera) művelésére szintén suly helyezendő és a téli idényben lehetőleg 25, de legkevesebb 20 opera-előadás tartandó. Természetesen nem mellőzhetők a dráma és zeneirodalom könnyebb, vígabb termékei, a bohózat és operette, de mindig a jóízű és erkölcsi irány gondos szemelött tartása mellett.

3. Köteles dr Janovics Jenő minden szerepkörre alkalmas egyént szerződtetni, ezenkívül legalább 18 férfi és 18 női tagból álló karszemélyzet

tet alkalmazni. A szükséges számban alkalmazott helymutatók a város színeivel díszített egyenruhával látandók el. Köteles az igazgató minden év augusztus végén a szerződött tagok névsorát, valamint a művész-személyzetben történő időközi

Huszdik este.

Kolozsvár, hétfőn, 1912. március hó 11-én.

Bérleten kívül, mérsékelt helyárrakkal:

A NAGYMAMA.

Készt vagon 3 ábrában. Írta: **And. Bogyó**

ESZEPLEK

Barnai, gyula	Lejtek, János	Ötödik, az egész színház	Ötödik, az egész színház
Barnai, János	Ötödik, az egész színház	Barnai, János	Barnai, János
Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János
Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János
Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János
Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János
Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János
Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János
Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János
Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János	Barnai, János

A bevezető előadást **János József dr.** tartja.

Mérsékelt helyárrak:

Készt vagon 3 ábrában. Írta: **And. Bogyó**

Készt vagon 3 ábrában. Írta: **And. Bogyó**

232 szám.

Készt vagon 3 ábrában. Írta: **And. Bogyó**

Az igazgatóság.

változásokat a szerepkör megjelölésével, továbbá a műszaki személyzet névjegyzékét is az összes szerződésekkel együtt a színházi választmány elnökéhez benyújtani. A színházi választmány esetleges kifogásait az első fellépéstől számított

15 nap alatt a színház-igazgatóval közölni tartozik, aki ezen idény beállta előtt teljesíteni köteles.

4. Köteles dr Janovics Jenő igazgató szerződött társulatával egész éven át Kolozsvárott működni és társulatával a legfeljebb két hónapig terjedő szünet alatt sem mehet más városba előadásokat rendezni, megjegyeztetvén, hogy a nyári idény alatt legalább 6 heti teljes előadási szünet tartandó, mely időből négy hét a művészi személyzet teljes szabadságára, két hét pedig előkészületre fordítandó. Más városba társulatával csakis a választmány előterjesztése alapján esetlegesen kinvert miniszteri engedéllyel mehet játszani.

5. Köteles tagjait egész évre szerződteni és illetményeit 12 óra felosztva, egyenlő havi részletekben folyósítani, kikötvén, hogy a művészi igényeknek megfelelő társulata tagjainak, illetőleg teljes személyzetének egy havi fizetése 20.000 koronánál kevesebb nem lehet, megjegyeztetvén, hogy igazgató, még ha egyszersmind mint művezető, vagy mint színész is működik, az összegből magának semmit sem számíthat fel. A nyári hónapok tartamára (májustól szeptemberig,) felmentvén az operai előadások tartásának kötelezettsége alól, az esetleg kizárólag operákban működő tagokkal csak a téli idényre köthet szerződéseket.

6. Vállalkozó igazgató köteles az előadások külső sikerét előmozdító és biztosító új diszleteket, butorokat és egyéb kellékeket mindenkor a maga költségén beszerezni és készíttetni és általában különös gondot fordítani arra, hogy az előadásra kitűzött darabok a művelt közönség igényeihez mért izlés és szép kiállításban kerüljenek színre.

7. Vállalkozó igazgató az igazgatást szabad akarata szerint inézheti ugyan, de a szerződés pontjai betartásának ellenőrzése, nemkülönben azon összhang biztosítása céljából, mely kívánatos, hogy a kolozsvári Nemzeti Színház vezetőjét és a műpártoló közönséget egybekapcsolja, egyrészen Kolozsvár városa által a törvényhatósági bizottság tagjai közül választott hét tagu színházi választmány alakíttatott, melynek felügyeleti és ellen-

azonban a délutáni előadás vége és az estéli kezdete között legalább 1 óra időköznek kell lenni.

8. Vállalkozó igazgató köteles a színház részére a szerződés tartama alatt legalább 6000 (hat ezer) korona beruházást eszközölni díszlet, jelmez, könyvtár és színpadi butorzatban. A színrehozandó új, vagy Kolozsvárt még elő nem adott idegen vagy eredeti darabok vállalkozó költségén, de mindenkor a Nemzeti Színház részére szerzendők be. A vállalkozó költségén készített díszlet, jelmez, színpadi butorzat és egyéb kellékek, valamint a könyvtári beszerzések (előadási jog, darab, partitúra, szerep, hangjegy) pontosan és lelkiismeretesen leltárba foglalandók és ezek az intézet tulajdonába mennek át, vállalkozó igazgató azokért semmiféle címen igényt, követelést, vagy megváltási díjat nem számíthat. Díszlet, jelmez, színpadi butorzat, könyvtári beszerzések és kellékekben évi 6000 koronát meghaladó beruházások a vállalkozó igazgató tulajdonát illetik, személyváltás esetén azonban köteles a beruházási többletet is a beruházási ár 5%-áért elsősorban a színháznak (államkincstárnak), másodsorban pedig utódjának átengedni. Amennyiben pedig dr. Janovics Jenő vállalkozó igazgatóval az 1921-ik év szeptember hó 30-án lejáró szerződés vele további hat évre meghosszabbíttatik, ez esetben a hat év alatt eszközölt beruházások tekintet nélkül az évi 6000 koronát meghaladó beruházásokra a színház tulajdonába mennek át és ez esetben a vállalkozó igazgató azokért semmiféle címen igényt, követelést vagy megváltási díjat nem számíthat. Személyváltás esetén és azon esetben, ha az évi 6000 koronát meghaladó beruházásokra, a színház tulajdonába mennek át és ez esetben a vállalkozó igazgató azokért semmiféle címen igényt, követelést vagy megváltási díjat nem számíthat. Személyváltás esetén és azon esetben, ha az évi 6000 koronát meghaladó beruházásokra sem az állam, sem vállalkozó igazgató közvetlen utódja igényt nem tart, ez esetben az intézet tulajdonát illető díszlet, jelmez, színpadi butorzat, könyvtári beszerzés és kellékek különválasztását az igazgatóval egyetértőleg a színügyi választmány eszközli. A színházi

választmány, vagy egyik kiküldött tagja, nemkülönben a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által díjazott megbízott, ugy a színház összes helyiségeit, valamint a színház felszereléseit és tulaj-

Kiszenvedették este.

Bérlet 147 szám. (C.)

Kolozsvár, kedden, 1912. március hó 19-én.

A BOR.

Felvonás a Nemzeti Színház előadására.

KISZENVEDTÉK ESTE.									
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás	5. felvonás	6. felvonás	7. felvonás	8. felvonás	9. felvonás	10. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás	5. felvonás	6. felvonás	7. felvonás	8. felvonás	9. felvonás	10. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás	5. felvonás	6. felvonás	7. felvonás	8. felvonás	9. felvonás	10. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás	5. felvonás	6. felvonás	7. felvonás	8. felvonás	9. felvonás	10. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás	5. felvonás	6. felvonás	7. felvonás	8. felvonás	9. felvonás	10. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás	5. felvonás	6. felvonás	7. felvonás	8. felvonás	9. felvonás	10. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás	5. felvonás	6. felvonás	7. felvonás	8. felvonás	9. felvonás	10. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás	5. felvonás	6. felvonás	7. felvonás	8. felvonás	9. felvonás	10. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás	5. felvonás	6. felvonás	7. felvonás	8. felvonás	9. felvonás	10. felvonás

1. felvonás 2. felvonás 3. felvonás 4. felvonás 5. felvonás 6. felvonás 7. felvonás 8. felvonás 9. felvonás 10. felvonás

A bevezető előadást Kovács Dezső kollegiumi igazgató tartja.

Helyzet		Helyzet	
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás
1. felvonás	2. felvonás	3. felvonás	4. felvonás

1. felvonás 2. felvonás 3. felvonás 4. felvonás 5. felvonás 6. felvonás 7. felvonás 8. felvonás 9. felvonás 10. felvonás

Kedvező 7 órákor, vége 10 óráig.

241 szám.

Kedvező 7 órákor, vége 10 óráig.

Az igazgatóság.

donát képező jelmezek, butorok, könyvek, egy- szóval az összes színházi vagyron ellenőrzését bár- mikor eszközölheti, e célból azt leltározhatja, jó- karban tartására felügyelhet.

9. A színház megfelelő világításáról és fűtéséről igazgató köteles gondoskodni, megjegyztetik azonban, hogy e fűtési költséghez Kolozsvár város törvényhatósága, amennyiben azt a közgyűlés megszavazza, évente 4000 (Négyezer) korona pótlékkal járul, köteles továbbá az igazgató a rendőrlegénység és tűzoltói felügyelet szabályszerű díját fizetni és az ügyeletes rendőrtisztviselő részére a földszinten megfelelő helyen állandó szabadjegyet kijelölni.

10. A színház és a színpad, valamint a raktár-épületek tűzkár elleni biztosítási költségeit, kivéve azon díjtöbbletet, mely a színpadnak mozgófénykép előadásokra való használata folytán állott elő s mely többletet Janovics Jenő dr tartozik fizetni, az államkincstár viseli s ugyanazt terhelik az elemi károk folytán netalán szükségessé váló és az épület külső részén eszközözendő átalakítások, vagy jelentékenyebb javítások költségei, azonban a színpadon, nézőtéren, vagy mellékhelyiségeiben eszközölt átalakítások, javítások, nemkülönben az egy tételben 50 koronánál magasabbra nem rugó kiadások fedezése vállalkozó igazgatót terhelik. Átalakítások csak a színügyi választmány előterjesztésére a vallás- és közoktatásügyi minisztérium engedélyével végezhetők és e kiadások is az államkincstárt terhelik.

11. A színházi választmány, valamint a város részére, a választmány elnöke, illetőleg a város polgármestere által kijelölt páholy tartandó fenn és azokkal vállalkozó igazgató nem rendelkezhetik. Ha a választmány valamely darabot bármi tekintetből kifogásol, vállalkozó igazgató azt a Vallás- és közoktatásügyi Miniszter ur döntéséig többször nem adhatja elő.

12. Köteles vállalkozó igazgató állandó helyettéről gondoskodni s ezt a színházi választmánynak jóváhagyás végett írásban bejelenteni.

13. Köteles igazgató a kolozsvári orsz. Nemzeti Színház kiegészítő részét képező Nyári Színpad építésére a város által felvett törlesztési kölcsönnek tőke és kamat részleteit közjegyző előtt hitelesített nyilatkozata értelmében a város pénztárába a sajátjából befizetni, mit ha elmulasztana,

joga van a m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszteriumnak azt fejedelmi és állami segélyezéséből visszatartani. Köteles továbbá igazgató az érvényben levő pótegyezmény szerint az állam

HUSZONHARMADIK ESTE

Kolozsvár, szerdán, 1912. március hó 27-én.

TAIFUN

Dráma 4 felvonásban. Írta: Lengyel Menyhért.

[illegible]

Tartu: Kirjastus ja ajakirjandus, 2010. 112 s. 16 pildil. ISBN 9789949100000

A bevezető előadást tartja: **Bede Jób.**

Készlete 7 órákor, vége 1. 10 kor.

251 szám.

Gordon Forest Myers-Smith, University of

Az igazgatóság

által kinevezett főgépész javadalmazási összegének felét havi egyenlő részletekben a kir. adóhivatalhoz befizetni.

14. Köteles igazgató a kolozsvári Nemzeti Színház jelenlegi személyzetéből azokat, akik a

közönség előtt kedveltek és akik viszonyaik és előrehaladottabb koruk miatt másfelé nem szerződhetnek, de még használhatók, a választmány kijelölése szerint és legalább jelenlegi fizetésük mellett szerződtetni.

15. Vállalkozó igazgató jelen szerződés aláírásakor ötvenezer koronát tesz le biztosítéskul készpénzben vagy értékpapirokban, melynek kamatai vagy jövedelmei azonban őt illetik.

16. Ezen kötelezettségekkel szemben biztosítatik dr Janovics Jenő vállalkozó igazgatónak az 1915. évi szeptember hó 30-ától 1921. évi szeptember hó 30-ig terjedő időre 40.000 (Negyvenezer) korona fejedelmi és 12.000 (Tizenkettőezer) korona állami évi segély, mely tizenkét havi egyenlő részletekben fog részére folyósíttatni.

17. Azon netán előfordulható esetben, ha a színházi választmány arról győződne meg, hogy a vállalkozó igazgató szerződésbeli kötelezettségeit nem teljesíti, jogában áll a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz előterjesztést tenni, a mely a szerződést időközben három havi felmondás mellett saját határozatával bármikor egyszerűen egyoldalulag vállalkozó igazgató beleegyezése nélkül is megszüntetheti s a színházról más kép intézkedhetik, jogában áll azt a színházi választmány meghallgatásával más vállalkozó igazgatónak kiadni, a netaláni kárt a vállalkozó igazgatón követelni és azt biztosítékából és felszerelésvényeiből behajtani és az eljárás miatt az igazgató ezen szerződésből kifolyólag semmiféle néven nevezendő kártérítési igényt nem formálhat.

18. Vállalkozó igazgató úgy biztosítékával, mint bárhol található egyéb vagyonával elsősorban az államkincstár, másodsorban a színházi személyzet illetményei és harmadsorban a bérlő közönség követeléseért felelni köteles. Ezen követelések az óvadékból és pedig az államkincstár követelései önhatalmulag rövid úton is behajtható, önként értetvén, hogy az államkincstár követelései pedig az érdekeltek által hajtatnak be.

19. Jelen szerződés dr Janovics Jenő személyéhez lévén kötve, másra át nem ruházható, hálála, vagy csődbejutás esetén azonnal megszűnik.

20. Jelen szerződés három példányban állítatván ki, az eredeti példány a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban megőriztetik, míg dr. Jánosics Jenőnek, valamint a választmány elnökének

HUSZONNEGYEDIK ESTE

Kolozsvár, esztendőnkön, 1912. március hó 28-án.

A tanító.

Ezen előadás helyén az előadás

ELŐADÁSOK

1. előadás	2. előadás	3. előadás	4. előadás	5. előadás	6. előadás	7. előadás	8. előadás	9. előadás	10. előadás	11. előadás	12. előadás	13. előadás	14. előadás	15. előadás	16. előadás	17. előadás	18. előadás	19. előadás	20. előadás	21. előadás	22. előadás	23. előadás	24. előadás	25. előadás	26. előadás	27. előadás	28. előadás	29. előadás	30. előadás	31. előadás	32. előadás	33. előadás	34. előadás	35. előadás	36. előadás	37. előadás	38. előadás	39. előadás	40. előadás	41. előadás	42. előadás	43. előadás	44. előadás	45. előadás	46. előadás	47. előadás	48. előadás	49. előadás	50. előadás	51. előadás	52. előadás	53. előadás	54. előadás	55. előadás	56. előadás	57. előadás	58. előadás	59. előadás	60. előadás	61. előadás	62. előadás	63. előadás	64. előadás	65. előadás	66. előadás	67. előadás	68. előadás	69. előadás	70. előadás	71. előadás	72. előadás	73. előadás	74. előadás	75. előadás	76. előadás	77. előadás	78. előadás	79. előadás	80. előadás	81. előadás	82. előadás	83. előadás	84. előadás	85. előadás	86. előadás	87. előadás	88. előadás	89. előadás	90. előadás	91. előadás	92. előadás	93. előadás	94. előadás	95. előadás	96. előadás	97. előadás	98. előadás	99. előadás	100. előadás
------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------

A bevezető előadást tartja: Molnár Ferenc.

Helyreállítás

Helyreállítás

Minden előadás 7 óráig tart, kezdési időpont: 7 óra.

Kezdete 7 órákor, vége 10 órakor.

252 szám

Kolozsvár, 1912. március 28-án.

Az igazgatóság

nek egy-egy másolati példány bocsátatik rendelkezésére, annak megjegyzésével, hogy a netán szükségessé váló bélyeg, vagy illeték kiadások az igazgatót terhelik.

21. Amennyiben a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter ur a komoly dalműveknek a szerződés feltételeiben megszabott mértéknél nagyobb árásnyu kultiválását látná szükségesnek s e cél elérésére külön operai segílyt biztosítana, vállalkozó igazgató tartozik magát a minisztérium ez irányban való rendelkezéseinek alávetni.

22. Amennyiben a kolozsvári orsz. Nemzeti Színházat a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter urnak 17.685—1913. sz. leirata szerint a m. kir. kormány szerződés tartama alatt teljesen állami kezelésbe óhajtaná átvenni, vállalkozó igazgató a bérletről minden további kártérítés igénye nélkül tartozik lemondani s a kormány által meghatározandó évi fizetés ellenében csupán művészi vezetőjévé válik a színháznak.

Kolozsvárt, 1913. évi március hó 11-én.

Előttünk:

Dr Esterházy László

Parlaghy Lajos

Gróf Esterházy Kálmán

főispán, a színügyi-választmány elnöke.

Dr Janovics Jenő

vállalkozó-igazgató.

38688. szám. Jóváhagyom azzal, hogy az igazgátónak a 13. pontban vállalt kötelezettsége a Nyári Szinkör építésére felveendő újabb kölcsön tekintetében is fennáll.

Budapest, 1913. április hó 12. J a n k o v i c h.

XI.

*A szinkör működése. Dr Janovics munkássága 1919. óta.
Színészegyesület.*

A Hunyadi-téri színházépület átvétele után a kolozsvári Nemzeti Színház társulata átment a Szinkörbe, ahol 1919. október 4-én a Lili bárónő operettel kezdte meg előadásait. A színház épülete alig alkalmas előadásokra, annak technikai felszerelése, rossz akusztikája, a színpadművészet ezer rejtett finomságát nem képes illuziókeltően megadni. Tehát folytonos javítás, kísérletek és természetesen az ezzel járó vergődés a színház művészetakarása és csak egy hatalmas összetartó erő, Janovics igazgató emberfölötti munkája tudja kisegíteni és ma már széppé tenni a színház életét.

Október 29-én a katonai parancsnokság beszünteti az előadásokat, melyek eddig is cenzurától és napról-napra váltakozó rendeletektől függtek és mindaddig nem engedélyezték a további működést, amíg Brediceanu reszortfőnök össze nem hívta az első erdélyi ankétet, melyen szabályozni óhajtották az erdélyi magyar színjátszás működését. Ez az ankét november 16-án folyt le, melyen megjelentek az erdélyi magyar, román, német színházigazgatók és megtárgyalták egy román-német-magyar színjátszás lehetőségeit. Ennek az ankétnek egyetlen pozitív eredménye az volt, hogy 1920. szeptemberig meghosszabbították a játékgengedélyeket és kilátásba helyezték, hogy a kolozsvári színház is megkezdheti működését. Brediceanu reszortfőnök az ankét után nyomban

érintkezésbe lépett a hivatalos körökkel és körülbelül egy hónapi szünetelés után a magyar színház megkezdte működését november 19-én a Nyári Szinkör helyiségében.

Am ezentul sem dolgozhatott a Nemzeti Színház azzal a művészi korlátlanossággal, mely léte alapja a színházaknak, mert a cenzura folytonos ellenőrzése mellett a hely sem volt biztosítva számára, ahol játszhat.

A Nyári Szinkör sok egyéb építkezési hibán kívül még fel sincs szerelve olyan technikai igények számára, amik ma már elemi szükségességei a modern színházi játszásnak. A díszlet és ruhatár kérdése elintézetlen. Kölcsönként díszletekkel játszani szinte lehetetlen, hiszen ezer aprólékos hátránya van annak, nem is szólva arról az akadályról, hogy a legszükségesebbeket alig kapta meg a színház, pedig ezeknek nagy része Janovics igazgató magántulajdonát képezte.

A színház épülete körül is nagy hirlapi vihar támadt abban a kérdésben, hogy az államé, vagy pedig a város tulajdona-e. Hivatalosan ugyanis nem akartak tudomást szerezni arról, hogy a Szinkör épületének amortizációját 80%-ban dr Janovics fizette, a telek városi és hogy az amortizációhoz csak 20%-kal járult hozzá a város. 1920. májusáig megfeszített munkával dolgozott a színház, de ekkor már tisztázni kellett a kérdést, hogy a Szinkör helyisége kinek a kezében lesz. Dr Janovics nyílt levélben fordult Goga Oktavián akkori kultuszminiszterhez, hogy adjon választ erre az elintézetlen kérdésre, mert a magyar színházi élet veszélyeztetve van ennek a kérdésnek megoldása nélkül. Ha pedig a magyar színházi élet megszűnik ez okból, akkor kétséges az állam tisztaszándéku kulturpolitikája és politikai nyugalomra törekvése, hiszen a legkisebb mértékben sem gondoskodik népének nyugalomáról, európai kulturszándékának keresztülviteléről.

A nyílt levélre az volt a kultuszminiszter válasza, hogy június 5-én magához kérte dr Janovics igazgatót és meghallgatta előterjesztését, melyben az erdélyi magyar színház igazgatói számára hosszabb lejáratu engedélyt kért, a kolozsvári színház

Ez időben a színház megfeszített erővel küzdve a hiánnyal, végezte munkáját, egy pillanatig sem feledkezve meg hivatásáról. Shakespeare és Molière mellett az európai színpadok engedélyezett darabjait játszotta és megemlékezett a mult színész- és író nagyságokról is. Feledhetetlenül szép ünnepe volt a színháznak Prielle Cornélia emlékünnepélye, melyen a „Nagymamát“ játszották, amit Csiky egyenesen az ő számára írt. Ez alkalommal dr Janovics tartott emlékbeszédet, mely színes irodalmi kvalitásaival méltó volt a nagy magyar színésznő emlékéhez.

1920. májusában szomorú ünnepe volt a színháznak. Dezséri Gyula, Erdély „Ujházi Edé“ je búcsuzott a színháztól és Kolozsvártól. Megható szép ünnep volt ez: a fájdalom ünnepe, amit érzett mindenki, mert amint a kiváló nagy ember pótolhatatlan vesztesége Kolozsvárnak, úgy Kolozsvárt sem pótolhatja az agg művész számára többé semmi a világon.

Dr Janovics igazgató figyelme kiterjedt mindenre, az ő erejének és hivatottságának megfelelően nemcsak az ő színházának érdekében dolgozott, hanem más szintársulatok váltságának kisémitésén is. 1920. júniusában a nagyváradi színház került váltságos helyzetbe, amikor is konzorcium vezette a színház ügyeit. A színház napi gondokkal küzdött és Janovics igazgató sietett megmenteni a jelentékeny multu színházat. Az ő személyes közbenjárásával sikerült elsimitani a zavart úgy, hogy ma is a legvirágzóbb színházi élet van ott.

Ugyancsak az ő tettejének, önzetlen lelkeségének köszönhető az is, hogy olyan fontos kérdésben, mint a színésznynyugdíjalapjának kérdését, a színészek anyagi létének viszonylagos megoldását, az erdélyi színigazgatók 1920. július 7-iki értekezletén elintézték.

Ez évben is — bármily súlyos körülmények között végezte teendőit Janovics igazgató, az évvégi beszámoló olyan produkció mellett tesz tanúságot, mintha valamely multbeli békeesztendő művészetét élné a színház

NEMZETI SZÍNHÁZ

MAGYAR DRÁMATÖRTÉNELMI
SOROZATOS ELŐADÁSOK

Kolozsvár, szombaton, 1912. március hó 30-án.

Déryné ifiasszony

Partridge & Schramm, Inc. Bureau of Research

[illegible]

A bevezető előadást tartja: **Dr. Janovics Jenő.**

[illegible]

Kesdote 7 éruker, vége ', 10 kor.

Genetic Factors affect the tendency to become

és utána a 70 éves művész nő legragyogóbb sikereit elért darabokról jeleneteket adtak elő. A második ünnepi előadást Herczeg Ferenc tiszteletére adta az igazgató, aki „Déryné ifiasszony” c. szinda-

rabja kapcsán értekezett Herczeg Ferencről, az íróról.

Szeptember 30-án a „Napkelet” folyóirat estélyét tartják meg Nagyváradon Kolozsvár színészei, akik dr Janovics igazgatóval az élükön, az irodalom érdekében a legnagyobb lelkesedéssel állítják színészi erejüket a „Napkelet” szolgálatába. Dr Janovics ez alkalommal Erdély magyarjaihoz szólott, hogy mindenkinek itt kell maradnia, aki a kultúra ügyét szentnek tartja. A „Napkelet” estélyét Marosvásárhelyen megismételték.

1920. novemberében megérkeztek az új játékszenvedélyek, melyek két évre hosszabbították meg a színigazgatók működési jogát. Ugyanekkor Janovics igazgató hat éves szerződést kapott az államtól, mely szerint a színház átalakítása fejében, melyet amortizációval fizet, 1927. szeptember 1-éig csak magyar nyelvű előadások tarthatók a Színház kör helyiségében. Ezt a szerződést szabályszerű és törvényes módon az ilfovi törvényszék is bejegyezte. Ugyanekkor tervbe vették a bukaresti vendégszereplést is, mely azonban elmaradt. Most aztán nyugodtabban berendezkedhetnek az igazgatók úgy szervezkedés, mint műsorösszeállítás tekintetében. December 10-én a nagyvárad színház Csiky-émlékünnepélyt tartott, amelyre dr Janovicsot meghívta. Az igazgató mai szellemi életünkkel kapcsolatosan szólott konferánszában Csiky Gergelyről. A Csiky-ünnepet Aradon is megtartották, ahová ugyancsak dr Janovicsot hívták meg, hogy tartson bevezetőt. Arad városa éppoly kitüntető melegséggel tapsolt Janovics igazgátónak, mint a sikerült ünnepély szereplőinek.

A színházak munkásélete csak kifele volt ilven zavartalan, mert belül a műhelyben a folytonos új rendeletek sok zavart okoztak. Az első komoly művészetet gátló játékrendelkezés az volt, hogy Magyarországról jövő művészek nem léphetnek fel miniszteri engedély nélkül. Hegedüs Gyula volt első áldozata ennek a rendelkezésnek, aki Aradra jött vendégszerepelni, de az ottani hatóságok nem engedték meg fellépését. Dr Janovics ekkor vezércikkben hívta fel a kultuskormány figyelmét arra, hogy ilyen rendelet csak megakadályozza azt a

kulturközeledési szándékot, melyről a kisebbségben lévő magyarok minduntalan tanuságot tesznek. Ő maga jár elől jó példával, ami a színházművészetet illeti, mert színházában a többi vendégművészek között igen sok román művészt léptet fel, román írók darabjait adatja elő, megelőzven a román nyelvű színpadi előadásokat, kéri az illetékeseket, hogy az általános konszolidáció munkájához járuljanak hozzá és ne taszítsák el azt a békés jobbot, mely az ország felvirágzásában nagy segítségére lehet.

1921. október 28-án nagy jelentőségű értekezletet tartottak, melyen Goga miniszter, Isac Emil művészeti főinspektor, dr Janovics Jenő vettek részt. Ezen az értekezleten Janovics igazgató a koncessziók kérdésében szólott a miniszterhez, hivatkozván az ő, egyetemes kultura érdekében vívott nemes harcaira és arra a körülményre, hogy itt a magyar színészet egy nemzet kulturáját reprezentálja, melyet megölni bűn volna, de nem is lehet. Goga miniszter a koncessziókra való ajánlást teljesen a színészegyesületre bízta, melynek elnökeiben: dr Janovics Jenőben teljes biztosítékát látta az elfogulatlan, biztos ítéletű szakember pártatlanságának.

Az első eredeti román bemutató 1921. szeptember 30-án volt, mellyel Janovics igazgató bebizonyította, mennyire felül áll világnézetében az apró gyűlöletekben, melyek embert elválasztanak embertől, ha az más nyelven szól. Eftimiu Viktor kiváló román író darabja a „Prometheus“, melynek bemutatása egyaránt nyereség a magyar színpad és a román irodalom számára.

A színház résztvett Európa „Dante“-ünnepségében is. Szeptember 14-én Dr Janovics magiszárnyalású bevezetőjével nyitotta meg az ünnepséget, mely előadásában a „Divina Comoedia“ filozófiai jelentőségéről értekezett, összefüggésben a mai intellektuális élettel.

A színház természetesen vergődések közepette végzi munkáját, mert hiszen ruha- és díszlettára nincs, a kölcsönkért eszközök pedig mindig bizonytalanságot jelentenek. De még így is opera,

operette és drámai előadások legelső klasszisait nyújtja a közönségnek.

1921. márciusában leirat érkezett a román Nemzeti Színháztól, hogy a magyar színház 12 százalékos adót fizessen a jegyek után, mely jegyek csak a román színház felülbélyegzésével érvényesek. Ez ellen az adó ellen Janovics igazgató bejelentette kifogását, mert a multban sem volt az lehetséges, hogy egyik kulturintézmény a másiktól éljen, különösen úgy nem, hogy ezzel megfojtsa egy színház működéskéességét. Eddig 10% népjóléti adót vetettek ki a színházra és ha még ahhoz 12%-ot kell fizetni, akkor a színház nem képes fenntartani magát. Dr Janovics Jenő tiltakozását bejelentette a miniszteriumnak. A miniszterium aztán felmentette a színházat ez adó alól.

1921-ben tartotta a színház Szentgyörgyi István jubileumát és ebben az évben tartott diszelőadást a temesvári színház felépítési alapja javára. Dr Janovics ez alkalommal 5000 leivel járult hozzá az alaphoz.

Az 1922-ös év súlyos esztendeje volt a Magyar Színháznak. A rettenetes gazdasági pangás mélyen érintette a színház anyagi létét is. A közönség nem látogatta a színházat és minden művészi erőlködés hiábavalónak látszott. De azért Janovics igazgató, ha csüggedten is, a legnagyobb erőfeszítéssel dolgozott, hogy művészi tettekben még többet adjon, mint eddig.

Április 22-től kezdve minden hónapban irodalmi előadást tart a színház, az opera, operette és drámai társulat szokatlanul hatalmas teljesítménnyel igyekezett megmenteni a kolozsvári színhátszást.

Dr Janovics e vergődéses állapotban is a legszívesebben gonddal figyelte a többi színházak életét, melyek közül a marosvásárhelyi színház volt az első, ahol társadalmi segítségre volt szükség. Utána Váradon alakult meg a színpártoló egyesület, melyhez az első segítséget Janovics nyújtotta 5000 lei alapító tagsági díjjal.

A Magyar Színház ez évi jelentősebb eseménye az irodalmi cikluson kívül a Petőfi-ünnep volt és egy Caragiale bemutató, mely alkalommal

Banu kultuszminiszter köszönő átiratot küldött dr Janovics Jenőnek.

1923-ban Madách-ünnepélyt akart adni a színház és erre az estére kitűzte az „Ember tragédiáját”. Azonban ez az emlékünnap elmaradt, mert egy belügyminiszteri rendelet az előadás előtt egy órával betiltotta az Ember tragédiájának bemutását.

Ez esemény körül súlyos hírlapi harcok teremtődtek, de a minisztérium arra hivatkozott, hogy a marosvásárhelyi előadáson tüntetés volt a Marsailles éneklésekor és ennek következményeképpen még ma sem engedélyezték Madách remekművének színrehozását.

Az 1923-as év művészileg a legnagyobb nyugalomban és dusan teremtette a sikereket, a közönség újra látogatja a színházat és valami forró kapcsolat fejlődik újra színház és közönség között. Azonban ez évben történt meg az a magyar színészetet ért legsúlyosabb katasztrófa, hogy a színigazgatók egymás között olyan harcba keveredtek, hogy a színészegyesület működését felfüggesztette a minisztérium. E helyen kell megemlékeznünk dr Janovics Jenő színészegyesületi munkásságáról is.

Már kezdő színész korában jelentékeny részt vett az egyesületi mozgalmakban, mert agilitása művészi kérdésekben hamarosan bejuttatta őt a színészegyesületi igazgatótanácsba és szívós munkával megteremtette az Erdélyi és Bánáti Színészegyesületet, mely a budapesti országos egyesületnek fiókjaként működött a román impérium átvételéig. Dr Janovics élénk egyesületi életet teremtett itt, mely egyesületi életnek volt köszönhető az, hogy az erdélyi színjátszás olyan fegyelmezett és magas színvonalu lett, mint bármely nagy európai város színház működése.

A legdemokratikusabban megszervezett egyesület ez, melyben a színházak legelsőbbrendű tagjai, a kórus és színpad munkásai hozzák meg határozataikat és tekintélye olyan erős, hogy a román impérium átvétele után a minisztérium a színészegyesület ajánlásával adta ki az igazgatóknak játszási engedélyüket.

Az egyesület védte a szerzők jogait, a színészek fegyelmi ügyeit intézte, megvédte tagjait az igazgatók tulkapásaival szemben, szóval nélküle bomlott és bizonytalan a színészek és ezáltal a színházak sorsa.

Dr Janovics igazgató munkája ebben is páratlanul jelentőséges. Mint elnök belátóan, elfogulatlanul intézte az egyesület és tagjainak sorsát, a gazdasági mozgalmakban pedig ő volt az, aki mindig a színészek mellé állott, mert érzéke és minden átlátó gondolkozása tudta, hogy a színészekkel való együttműködés a legnagyobb erő minden szinigazgatónak. A Színészegyesület fogalma szinte összeforrott dr Janovics nevével, mert az mindig azt akarta, amit Janovics akart, Janovics igazgató pedig mindig azt, ami egyetemes érdek.

1923. június hó 14-ig volt elnöke az egyesületnek, amikor is olyan súlyos támadások érték, hogy lemondott tisztségéről. Ezek a támadások éppen azok részéről érték őt, akikkel szemben mindig a legjobb szándékot érezte. Dr Janovics lemondásainak körülményeivel e könyvben nem foglalkozunk, mert az erdélyi magyar színészet súlyos helyzete és színházának vajudása, egzisztenciák válságba sodródása, mindezeknek a körülményeknek következménye, amelyekből Janovics igazgató tisztán és nemesen kiemelkedve, igazi humanus gondolkozásával ma is minden színészeti ügyben segítségére van kollégáinak.

Teljes rehabilitálása most történt meg 1924. februárjában, amikor Valjean színészeti vezérfelügyelő magához kérette Bukarestbe és kilátásba helyezte a színészegyesület teljes működésjogát, a letiltott darabok előadhatását.

Azok a magyar színészek, akik Janovics igazgató ellen támadtak, ma már szomorúan látják, hogy mit veszítettek az ő személyében, amikor a kultura érdekében nem tudtak felülemelkedni kis személyi érdekeken és megtépni igyekeztek olyan művész és munkásmulttal gazdag tekintélyt, mint amilyen dr Janovics Jenő igazgatóé.

XII.

Irodalmi munkássága.

Dr Janovics Jenő hatalmas kulturmunkásságának a többiekkel egyenlő értékű: irodalomtörténeti, esztétikai és publicisztikai működése.

Már kezdő színész korában jelentékeny irodalmi aktivitással folyt bele a magyar szellemi életbe. Kritikai és esztétikai dolgozatai révén hamar ismert lett neve nemcsak a színházi életben, hanem az irodalmi világban is. Hol egy interjú valamely kiváló külföldi nagysággal, hol valami aktuális irodalmi, vagy művészi problémával kapcsolatosan hívja fel az emberek figyelmét írásaira, melyek színes és színvonalas értékei mellett első sorban is érdekesek. Egyáltalában, ami Janovics igazgatóban, munkájában, írásaiban a legjellemzőbb, az az érdekesség. Mindig van valami meglepő szempontja, amelyből nézi a dolgokat, melyekkel eredeti mondanivalóit közli és ezek a szempontok oly egyénien magasrendűek, hogy feltétlenül irodalmi jelentőséget adnak még legjelentéktelenebbnek látszó írásának is.

Az élete van claprózottan benne publicisztikai írásaiban. Hitek ezek a vallomások egy leszűrt és megállapodott erkölcsi világnézet retortáján keresztül. Bármilyen aktuálisak a megírás pillanatában, mégis egyetemes emberi érdekeknek követelei azok, vagy imádságszerű leborulások a nagy tettek előtt. Szinte az aktuálítás a legsúlytalanabb minden írásában és ezért érték ma is még, amit harminc év előtt irt meg.

Nagyobbarányu első írói munkája a kétkötetes Csiky Gergely tanulmány, melyből az első kötet a doktori értekezés és 1900-ban jelent meg. Címe: Csiky Gergely élete és művei. Ezt a könyvet Rákosi Jenőnek ajánlja. Dr Janovics a „Proletárrok” c. művéig vezeti az olvasót, bőséges előtanulmányt adván ahhoz, hogy Csiky egész irodalmi attitűdje érthetővé váljék a mai kulturhistorikus számára. A könyv kilenc fejezetből áll és csoportosítása, irodalomtörténeti módszere a legvilágosabb jellemezése Csiky Gergely író-életének. Első fejezete arról az utról szól, melyet a magyar dráma megtett Kisfaludy Károly, Szigligeti és Csiky írói munkavonalában és kimutatja a szoros kapcsolatot, ami ezeknek a kiváló értékeknek munkái és Katona, Madách jelentősége között van. Majd visszavezeti az olvasót a legrégibb drámai nyomokig, hogy Bessenyein át kimutassa, mikor láthatók az első kezdések a magyar színészet történetében. A színpad és a drámairás különválasztása különösen fontos rész e fejezetben. Kisfaludy, majd a külföldi hatás teremti meg a színpadi romantizmust és ennek jelentősebb művelőiről szól, különösen Vörösmarthyról. A romantizmus védelmezői Czákó és Hugó hatását esztétizálja, majd Szigligetitől a mai időkig mutatja ki fontos irodalmi szempontok mérlegelésével az új és újabb drámai irányokat. A második fejezetben a Rákosi-Dóczy mesedráma hatását vizsgálja Csiky munkáiban és az összefüggést, mely hivatása és hajlamaiból származott konfliktust teszi a társadalmi problémák felé hajtásának okául. A hetvenes évek pesti színházviszonyai teremtik meg a lehetőséget, hogy Csikynek színdarabjai egymásután kerülnek színre. Majd a következő fejezetben részletes jellemezéssel világítja meg írói és tehetségértékét, Csiky problémáit, hivatását, technikai készségét, dramaturgiai nézeteit, melyek alapos kutatások eredményeként világítják meg Csiky Gergely drámairói jelentőségét. A következő három fejezet Csiky családi viszonyairól, gyermekeveiről, fiatal papkoráról számol be és kezdő írói munkásságáról. A hatodik fejezet részletesen foglalkozik a „Jóslat” c. munkájával, mellyel pályázaton jutal-

mat nyer és a Csiky név nagy irodalmi bonyodal-
mak középpontjába kerül. A temesvári színház
megnyitására prólogust ír és szindarabját bemu-
tatják. Írói fejlődésének újabb állomását mutatja
be a nyolcadik fejezet, mely Csiky más darabjai
mellett az „Ellenállhatatlan” c. vígjátékával és
annak színrehozásával foglalkozik bővebben. A
„Proletárok” megírásáig több görög klasszikus
fordítására kap megbízást, majd a Kisfaludy tár-
saság megválasztja tagjának és az akadémia leve-
lező tagja lesz. Ez utolsó fejezettel végződik az
első kötet, melyben dr. Janovics széles irodalmi
műveltségről, alapos és fáradtságos buvárkodás-
nak eredményéről tesz tanuságot.

A Csiky tanulmány második kötetét akkor
írta meg, mikor első kolozsvári tartózkodása után
Bölönyi intendáns birtokára vonult vissza. Ezalatt
az idő alatt még jobban elmélyedt a Csikyre vo-
natkozó adatok kutatásába és még szélesebb hori-
zontokat, érettebb szempontokat világít meg írása.

A második kötet első fejezete kimerítően tár-
gyalja a „Proletárok” létrejöttét, Csiky irodalmi
ujatakarását és körülményeit, melyek a Proletá-
roknak sikert teremtettek. A mű németre fordí-
tása és Prágában való előadása, az akadémián
nyert jutalom, a plágium-vád és Csiky válasza,
mind irodalomtörténeti részletességgel állítja tisz-
tán elének Csiky életének ezt a részletét.

A második fejezet Csiky munkásságának fo-
kozott iramát regisztrálja, amikor fordítások, bi-
rálbizottságában készített színházi működés és
hatalmas munkával járó népszerűség jutalmazta az
író. A harmadik és negyedik fejezet újabb darab-
jainak analízise, az ötödik egyik legérdekesebb
momentumát írja meg Csiky Gergely életének,
amikor a költő kilépett a papirendből, majd a kö-
vetkező fejezetben szerelmét, boldogtalanságát és
házasságát tárgyalja. A hetedik fejezet 1882-ről
szól, amikor Csiky egy év alatt öt darabot írt meg.
A nyolcadik és kilencedik fejezet Bozóthy Mária,
Cecil házassága, a Buborékok és Nóra c. darab-
jaival foglalkozik, a többiek is későbbi darabjai-
val, melyekről részletes és minden irodalomtörté-
neti adat felhasználásával mutatják meg Csiky

helyét a szinműirodalomban. Az utolsó fejezet Csiky haláláról szól, melyben Janovics az irodalomtörténész objektivitásán túl meleg lírával tesz vallomást arról a nagy intellektuális szeretetről, melyet Csiky iránt érzett.

A Csiky tanulmányért utólagosan akadémiai jutalmat kapott.

1907-ben lett készen „A magyar dráma irányai” c. könyvével, mely összefoglalása a dráma történetének, olyan módon, hogy minden külföldi vonatkozást szigorú kritikai alapon kimutat és a legrégebb magyar drámái nyomokat kutatván, napjainkig az olvasó elé állítja annak szerves fejlődését. A mű ebben a formájában amellet, hogy világosan vezeti végig a dráma útját a legmaibb törekvésekig, olyan jelentős forrásmunka is, hogy speciális irodalmi, vagy színésztörténeti kutató számára szinte nélkülözhetetlen. Dr Janovics szerényen bejelenti a könyv előszavában, hogy munkájának nem az a célja, hogy a dráma fejlődésének még eddig nem ismert részleteit kikutassa, hanem hogy Bacon módszere alapján az ismert adatokat aszerint csoportosítsa, ami szerint minden kornak egységes irányát világossá teszi és a különböző koroknak egymásra való hatását érezteti. Pedig ezek az irodalomtörténeti szempontok újak, eredetiek és megvilágítók.

A könyv tizennégy fejezetből áll és külföldi meg magyar forrásmunkáknak rengeteg buvárlása eredményezte. A magyar dráma fejlődésvonala rajzolódik le előttünk, amint a középkorból kiindulva a reneszánszon át, különböző pregnáns drámaírók állomásait érintve, jutott el a mai napig.

Minden egyes fejezet önálló essay, vagy biográfiai tanulmány, mely összekapcsolva magában foglalja a totális képét a magyar drámairodalomnak. A könyv megjelenése olyan érték irodalomtörténésznek és színpadirodalmi kutatóknak, hogy ebben a nemben csaknem egyedülálló.

A „Nemzeti dráma irányai” c. munka elméleti feldolgozása annak a grandiózus színházi tettek, mely a „Magyar drámatörténelmi ciklus” előadásában realizálódott. Ami ebben a könyvben csak álomszerű vágyakozás volt, az a ciklusban

megvalósult színháztörténeti tény, mely dr Janovics nevét örök időkre belevészte az emlékezésbe.

Dr Janovics a három kötet könyvön kívül több más tanulmányt, konferánszot és hírlapi cikket írt meg, melyek folyóiratokban, szemlékben és a napilapok hasábjain jelentek meg. Ezeknek az írásoknak legtöbbje szinpadi, irodalomtörténeti és dramaturgiai kérdésekkel foglalkoznak, de számos politikai és kulturmozgalommal foglalkozó írása adott lökést szellemi életünknek helyesebb iránya felé.

Tanulmányai közül legérdekesebb Shakespeare-ről, Madáchról és nemzeti drámairodalmunk nagyjairól szólók, melyeket mindig valamilyen előadás kapcsán írt meg, ezzel gyakorlati jelentőséget is adván gondolatainak. Irodalmi munkásságához tartozik a klasszikus, magyar és külföldi drámákhoz írt szcenáriumai, melyek nemcsak a színházi ember gyakorlati tudását, de az író fantáziájának eredményeit dokumentálják.

Publicisztikai írásai többek a napi sajtó múlt értékeinél, mert mindig távolabbra nézők és mélyebben szók, méltók arra, hogy kötetbe gyűjtve, teljes képet adjanak Janovics igazgató életének konzekvens munkájáról.

Itt említjük meg azt is, hogy irodalomszerzetetből dr Csengery János Sophokles-fordításait kiadta két kötetben.

Nagy nyeresége volna az irodalomtörténetnek Janovics munkásságának gyűjteményes kiadása, melyet nem közelít meg semmilyen magyarázó méltatás.

* * *

Dr Janovics Jenő munkásságának ez utolsó fejezettel igyekeztünk teljes képet adni. Ami e könyvet hézagossá teszi, az a távlat hiánya, mely bizonyos dolgokat nem tud kellő értékűvé emelni, csak sok esztendő távolságában.

Dr Janovics értékének bizonyosságát és nagyságának elismerését e könyvnél jobban bizonyítja

az a spontán szeretet és maradék nélküli tisztelet, mellyel az egész kulturvilág ünnepli őt Erdélyben harminc éves színészi jubileumán, melyen az özszes erdélyi irodalmi és művészegyesületek disztagjukká választották őt és hódolatukkal hozzájárultak az iskolák, a színészvilág, társadalmi egyesületek, sajtó és munkás szervezetek ünnepeléséhez, amelyek dr Janovics Jenőnek emberi és művészi érdemeiért szeretetük minden ajándékát elhozták a jubileumra.

MELY SZINDARABOK KERÜLTEK ELŐADÁSRA
Dr JANOVICS JENŐ IGAZGATÓSÁGA ALATT?

Alább adjuk azoknak a szindaraboknak névsorát, melyek 1905. évtől máig színrekerültek dr Janovics igazgatása alatt. Nem érdektelen összeállítás, ha egy színház munkateljesítményét végig tekintjük, különösen a mai időkben, amikor fáradt rezignáció érzik az összes európai színpadokon, amikor egy-egy divatos operett teszi ki sokszor évekig valamely európai nagy város színpadi műsorát.

Milyen nemes kulturtörekvés és szenvedélyes munka képét rajzolják elénk ezek a címek és minden hódolatunk megilleti dr Janovics igazgatót és társulatának minden egyes tagját, akik tizennyolc esztendőnek majdnem minden napján ott pazarolták bőkezűen erejüket azokon a deszkákon, melyek sok forró örömet, de még több fájó könyvet juttatnak azoknak, akik egyszer rátették lábukat.

Tragédia. Vigjáték. Bohózat. Népszínmű. Színmű.

Aranyember, írta Jókai Mór.

Ármány és szerelem, írta Schiller Frigyes, ford. Paulay Ede.
Angyal Bandi, írta Teleki Miklós, zenéjét Latabár Endre.

Antigone, írta Sophokles, fordította Csiky Gergely.

Aranylakodalom, írta Beöthy és Rákosi V., zen. Fekete F.

Az alku, írta Pásztor Árpád.

Achasverus, írta Heyersmans H., fordította Vör Pál.

Az asszony, írta Porzsoit Kálmán.
 Az asszony verve jó, írta Lukácsi Sándor, zen. Lányi Géza.
 Alfonz ur, írta Dumas Sándor, fordította Paulay Ede.
 Angyalka, írta Szomory Dezső.
 Abu Kászem papucs, írta Strindberg Ágost, ford. Harsányi Zs.
 Aimée, írta Orbók Atilla.
 Az arckép, írta Földes Imre.
 Anatol, írta Schnitzler Arthur, fordította Biró Lajos.
 Ámor a pénzügynök, írta Hennequin és Wéber, ford. Heltai J.
 Állatkerti csendélet, írta Molnár Ferenc.
 Apja fia, írta dr Hevesi Sándor.
 Acsopus, írta Rákosi Jenő.
 Az alibi, írta Paul Armstrong, fordította dr Mikos Lajos.
 Aladár nem számár, írta Komor Gyula, zen. Stefanidesz K.
 Akik itthon maradtak, írta Heltai Jenő.
 Akif bej, írta Namik Kemál, fordította dr Wincze Frigyes.
 Apja lánya, írta Goulou és Bueliunt, fordította Hajó Sándor.
 Argirus királyfi és Tündér Ilona, írta Szigligeti Ede, zenéjét
 Dopler Károly.
 Az estnek fog meghalni, írta Szenes Béla.
 Árva László király, írta Herczeg Ferenc.
 Az asszony és bábu, írta Pierre Louis és Pierre Proudaie, ford.
 Heltai Jenő.
 Az arany meg az asszony, írta Krudy Gyula.
 Az anyósok, írta Gabányi Árpád.
 Amikor az asszony ideges, írta Rossem és Soesman, fordította
 Lakatos László.
 Apám felesége, írta Louis Verneuil, fordította Hajó Sándor.
 Akit felvett a pénz, írta Zauggwill Izrael, ford. Karinthy Fr.
 Álarok, írta Biró Lajos.
 Amerikai nagybácsi, írta Kövály Gyula.
 Az ártatlan Don Juan, írta Bach és Arnold, ford. Lakatos L.
 Audiencia, írta Guthi Soma.
 Az árnyék, írta Nicodemi Dario, fordította Radó Antal.
 Adóbevallás.
 Betyár kendője, írta Abonyi Lajos, zenéjét Nikolics Sándor.
 A boszorkány, írta Sardou Viktor, fordította Fái J. Béla.
 Bizánc, írta Herczeg Ferenc.
 Borszem Jankó, írta Telepy György.
 A bányarém, írta Vahot Imre, zenéjét Szerdahelyi József.
 Bukov, a székelők hóhéra, írta Benkő Kálmán.
 A bor, írta Gárdonyi Géza.
 A balusz, Verő György.
 Bánk Bán, írta Katona József.

A bíró, írta Pásztor Árpád.
 Baccarat, írta Henri Bernstein, fordította Góth Sándor.
 A búcsu, írta Várady Antal.
 A bujdosók, írta Herczeg Ferenc.
 A bálvány, írta Wilde Oszkár, fordította Janovics Pál.
 Bernát, írta Heltai Jenő.
 A bíboros, írta Napoleon Parker, fordította Mihály József.
 Bolond Istók, írta Orbók Lóránd.
 A bölcs Náthán, írta Lessing E., fordította Zichy Antal.
 Bunbury, írta Wilde Oszkár, fordította Mikos Lajos.
 Berger Zsiga, írta Révész Ferenc.
 Bálványok bolondja, írta dr Kuncz Ernő.
 A boldogság, írta dr Gyalui Farkas.
 Borgia Lukrécia, írta Hugó Victor, fordította Szász Károly.
 A bunda, írta Hauptmann Gerhard, fordította Sebők Zsigmond.
 Buridán szamara, írta Flers és Caillavet, fordította Molnár F.
 A botrány, írta Henry Bataille, fordította Molnár Ferenc.
 A bilincsek, írta Reichenbach H., fordította Doktor János.
 Brasbound kapitány megtérése, írta Bernard Schaw, fordította dr Hevesi Sándor.
 Balga szüz, írta Henry Bataille, fordította Ábrányi Emil.
 Beaulemans kisasszony házassága, írta Fonson Wicheler, fordította Heltai Jenő.
 Becstelen, írta Garvay Andor.
 A bábjáték, írta Pierre Wolf, fordította Várady Antal.
 A borbélynál, írta Molnár Ferenc.
 Bagdadi vőlegény, írta Alicz Hegan, ford. Cholnoky Viktor.
 Báró és bankár, írta Hugó Károly.
 Bakhus, írta Egy ismeretlen Pálos szerzetes, zen. Seprődy J.
 Bent az erdőn, írta Garvay Andor.
 Bella, írta Szomory Dezső.
 A békák, írta Aristophanes, fordította Arany János.
 Barlanglakók, írta Tömörkény István.
 Bernáték kikocsiznak, írta Heltai Jenő.
 Bernáték színházba mennek, írta Heltai Jenő.
 Bevettük Lemberget, írta dr Kuhn Ernő.
 Botsínálta doktor, írta Molière, fordította Gabányi Árpád.
 Böchök uram szerencséje, írta Eötvös Károly.
 Borszem Jankó és az elátkozott hercegnő, írta Kurmayer J., fordította Vecsey Leó.
 Boldog új évet, írta dr Kuhn Ernő.
 A bohóc, írta Henry Bataille, fordította Seress Imre.
 A betét, írta Hetényi Dömény Elemér.
 Boci szereti az urát, írta Harmath Imre.

Buta ember, írta Szenes Béla.
 Búzavirág, írta Bús Fekete László.
 A bálvány, írta Földes Imre.
 Bodri.
 Bűvös szék, írta Karinthy Frigyes.
 Betegyem-e, kivigyem-e? Írta Gózon Gyula és Gara Ákos,
 zenéjét Török Emil.
 Beethoven. Sonáta, írta Brunó Harai, fordította Gaál Andor.
 A bátor Salamon, írta Arnold és Bach, ford. Kövessy Albert.
 Cyrano de Bergerac, írta Edmond Rostand, ford. Ábrányi E.
 A cigány, írta Szigligeti Ede, zenéjét Szerdahelyi Kálmán.
 Cigányélet, írta Dankó Pista, zenéjét Dankó Pista.
 Cifra nyomoruság, írta Csiky Gergely.
 Csizmadia mint kísértet, írta Szigeti József.
 A csöppség, írta dr Fényes Samu.
 Cleanceau, írta Dumas Sándor, fordította Fáy I. Béla.
 Csókon szerzett vőlegény, írta Szigeti József, zen. Serly L.
 A csapodár, írta Sardon Viktor, fordította Berczik és Fésű.
 A csikós, írta Szigligeti Ede, zenéjét Szerdahelyi I.
 Constantin Abbé, írta Halery Cremieaus, ford. Paulay Ede.
 A császár katonái, írta Földes Imre.
 Cox és Box, írta Morton Madisson János.
 Csákó és kalap, írta Roeszler Károly, fordította Heltai Jenő.
 Coriolanus, írta Shakespeare V., fordította Petőfi Sándor.
 Csituli szívem, írta Hennequin és Wéber, ford. Mérey Adolf.
 Csodagyermek, írta R. Charwau és P. Garwault, fordította
 Molnár Ferenc.
 Csongor és tünde, írta Vörösmarthly Mihály.
 Csitri, írta Wéber és Gorose, fordította Heltai Jenő.
 A csók, írta Pócsi Lajos.
 A cárnő, írta Biró és Lengyel.
 A cylinder, írta Guthi Soma.
 A csunya ember, írta Satotino Lopez, fordította Gábor Andor.
 Ciklameen, írta Gábor Andor.
 Charlotte kisasszony, írta Lengyel Menyhért.
 Candida, írta Bernhard Schaw, fordította Hevesi Sándor.
 Császár és komédiás, írta Hevesi Sándor.
 A csoda, írta Bárd Oszkár.
 A cárevics, írta Zapolska Gabriella, fordította Vajda László.
 A csiga.
 Crainquebille, írta Anatol Franz, fordította Frangó—Révész.
 Csókpírulák, írta Hennequin—Bilhand, fordította Heltai Jenő.
 A csábító, írta Honning Pollock, fordította Heltai Jenő.
 Csillagászat, írta Békefy László.

Cserebere, írta Mirande Irain, ford. Heltai J., zen. Wiclemetz.
 Citera, írta Bárd Oszkár.
 Cigánysor leánya, írta Tersánszky Jenő.
 Csizmás kandur, írta Sebestyén Lajos.
 A dada, írta Bródy Sándor.
 A dolovai nábob leánya, írta Herczeg Ferenc.
 Dorrit kisasszony, írta Schöntan Ferenc, ford. Timár Szaniszló.
 Déryné ifjasszony, írta Herczeg Ferenc.
 Drótnélküli táviró, írta Coston Lidmond, ford. Kövessy Albert.
 A doktor ur, írta Molnár Ferenc.
 Dráma egy japán teaházban, írta Loi Fin.
 Drághy Éva esküje, írta Pekár Gyula.
 Délibáb-utca 7., írta Hajó Sándor.
 Daniseffek, vagy: a kancsuka hazája, írta Pierre Nevsky, fordította Visi Imre.
 Dollárpapa, írta Gábor Andor.
 Démonok, írta Hajó Sándor.
 Dini és Dani, írta Kővári Gyula.
 A dráma, írta Karinthy Frigyes.
 Dupla vagy semmi, írta Alfréd Sovoir, fordította Heltai Jenő.
 Dandin György, írta Molière, fordította Hevesi Sándor.
 Elnémult harangok, írta Rákosi Viktor és Malonyay Dezső.
 Énekek éneke, írta Felice Gavoletti, fordította Radó Antal.
 Az erősebb, írta Géczy István.
 Az egérke, írta Des Roseaux.
 Az egér, írta Pailleron, fordította Fái J. Béla.
 Egy görbe nap, írta Csicserei Bors és társa.
 Az ember tragédiája, írta Madách Imre, fordította Paulay Ede, később dr Janovics Jenő, zenéjét Erkel Gyula.
 Erősek és gyengék, írta Szemere György.
 Egy jelentéktelen asszony, írta Wilde Oszkár, ford. Mo'y T. 1848, vagy a hadak útja, írta Verő György, zen. Verő György.
 Elekra, írta Sophokles, fordította Csiky Gergely.
 Éjjeli menedékhely, írta Gorkij Maxim, ford. Abonyi Árpád.
 Excellenciás papa, írta Gerolamo Rovetta, ford. Balla Ignác.
 Az édes teher, írta Heltai Jenő.
 Egy ur, egy asszonyság.
 Egy test, egy lélek, írta Kóbor Tamás.
 Az ezred apja, írta Monézy-Durieux, fordította Heltai Jenő, zenéjét Stephanidesz Károly.
 Az élő halott, írta gróf Tolsztoj Leó, fordította Vajda László.
 Éva boszorkány, írta Herczeg Ferenc.
 Erős láncok, írta Salten Félix, fordította Heltai Jenő.
 Az elnökné, írta Wéber-Hennequin, ford. Karinthy Frigyes.

„1913“, irta Biró Lajos.
 Az ezredes, irta Herczeg Ferenc.
 Egy karrier története, irta Pakots József.
 Ezüstpille, irta Arnold-Bach, fordította Gábor Andor, zenéjét Szirmai Albert.
 Essex gróf, irta Laube Henrich, fordította Szigligeti Ede.
 Előre, irta Gábor Andor.
 Előörsön, irta Kovács Dezső.
 Ezeregyéjszaka, irta dr Bánóczy Dezső.
 Ellenség, irta Verő György.
 Az éjjeli őr, irta Armont-Nancey, fordította Mérey Adolf.
 Egy test, két lélek, irta Lindau Pál, fordította Bartha Lajos.
 Évike, irta V. Ott, fordította Hajó Sándor.
 Egy magyar nábob, irta Hevesi Sándor.
 Az egyetlen leány, irta gróf Fredzó Sándor, fordította Radnótfay Sámuel.
 Az egyetlen ut, irta dr Kuhn Ernő.
 Az erősebb, irta Kisbán Miklós.
 Éljen a király, irta Wéber-Hennequin, fordította Góth Sándor.
 Éva és a férfiak, irta Kardos Andor.
 Előjáték Lear királyhoz, irta Molnár Ferenc.
 Elveszett paradicsom, irta Hennequin-Coolus, ford. Heltai Jenő.
 Elszánt ember, irta Békefi László.
 Énekóra, irta Karinthy Frigyes.
 Az éj királynője, irta Arnold-Bach, fordította Liptai-Kubinyi, zenéjét Kalló Walter.
 Az elveszett levél, irta Caragiale, fordította Kádár Imre.
 Égi és földi szerelem, irta Molnár Ferenc.
 Egy kis chanson, irta Enőd Tamás, zenéjét Molnár Mihály.
 És Pippa táncol, irta G. Hauptmann, fordította Németh Andor.
 Az elefánt, irta Hennequin-Wéber, fordította Hajó Sándor.
 Az egérfogó, irta Marót Sándor.
 Falurossza, irta Tóth Elek, zenéjét Erkel Gyula.
 Fölösleges férjek, irta Beöthy László.
 Flórika szerelme, irta Moldován Gergely, zen. Stephanidesz K.
 Fedora, irta Sardou V.
 Fehér Anna, irta Gárdonyi Géza.
 A férfi multja, irta Arthur Pinero, fordította Mihály József.
 Flirt, irta Ferenczy Ferenc.
 A fogadóné, irta Careo Goldoni, fordította Hevesi Sándor.
 A falu rózsája, irta Pintér Imre, zenéjét Müller Mátyás.
 A fekete nap, irta Gárdonyi Géza.
 Felhő Klári, irta Rátkay László.
 A fiút, irta ifj. Wlassics Gyula.

A fátum, írta Zsiros István.
 A florenci tragédia, írta Wilde Oszkár, ford. Benedek Marcell.
 A fősvény, írta Molière, fordította Hevesi Sándor.
 A forradalmi nász, írta Sophus Michaélis, ford. Homonnai A.
 A foglyok, írta Plautus, fordította Csiky Gergely.
 A folt, amely tisztít, írta Echegaray J., fordította Patthy K.
 Figaró házassága, írta Beaumarchais, fordította Paulay Ede.
 A falu, írta Móricz Zsigmond.
 Falu végén kurta korcsma, írta dr Hevesi Sándor, zenéjét
 Nádor Mihály.
 A faun, írta Rátkay Ferenc.
 A Frankfurtiak, írta Carl Roesler, fordította Molnár Ferenc.
 A farkas, írta Molnár Ferenc.
 A faun, írta Eduard Knoblauch, fordította Sebestyén Károly.
 A fáklyák, írta Henry Bataille, fordította Sebestyén Károly.
 Felsült szerelmesek, írta Shakespeare, fordította Rákosi Jenő.
 Fenn az ernyő, nincsen kas, írta Szigligeti Ede.
 Ferenc József azt üzenté... írta Pásztor Árpád.
 Fészek a viharban, írta Grünbaum-Stark, ford. Gábor Andor.
 A fekvő regiment, írta Emőd Tamás.
 Fehér felhő, írta Molnár Ferenc, zenéjét dr Kacsóh Pongrác.
 A farsang, írta Molnár Ferenc.
 Feltékenység, írta Arcübasew, fordította Biró Lajos.
 Francia négyes, írta Biró Lajos.
 Főpróba, írta Emőd Tamás.
 Fakír, írta Lakatos László.
 Frivol akta, írta Hevesi Sándor.
 Férfi irogat, írta Karinthy Frigyes.
 A fénykép, írta Karinthy Frigyes.
 Fogadjunk, írta Szilágyi László.
 A fenevad, írta Angelo Cana, fordította Kosztolányi Dezső.
 Fekete gyémántok, írta Hevesi Sándor.
 Grant kapitány gyermekei, írta J. Verne-Ennerey, fordította
 Fáj J. Béla.
 Ghettó, írta Heyermans Hermann, fordította dr Hevesi Sándor.
 Gyerekasszony, írta ifj. Bokor József.
 Gyurkovics lányok, írta Herczeg Ferenc.
 Gringoire, írta Banwille Tódor, fordította E. D.
 Gyimesi vadvirág, írta Gécz István, zenéjét Konti József.
 Georges hercegnő, írta ifj. Dumas Sándor, ford. Bálint Dezső.
 Gróf Hamlet, írta Tristan-Godferneaux, ford. Góth Sándor.
 A gyermek, írta Abonyi Árpád.
 Gyujtogatók, írta H. Heyermans, fordította Fényes Samu.
 Gyermek-otthon, írta Thadie Nathausson, ford. Janovics Pál.

A győztesek, írta Emile Fabre, fordította Gábor Andor.
 Gerson du Mathureaux, írta Csokonay Vitéz Mihály.
 Gretchen, írta Davis-Lipschütz, fordította Hajó Sándor.
 Györgyike drága gyermek, írta Szomory Dezső.
 Gúnyvacsora, írta Sem Benelli, fordította Erdős Renée.
 A gólya, írta Mayo Margaret, fordította Hervay Frigyes.
 Gyermek bolondja, írta Sebesi Samu.
 A gépiró kisasszony, írta Karinthy Frigyes.
 A gránicon, írta Nadányi Zoltán.
 Grün Lili, írta Földes Imre.
 Gyermektragédia, írta Schönherr, fordította Móricz Zsigmond.
 A gyémántköszörűs, írta Armont-Gerbidon, ford. Heltai Jenő.
 Gróf Monte Christó, írta Megerle Teréz, ford. Krecsányi I.
 Gimnázista leány, írta Balassa Emil.
 Gólem ember akar lenni, írta Kaczér Illés.
 Grisics hitelbe vett bort, írta Hevesi Sándor.
 A gazdag lány, írta Szenes Béla.
 Gilisztá ur a meccsen, írta Győri István.
 Gyütt-ment, írta Géczi István.
 Gazi és Mercedes, írta Harsányi Zsolt.
 Gyengédség, írta Henri Bataille.
 Gazember.
 A gyilkos álarc, írta Hevesi Sándor.
 Hamlet, írta Shakespeare, fordította Arany Sándor.
 Heidelbergi diákélet, írta Mayer-Förster, ford. Márton Miksa.
 Hinkó a hóhérlégény, írta Birschpfeifer Sarolta, fordította
 Komlós Ferenc.
 Hálókocsik ellenőre, írta Bisson, fordította Zempléni Gyula.
 A halász szeretője, írta Dankó Pista, zenéjét Dankó Pista.
 Helyre asszony, írta Kada Elek, zenéjét Kún-Szentgáli.
 A harang, írta Pásztor Árpád, zenéjét Buttykay-Kacsóh.
 A hálás utókor, írta Lengyel Menyhért.
 Ha király volnék, írta Huntley-Garthey, fordította Mihály J.
 A holnap, írta Hajó Ferenc.
 Hivatalnok urak, írta Földes Imre.
 A hős tenor, írta Franz Wedekind, ford. dr Bánóczy László.
 Hanka, írta Japolszka Gabriella, fordította Mérei Adolf.
 Himni dalai, írta Berczik Árpád.
 Ha az új bor forr, írta Björnstjerne Björnson, ford. Harsányi Zs.
 Három özvegy, írta dr Kuhn Ernő, zenéjét Borsai Samu.
 Hortobágyi legények, írta Géczi István.
 Haramiák, írta Schiller Frigyes, zenéjét Toldi Ferenc.
 A három oroszán szívű, írta Harsányi Zsolt.
 Hófehérke és a hét törpe, írta Görner K., ford. Illés László.

Hamupipőke, írta Görner C. A., fordította Vécsei Leó.
 Hogy mulatnak Budapesten.
 A háromszög, írta Góth Sándor.
 Havasi rózsák, írta Moldován Gergely, zenéjét Stephanidesz J.
 Hermelin, írta Szomori Dezső.
 Hivatalnok leány, írta Ráskay Ferenc.
 Hadifogoly, írta Hevesi Sándor.
 Hindenburg bácsi, írta Komor Gyula, zenéjét Stephanidesz K.
 Hannele menybemenetele, írta Hauptman G., fordította Telekes
 Béla, zenéjét Marschalk Max.
 Az a huncut kéményseprő, írta Komor Gyula, zenéjét Step-
 hánidesz Károly.
 Háromszög, írta Kövály Gyula.
 Hindu herceg, írta Lengyel Menyhért.
 Halál és még több, írta Bárd Oszkár.
 Három csésze tea, írta Karl Sloboda.
 Hattyu, írta Molnár Ferenc.
 Hallgasson meg Adrienne, írta Louis Vermeil, ford. Salgó E.
 Hazatérés, írta Fliers-Croisset, fordította Heltai Jenő.
 Harmadszor, írta Liptai Imre.
 Házasság közvetítő.
 Halló, te vagy az édes? írta Lakatos László.
 Hossz és bessz, írta Louis Vermeil.
 Halálharang (A gong), írta Friedrich Kaysler, ford. Törzs J.
 Hol a férjem? írta Félix Gandera, fordította Szép Ernő.
 A hazajáró lélek, írta Zilahy Lajos.
 Ingyenélők, írta Vidor Pál, zenéjét Szentirmay és Serly Lajos.
 Ifjuságunk, írta Capus Alfréd, fordította Kürthi Emil.
 Iglói diákok, írta Farkas Imre, zenéjét Farkas Imre.
 Igazság felé, írta Beér Tamás.
 Izrael, írta Henry Bernstein, fordította Cholnoky Viktor.
 Ilona, írta Thury Zoltán.
 Karos, írta ifj. Hegedüs Sándor.
 Ifjuság, írta Halbe Miksa, fordította Szomaházy István.
 Az ingovány, írta Pierre Wolf, fordította Száni Gyula.
 Az ismeretlen táncos, írta Tristan Bernard, ford. Bródi Miksa.
 Az igaz papságnak tüköre, írta Sztárai Mihály.
 Innocent, írta Pásztor Árpád.
 Isteni szikra, írta Drégely Gábor.
 Idegen leány, írta Lakatos László.
 Ibolyka, írta Molnár Ferenc.
 Idegrovosnál.
 Inkább a börtön, írta Szegedy Hífi László.
 A jó barátok, írta Sardou Viktor, ford. Szerdahelyi Kálmán.

Jeanette, írta dr Farkas Imre, zenéjét dr Farkas Imre.
 Jericho falai, írta Alfréd Sutró, fordította Mihály József.
 Juci és Jani, írta Pusztai Béla.
 'Josett kisasszony feleségem, írta Gavoult-Charway, fordította
 Góth Sándor.
 Julius Caecar, írta Shakespeare, ford. Vörösmarthy Mihály.
 Jánoska, írta Martos Ferenc, zenéjét Jacobi Viktor.
 Jack a senki, írta Somerset Manghan, fordította Gábor Andor.
 Jönnek a németek, írta Strobitzer Henrik, ford. Góth Sándor.
 'Jassok a ligetben, írta Hetényi Elemér.
 Jó éjt Muki, írta Meal és Kerner.
 Julia kisasszony, írta Strindberg Ágost, ford. Bálint Lajos.
 Jó éjt asszonyom, írta Lovász Károly.
 Jávai mese, írta Szép Ernő.
 Játék, írta Indig Ottó.
 A jégcsap, írta Zilahy Lajos.
 'John Gabriel Borkmann, írta Ibsen, fordította Jászai Mari.
 A kis pajtás, írta Weber Pierre.
 Salgó Ernő.
 A korbács, írta Hennequin és Billhand, fordította Molnár F.
 Kukorica Jónás, írta Mérei Adolf, zenéjét Huszka, Kern, Szirmai, Grósz.
 'A két árva, írta D'Emery és Cormans, fordította Vezéri Ödön.
 Kaméliás hölgy, írta Dumas Sándor, ford. Szemere Atilla.
 Kurucfurfang, írta Bokor József, zenéjét Bokor József.
 A kilinkrankei herceg, írta Róbert Marshal, ford. Mihály J.
 A két öreg, írta Pásztor Árpád.
 A koalíció, írta Mocsáry Béla.
 A királytigris, írta Uray Dezső.
 Kurucvilág, írta Endrődi Sándor, zenéjét Farkas Ödön.
 Kuruc Feja Dávid, írta Fényes Samu.
 A kis mama, írta Meilhar-Haléwy, fordította Fáti J. Béla.
 A kis trafikoslány, írta Flers-Caillevet, ford. Molnár Ferenc.
 A két pisztoly, írta Szigligeti Ede.
 A karmok, írta H. Bernstein, fordította Mikes Lajos.
 Kis Dundi, írta I. M. Barrie, fordította Mihály József.
 A kerülő út, írta H. Bernstein, fordította Salgó Ernő.
 A kék egér, írta Engel és Horst, fordította Martos Ferenc.
 A király, írta Flers-Caillevet, fordította Molnár Ferenc.
 A kivándorló, írta Herczeg Ferenc.
 Kis királyok, írta Abel Helmant, fordította Heltai Jenő.
 A kuruzsló, írta Földes Imre.
 A kis cukros, írta Paul Gavault, fordította Heltai Jenő.

Kiséntetek, írta Ibsen Henrik, fordította Malonyay Dezső és
 Császár Imre.
 Kazárföldön, írta Géczi István, zenéjét Kurucz János.
 Koncert, írta Bahr Hermann, fordította Hajó Sándor.
 A kard becsülete, írta Kazaliczky Antal.
 Kormánybiztos, írta Guthi Soma.
 Karenin Anna, írta Guirand, fordította Góth Sándor.
 Képzelt beteg, írta Moliére, fordította Berczik Árpád.
 Kend a pap? írta Mórícz Zsigmond.
 A kegyelmes ur, írta Guthi Soma.
 A kegyenc, írta gróf Teleki László.
 A kis lord, írta Burnet Hodgson, fordította Hajó Sándor.
 Kis kávéház, írta Tristan Bernard, fordította Heltai Jenő.
 A kém, írta Kistemackers Henri, fordította Góth Sándor.
 Kiklops, írta Euripides, fordította dr Csengery János.
 A konvent biztos, írta Farkas Pál.
 A katona, írta Molnár Ferenc.
 Ki volt? írta Scarbought György.
 Kihajolni veszélyes, írta Emőd Tamás.
 Kintornás család, írta Tóth Ede, zenéjét Erkel Gyula.
 Kiadó szoba, írta Vajda Ernő.
 A korzó szépe, írta Blumenthal és Kadelburg, fordította Gábor
 Andor, zenéjét Holländer Viktor.
 Kénytelen házasság, írta Moliére, fordította Szász Károly.
 Kávéház, írta Gábor Andor
 A kisasszony férje, írta Drégely Gábor.
 Kávéház, írta Nádas Sándor.
 A kerengő, írta Ruttkay György.
 Künn a bárány, benn a farkas, írta Földes Imre.
 Királynőm meghalok érted, Villányi Andor.
 Kárpáti Zoltán, írta Hevesi Sándor.
 Kék róka, írta Herczeg Ferenc.
 Kőműves Kelemen, írta Vajda L. és Kárpáti A.
 Köszívű ember fiai I., írta Hevesi Sándor.
 Köszívű ember fiai II., írta Hevesi Sándor.
 Krisztus, írta Fuchs György, fordította Váradi Antal.
 Kell-e doktor, patika? írta Kövári Gyula.
 Karácsonyi vers, írta Heltai Jenő.
 Kényes kisasszony, írta Lakatos László.
 Katica, írta Liptai Imre.
 Község dögében, írta Liptai Imre.
 Kuvák, írta Harsányi Zsolt.
 Kísérleti módszer, írta Karinthy Frigyes.
 A kártyás, írta Kövári Gyula.

Kigyűtt az igazság, írta Zágon István.
 A kérvény, írta Kővári Gyula.
 Kiki, írta André Pecard, fordította Hajó Sándor.
 Kék frakk, írta Mirende és Anuson, fordította Lakatos László.
 Körbe-körbe, írta A. Schnitzler.
 Kék szakáll 8-ik felesége, írta Alfréd Savoir, ford. Heltai Jenő.
 A költő és halál, írta Herczeg Ferenc
 Közelharc.
 Két tűz között.
 A kis cukrászda, írta Heltai Jenő.
 A kincs, írta Pálffyné Gulácsi Irén.
 Kobra, írta Pálffyné Gulácsy Irén.
 A kolozsvári bál, írta Tabéry Géza.
 Lumpacius Vagabundus, írta Nestroy, zenéjét Müller.
 Lotti ezredesei, írta Rudyard Stone, fordította Faragó Jenő,
 zenéjét Mérei Adolf.
 A lengyel zsidó, írta Erckmann és Chatrian, ford. Ivánfi Jenő.
 Ludas Matyi, írta Balogh István, zenéjét Szerdahelyi József.
 Liliom Klári, írta Dóczy József, zenéjét Dóczy József.
 Lear király, írta Shakespeare, fordította Vörösmarty Mihály.
 Lebonard apó, írta Jean Alcard, fordította Szalay Emil.
 Leontin férje, írta Capus Alfréd, fordította M. A.
 Lammernori Lucta, írta Camarano Salvador, fordította Havi
 Mihály, zenéjét Donizetti Cajetán.
 A legvitézesebb huszár, írta Martos Ferenc, zenéjét Jakobi V.
 Lili, írta Hennequin és Milliand, fordította Evva Lajos és Fái
 I. Béla, zenéjét Hervée
 A leányka, írta Verő György, zenéjét Verő György.
 A londoni koldusok, írta Dinaux és Lemsls, ford. Egressy B.
 A lovag ur, írta Csergő Hugó.
 Lucifer, írta E. A. Butti, fordította dr Hevesi Sándor.
 Liliomfi, írta Szegligeti Ede, zenéjét Szerdahelyi József.
 Le a férfiakkal, írta Engel Gyula és Horst Sándor, fordította
 Tábori Emil.
 Loute, írta Pierre Wéber, fordította Heltai Jenő.
 A liliom, írta Pierre Wolf és Gaston Leroux, ford. Heltai Jenő.
 Liliom, írta Molnár Ferenc, zenéjét Kacsóh Pongrác.
 Lackovits kapitány, írta Abonyi Árpád.
 Limonádé ezredes, írta Harsányi Zsolt, zenéjét Vincze Zs.
 Lady Frederick, írta Mangham.
 Lányom, írta Pásztor Árpád.
 A lakájok, írta Hajó Sándor.
 Lyon Lea, írta Bródy Sándor.
 Luca széke, írta Katona József.

Legszebb kaland, írta Flers Caillavet és Rey, ford. Helta J. Lotte, írta Heyermans, ford. Moly Tamás.
 A lányom, írta Földes Imre.
 Lakáshivatal
 Leraizoliák az embert
 Lányom hozománya 500 millió, írta Földes Imre.
 Levendula, írta Szilágyi László és Lippai Gyula, zenéjét Friedl Frigyes és Somló Sándor.
 Medea, írta Grillparzer Ferenc, zenéjét Ambrus Zoltán.
 Monna Vanna, írta Maeterlinck, fordította Ábrányi Emil.
 Miniszter válság, írta Berczik Árpád.
 Magdolna, írta Rákosi Jenő.
 A megboldogult, írta Bisson, fordította Paulai Ede.
 Madár a kalitban, írta dr Torkos Béla.
 A Mádi zsidó, írta dr Gutti Soma, zenéjét Barna Izsó.
 Maryann, írta Zangwill Izrael, fordította Mihály József.
 II. Rákóczi Ferenc fogsága, írta Szigligeti Ede.
 Mátyás király, írta Szentöbi Szabó László.
 A megbélyegzett, írta José Echegaray, fordította dr Szalai E.
 Mindent semmiért, írta Butti E. A., fordította Huszár Imre.
 Miss Hobbs, írta Jerome K. Jerome, fordította Molnár Ferenc.
 Mult és jelen, írta Potapenko, fordította Fenyéri Mór.
 Mária bátyja, írta Bokor József, zenéjét Bokor József.
 Micz báró, írta Zborai Aladár.
 Mozgófényképek, írta Blumenthal és Kadelburg, ford. Heltai J.
 Mongoden ur felesége, írta Ernst Blum és Paul Toch, fordította Fenyéri Mór.
 Mercadet, írta Honoré de Balsac, fordította Huszár Vilmos.
 Mákvirág, írta Sebesi Samu, zenéjét Virányi Jenő.
 A meztelen nő, írta Henry Bataille, fordította Adorján Andor.
 Mozgópostásné, írta dr Guthy Soma.
 Mária Magdolna, írta Maeterlinck, fordította Adorján Andor.
 A masamód, írta Heltai Jenő.
 Amihez minden asszony ért, írta Barrie J. M., ford. Salgó E.
 Makrancos hölgy, írta Shakespeare, fordította Lévy József.
 Milíomos, írta Winckell Schmith, fordította Bródi Miksa.
 Macbeth, írta Shakespeare, fordította Szász Károly.
 Meguntam Margitot, írta Pierre Wolf és Georges Cuertelin, fordította Gábor Andor.
 A medikus, írta Bródy Sándor.
 A millió, írta Berr-Guillemand, fordította Molnár Ferenc.
 Magyarosan, írta Móricz Zsigmond.
 Mint a mezőnek virágai, írta Móricz Zsigmond.
 Molnár és gyermeke, írta Raupach, fordította Szerdahelyi J.

Miniszterelnök, írta Nagy Endre.
 Medeia, írta Euripides, fordította dr Csengeri János.
 A mumus, írta Paul Gawault, fordította Heltai Jenő.
 Medusa, írta ifj. Wlassics Gyula.
 Mária Antonia, írta Szomory Dezső.
 Mérföldkövek, írta Arnold Bennet és Edward Knoblauch, fordította Kosztolányi Dezső.
 Majolika, írta Walter-Heller, fordította Heltai Jenő.
 A mandarin, írta Harry M. Werno, Harou Owen, ford. Salgó E.
 Matyólakadalom, írta Garamszeghy Sándor.
 Mindnyájunknak el kell menni, írta Hegedüs Gyula, Faragó J.
 Mihály pópa leánya, írta Sas Ede.
 Magyar bakák Belgrád alatt, írta Hetényi Elemér.
 Meztelen valóság, írta Czobor Ernő.
 Művészek, írta Czobor Ernő.
 Modern háztartás, írta Rimbens Pál, Rallig Cecil.
 Mikor asszonyt soroznak, írta Gábor Andor.
 Mi lesz a darabbal, írta Harsányi Zsolt.
 Mindörökké Ámen, írta Emőd Tamás.
 Madame rózsája, írta Hevesi Sándor.
 Maris álma, írta ifj. Ihász Aladár.
 Muzsika, írta Szalay János.
 Mikor a halottak visszatérnek, írta Benda Jenő.
 Mancs, írta Engel-Horst, fordította Mérei Adolf, zen. Márkus A.
 Métély, írta Eugen Brieux, fordította Molnár Márton.
 Mariseli malom asszonya, írta Géczy István.
 II. József császár, írta Szomory Dezső.
 Matuska, írta Szomory Dezső.
 Majd a Vica, írta Gábor Andor.
 A menyasszony, írta Lakatos László.
 Mit mond a csizió, írta Szép Ernő.
 Mimikri, írta Tabéry Géza.
 Mi ketten, írta Louis Wernenil, fordította Lakatos László.
 Megjött a Messiás, írta Kaczér Illés.
 Marsall, írta Molnár Ferenc.
 Mámor, írta Strindberg Ágost, fordította Mikes Lajos.
 Mózes szakállá, írta Monczy-Eon André, ford. Góth Sándor.
 Mennyire tud marha lenni egy férj, írta Karinthy Frigyes.
 Mitől bolondulunk meg, írta Győri Illés.
 Modern házasság.
 Menedékház, írta Zágony István.
 Masamód.
 Mária, írta Heyermans, fordította Bresztovszky Ernő.
 Morfium, írta Herzer Lajos, fordította Liptai Imre.

Mit jársz meztelenül? Feydean Georges, ford. Heltai Jenő
 A nagymama, írta Csiky Gergely.
 Nőemancipáció, írta Szigeti József, zenéjét Serly Lajos.
 Nagyidai cigányok, írta Szigligeti Ede.
 Nóra, írta Ibsen Henrik, fordította Reviczky Gyula.
 A nap gyermekei, írta Gorkij Maxim, fordította Szász Ödön.
 Naplegenda, írta Kisbán Miklós.
 Nani, írta Pollinusz Aurél, Erkel Elek
 A nép, írta Verő György.
 Nászinduló, írta Henry Bataille, fordította Császár Imre.
 Nők harca, írta Scribe-Lengové, ford. Csepreghy Ferenc.
 Napamasszony, írta V. Sardon, fordította Fái J. Béla.
 Naftalin, írta Heltai Jenő, zenéjét Szirmai Albert.
 A nagy nő, írta Heltai Jenő.
 A nők barátja, írta ifj. Dumas Sándor, fordította Kürthy Emília.
 A nihilista leánya, írta Neurode Kurt, fordította Janovics Pál.
 Nick Carter, írta Alexander Bisson, fordította Kürthy Emília.
 A nagyasszony, írta Szomory Dezső.
 Nincs-e elvámolni valója? írta Hennequin-Wéber, fordította
 Göth Sándor.
 Napraforgó, írta Klement Alajos, zenéjét Kurucz Iános.
 Nincs tovább, írta Földes Imre.
 Nagy diákok, írta Wéber-Basset, fordította Hajó Sándor.
 Nemzetesasszony, írta Géczy István.
 Nem lehessen tudni? írta Bernard Shaw, fordította Hevesi S.
 Nemo, írta gróf Zichy Géza, zenéjét gróf Zichy Géza.
 A napraforgós hölgy, írta Vojnovich Izsó gróf, ford. Márkus L.
 Nem! Nem! Nem! írta Szén Ernő.
 A nyelvmester, írta Vágó Géza.
 A néma asszony, írta Anatole France, fordította Gábor Andor.
 A nagy cél, írta ifj. Ruttkay György.
 A nap lovagja, írta Hajó Sándor.
 A nőtény ördög, írta Karl Shönheer, ford. Mórincz Zsigmond.
 Névtelen asszony, írta Alexander Bisson, ford. Bródi Miksa.
 Nehéz az élet, írta Gábor Andor.
 Nagyvilági nő, írta Ruttkay György.
 Negyvenéves asszony, írta Wachthusen-Renillard, fordította
 Salgó Ernő.
 Naplemente, írta Pierre Wolf, fordította Heltai Jenő.
 A nagy komédiásnő, írta Lakatos László.
 Nagyságos asszony táncosa, írta Arimont és Bousquet, fordította
 Karinthy Frigyes.
 Nem tudom a nevét, írta Karinthy Frigyes.
 A nagybácsi, írta Karinthy Frigyes.

Nulla ur, írta Balassa Emil.
 Nyári vihar, írta Ujhelyi Nándor.
 Névtelenek, írta Lenormand, fordította Somlyai Arthur.
 Nem zörög a haraszt, írta Vasilescu Valjeaj, ford. Kádár Imre.
 Ocskay brigádéros, írta Herczeg Ferenc, zenéjét Kun László.
 Othello, írta Shakespeare, fordította Szász Károly.
 Olga, írta Farkas (Wolfner) Pál.
 Az őszlőn, írta Henry Kistenmankers, fordította Ábrányi Emil.
 Az ördög cimborája, írta Shaw Bernard, fordította Mikes L.
 Az országgyűlési szállás, írta Vahot Imre.
 Az ördög, írta Molnár Ferenc.
 Őszi vihar, írta Vojnovics Iván, fordította Zsedényi Aladár.
 Örök küzdelem, írta Ferenczy Ferenc.
 Otthon, írta H. Sudermann, fordította Márkus Miksa.
 Öngyilkosok klubja, írta Steiruson, fordította Mérei Adolf.
 Oedipus király, írta Sophocles, fordította Csiky Gergely.
 Az orvosok, írta Bernard Shaw, fordította dr Hevesi Sándor.
 Okáte, írta Lot Fu.
 Omnia vincit amor, írta ismeretlen.
 Az ostrom, írta Henry Bernstein, fordította Biró Lajos.
 Oresteia triológia, írta Aeschylus, fordította dr Csengeri János.
 Az oroszok Máramarosszigeten, írta Tompa Kálmán.
 Őrszem a táborban, írta Szávay Gyula.
 Őnagysága ruhája, írta Knoblauch E., fordította Heltai Jenő.
 Őszi vihar, írta Jób Dániel.
 Őfensége kalapja, írta Ujhelyi Nándor.
 Az őrnagy ur, írta Antony Mars és Kervoul, ford. Heltai Jenő.
 Ötvenéves férfi, írta Hajó Sándor.
 Ott tul a rácson, írta Liptai Imre.
 543.
 Az ökör, írta Zilahy Lajos.
 Ott ki beszél? írta Karinthy Frigyes.
 Az oroszlán, írta Lakatos László.
 Az oroszlán, írta Harsányi Zsolt.
 Őnagysága két férje, írta Félix Gaudera, ford. Kosztolányi D.
 Parasztszívek, írta Balassa Ármin, zenéjét Dankó Pista.
 A pálinka, írta Busnach-Gastenean, fordította Rákosi Jenő.
 A próba házasság, írta Gerő Károly, zenéjét Erkel Elek.
 Pont Biquet család, írta Bisson, fordította Náday Ferenc.
 A feleskei nótárius, írta Galál József, fordította Thern Károly.
 A postás fia és a huga, írta Buchbinder Bernát, fordította Szik-
 lai Kornél, Faragó Jenő.
 A piros bugyellár, írta Csepreghy Ferenc.
 Petőfi élete és halála, írta Egerváry P. Ödön.

A párbaj, írta Lavedan Henri, fordította Harsányi Kálmán.
 Pillangó kisasszony, írta Belasco Dávid, fordította Faludi Mik-
 lós, zenéjét Kun László.
 Proletárok, írta Csiky Gergely.
 Pry Pál, írta John Poole, fordította Csiky Gergely.
 Pilvax kávéházban, írta Ditrói József.
 Padua hitegnője, írta Wilde Oszkár, fordította Rozsnyai K.
 Passe-Partout, írta Thurner Georges, fordította Szini Gyula.
 A pesti gyerek, írta Dalnoky Lajos, zenéjét Dalnoky Lajos.
 Pesti erkölcsök, írta Molnár Ferenc.
 Philosophus, írta Bessenyei György.
 A Princ, írta Róbert Misch, fordította Gábor Andor.
 A pártütők, írta Kisfaludy Károly.
 A papa, írta Flers-Caillavet, fordította Molnár Ferenc.
 Piktörök, írta Andre Rivoire, Ives Mirande, ford. Salgó Ernő.
 Perzsák, írta Aeschylus, fordította dr Csengeri János.
 Primerose kisasszony, írta Flers-Caillavet, ford. Biró Lajos.
 A pásztori pap, írta Jakab Ödön.
 Pygmalion, írta Schaw Bernard, ford. Hevesi Sándor.
 Petár és Nikita.
 Pótsorozás a franciáknál, írta Vágó Géza.
 Petőfi a németek császára, írta dr Kuhn Ernő.
 A papa kedvence, írta Engel és Horst, fordította Gábor Andor.
 Piroska és a farkas, írta dr Komor Gyula.
 Pardon, írta Földes Imre.
 Palika, írta Gábor Andor.
 Petőfi visszaszajon, írta Szentimrey Jenő.
 A pénztárca, írta Oktáv Mirbeau, fordította Szász Géza.
 A Princ, írta Gábor Andor.
 Politikusok, írta Biró Lajos.
 Patika.
 Prometheus, írta Victor Effimin, fordította Kádár Imre.
 Professzor ur.
 Pünkösdi rózsa.
 Pillangó csata, írta H. Sudermann, fordította Márton Miksa.
 Quasimodo, írta Hugó Viktor, fordította Páli Elek.
 A rátartós királykisasszony, írta Holgen Drachmann, fordította
 Heltai Jenő, zenéjét Jacobi Viktor.
 Rákóczi fia, írta Rákosi Viktor, zenéjét Vincze Zsigmond.
 Romeo és Julia, írta Shakespeare, fordította Szász Károly.
 Rákóczi, írta Bakonyi Károly, zenéjét dr Kacsóh Pongrác.
 Raffles az uri betörő, írta B. Hornung-Prebrey, ford. Csitry L.
 Robespierre, írta Victor Sardon, fordította Ábrányi Emil.
 A remény, írta Heyermans Herman, ford. dr Hevesi Sándor.

Régi jó idők, írta Charles Morlewe, fordította Salgó Ernő.
 A rab, írta ifj. Hegedüs Sándor.
 Rozmaring néni, írta Vajda Ernő.
 A rubikon, írta Bourdet Eduárd, fordította Heltai Jenő.
 Rejtélyes ember, írta De Lorde André, Binet Alfréd, fordította
 dr Komor Gyula.
 A rivalda, írta Henri de Rotschild, fordította Adorján Andor.
 A romlás, írta dr Serédi Jenő.
 Rossz pénz nem vész el, írta Liptai Imre.
 A rablólovag, írta Biró Lajos.
 Rang és mód, írta Szigeti József.
 Romanovok alkonya, írta Stettner Tamás.
 Rendületlenül, írta Lamperth Géza.
 Riadó, írta Falk Richard.
 A rókavadász, írta Braun Károly, fordította Falk Richard, ze-
 néjét Marton Géza.
 A rezervisták, írta Durn és Chivot, fordította Rákosi Viktor.
 Románc, írta Edward Sheldon, fordította Heltai Jenő.
 Romantika.
 Raskolnikov, írta Birinsky Leó, fordította Salgó Ernő.
 Rokkant huszár, írta Szentpéteri Zsigmond, fordította Szerda-
 helyi József.
 Rendez-vous, írta Kővári Gyula.
 A rubikon, írta Liptai Imre.
 Ripacsok.
 R. U. R. írta Capek Károly, fordította Kolos Ernő és dr Pollák
 József.
 San-Toy, írta Morton-Grendbank, fordította Fái J. Béla és Ma-
 kai Emil, zenéjét Sidney Jones.
 Sportlovagok, írta Déry Gyula, zenéjét Szabados Béla.
 A sánga csikó, írta Csepreghy Ferenc, zenéjét Erkel Gyula.
 A Sabinnők elrablása, írta Schöntau Pál és Ferenc, fordította
 Benedék Gyula.
 Salome, írta Wilde Oszkár, fordította Vér Pál.
 Siralomházban, írta Szemere György.
 Sehonnaiak, írta Wollzogen Ernő, fordította Janovics Pál.
 Sötétség országa, fordította Szabó Endre.
 Sámson, írta Henri Bernstein, fordította Góth Sándor.
 Simone, írta Brioux, fordította Ivánfi Jenő.
 Sári bíró, írta Móricz Zsigmond.
 Sötét pont, írta Kadelburg-Presber, fordította Hajó Sándor.
 A sasiók, írta Edmond Rostand, fordította Ábrányi Emil.
 Sárga liliom, írta Biró Lajos.
 Stuart Mária, írta Schiller Frigyes, fordította E. Kovács Gyula.

A sarkantyú, írta Gábor Andor és Liptai Imre.
 Savitri, írta Pásztor Árpád.
 Samuka, írta Hervay Frigyes, zenéjét Grósz, Szirmai, Rátkai.
 A sabáci hős, írta Vágó Géza.
 Sorsjáték, írta gróf Csáky György.
 Sylvio lovag, írta Bárd Oszkár.
 A sárga keztyű, írta Bakonyi Károly.
 Sárga rigó, írta Bíró Lajos.
 Sámson és Delila, írta Harmath Imre.
 A szökött katona, írta Szigligeti Ede, zenéjét Szerdahelyi J.
 A szobalány, írta Hennequin-Bilchaud, fordította Mérei Adólf.
 A szentbernáti barátok, írta Ohorn Antal, fordította Thury Z.
 A szerb királyi gyilkosság.
 Szókimondó asszonyság, írta Sardou Viktor, ford. Fái J. Béla,
 Urakó L.
 Szívem, írta Hennequin és Bilhaud, fordította Molnár Ferenc.
 Szép Meluzina, írta Csepreghy Ferenc.
 Színházavatás, írta Herczeg Ferenc.
 Szentivánéji álom, írta Shakespeare, fordította Arany János,
 zenéjét Mendelsohn B.
 A szegény ifjú története, írta Feuillet Oktáv, fordította Teleki
 Miklós, Hegedüs Lajos.
 Szigetvári vértanúk, írta Jókai Mór.
 Színházi képtelenségek, írta Morländer, fordította Berzsenyi.
 A szerelmesek, írta Mourice Donnay, fordította Mihály József.
 Számum, írta Strindberg Ágost, fordította Janovics Pál.
 A szerencse fia, írta Drégely Gábor.
 Szabadulás, írta Heyermans Hermann, fordította Bíró Lajos.
 Szerelmeskedés, írta Schnitzler Arthur, fordította Révész F.
 A szegfű, írta Renato Simoni, fordította Adorján Andor.
 A szent liget, írta Flers és Gaillorget, fordította Heltai Jenő és
 Molnár Ferenc.
 A szerelem gyermeke, írta Henry Bataille, ford. Ábrányi Emil.
 Sztrájkol a golya, írta Hans Klotor, fordította Heltai Jenő,
 zenéjét Stefanidesz Károly.
 Szerkesztő ur, írta Alfréd Athis és Tristan Bernard, fordította
 Heltai Jenő.
 Szibéria, írta Falk Richard, zenéjét Marton Géza.
 Szoknyavadászat, írta Tábori Emil.
 Szövevények, írta Harsányi Zsolt.
 Szerlem, írta Barta Lajos.
 Szép asszony, írta Gábor Andor.
 Szerződés, írta Egyed Zoltán.
 A szerető, írta Bródy Sándor.

A szenvedély, írta Arcibasew, fordította Bródi Sándor.
 Szerelem vására, írta (Vařda Ernő) Sydnei Garuck.
 Színész nem ember, írta Harsányi Zsolt.
 Szivárvány, írta Hevesi Sándor.
 Színház, írta Molnár Ferenc.
 Szép Salamon Sári, írta Zilahy Lajos.
 Szent Antal cscdája, írta Maurice Maeterlinck, ford. Adorján A.
 Színésznépnel szolgálók, írta Köváry Gyula.
 A titok, írta Wolf Pierre, fordította Fái J. Béla.
 Tartuffe, írta Molière, fordította Kazinczy Géza.
 Tündérlak magyar honban, írta Szentpéteri Zsigmond, zenéjét Szerdahelyi József.
 A tolonc, írta Tóth Ede, zenéjét Erkel Gyula.
 Trylbi, írta Paul M. Potter, fordította Fái J. Béla.
 A tót leány, írta Almási Tihamér, zenéjét Serly Lajos.
 A tolvaj, írta Henry Bernstein, fordította Góth Sándor.
 A tökéletes feleség, írta Pinero W. Arthur, fordította Sebestyén Károly, Sztárai Margit.
 A táncos regiment, írta Kadelburg és Skonronek, fordította Zboray Aladár.
 Téli reggel, írta Pásztor Árpád.
 Tizenhétévesek, írta Dreyer Miksa, fordította Janovics Pál.
 A tanítónő, írta Bródi Sándor.
 A tévelygők, írta Géczy István.
 Tulsó partról, írta Salten Félix, fordította Fényes Samu.
 Takarodó, írta Beyerleni F. A., fordította Zboray Aladár.
 A taifun, írta Lengyel Menyhért.
 A tökfílkó, írta Fulda Lajos, fordította Doktor János.
 A találkozás, írta Berten Pierre, fordította Váradi Antal.
 A toloncházban, írta Géczy István.
 Théodore és társa, írta Naurey-Armont, fordította Salgó Ernő.
 A testőr, írta Molnár Ferenc.
 Tell Vilmos, írta Schiller Frigyes, fordította Váradi Antal.
 A tanító, írta Kapos Andor.
 Tihanyi echóhoz, írta Csokonai Vitéz Mihály.
 Tisztujítás, írta Nagy Ignác.
 Tavaszi ünnep, írta Biró Lajos.
 Testvérek, fordította dr Kiss Sándor.
 A titok, írta Henry Bernstein, fordította Adorján Andor.
 Timár Liza, írta Bródy Sándor.
 Talpra magyar! írta dr Kuhn Ernő.
 Tündérlaki lányok, írta Heltai Jenő.
 A tökmag, írta Móricz Zsigmond.

Táborban, írta Lovassy Andor, zenéjét Borsay Samu, Balázs Árpád.
 Tiszti fruska, írta Rajna Ferenc.
 A táncosnő, írta Lengyel Menyhért.
 A telefon, írta Gavouet-Beer, fordította Adorján Andor.
 Tisztító tűz, írta Henry Bernstein, ford. Kosztolányi Dezső.
 Terike, írta Földes Imre.
 Tűzpróba, írta Drasche-Lázár Alfréd.
 A tanító ur, írta Móricz Zsigmond.
 Tavaszi rügyek, írta Hevesi Sándor.
 Tul a barátságom, írta Tárai Ferencné Molnár Margit.
 Tea asszony.
 Tehetség.
 Tetszik a bluzom mucus?
 Tüzek, írta Hans Müller, fordította Kállay Miklós.
 A tyukketrec, írta Trisztan Bernard, fordította Heltai Jenő.
 Tavasz ébredése, írta Frank Wedekind, ford. Paizs Elemér.
 Tökmag, írta Dario Nicodemi, fordította Lakatos László.
 A trónörökös, írta (Sydney Garrick) Vajda Ernő.
 Téli ballada, írta Gerhardt Hauptmann, fordította Dániel Béla, zenéjét Losonczy Dezső.
 Udvari tanácsos, írta Berczik Árpád.
 Utitárs, írta Gyalui Farkas.
 Ut az újvilág felé, írta Fekete Nagy Béla.
 Urhatnám polgár, írta Molière, fordította Csiky Gergely.
 Utánam, írta Henry Bernstein, fordította Biró Lajos.
 Az új cseléd, írta Molnár Ferenc.
 Az új földesur, írta dr. Hevesi Sándor.
 Üsd magyar, írta Komor Gyula.
 Untauglich, írta Harsányi Zsolt.
 Uzsoki rózsalány, írta Vágó Géza.
 Új törvény, írta dr. Kuhn Ernő és dr. Polcz Rezső.
 Az ügynök, írta Gábor Andor.
 Uri divat, írta Molnár Ferenc.
 Ugyanaz férfiben, írta Karinthy Frigyes.
 Az új szőlője, írta Flers-Croisset, fordította Heltai Jenő.
 Az új rokon, írta Csathó Kálmán.
 Az utolsó szó, írta Harsányi Zsolt.
 A velencei kalmár, írta Shakespeare, fordította Ázs Zsigmond.
 Veér Judith rózsája, írta Lamperth Géza.
 Virágakadás, írta Murai Károly.
 A vén leányok, írta J. M. Barrie, fordította Mihály József.
 A vén bakkancsos és fia a huszár, írta Szigeti József, zenéjét Bognár Ignác.

Viola, az alföldi haramia, írta Szigeti József, zen. Bognár I.
 Váljunk el, írta Sardou Viktor, fordította Fái J. Béla.
 A vadkacsa, írta Ibsen Henrik, fordította Lukács György.
 A vasgyáros, írta Ohnet György, fordította Fái J. Béla.
 A vetélytárs, írta Eugene Delard és H. Kistemackers, fordította Huszár Imre.
 Virraszt a szerelem, írta Flers-Caillavel, ford. Adorján Andor.
 Visszatérés Jeruzsálemből, írta Maurice Donnay, fordította Adorján Andor.
 A vámos, írta Gyalui Farkas.
 A vakmerő játék, írta Didring Ernő, fordította Janovics Pál.
 Vízkereszt, vagy amit akartok, írta Shakespeare, fordította Lévy József.
 A vindsori vígasszonyok, írta Shakespeare, ford. Rákosi Jenő.
 A vörös szegfű, írta Földes Imre.
 A vörös rém, írta dr Kuhn Ernő.
 Van-e babája? írta Gábor Andor.
 Vassylika, írta Harsányi Zsolt.
 A vándor katona, írta Emőd Tamás.
 Yengerkák, írta Góth Sándor és Pásztor Árpád.
 A varsói citadella, írta Zapolska Gabrielle, ford. Vajda László.
 Vanja bácsi, írta Csehov, fordította Jób Dániel.
 Van még szebb is, írta Török Rezső, zenéjét Váradi Aladár.
 Visszakérem az iskolapénzt, írta Karinthy Frigyes.
 Vincellér iskola, írta Szomaházi István.
 Végrendelet.
 Vonósnégyes, írta Szőke Szakáll.
 Végállomás, írta Szenes Béla.
 A valóperes hölgy, írta Vajda Ernő.
 Vörös szenvedély, írta Mihail Sorbul, ford. dr Janovics Jenő.
 Zaza, írta Pierre Berton és Simon, fordította Heltai Jenő.
 Zrínyi, írta Körner Teodor, fordította Petrochevich Horváth Dániel.
 A zsába, írta Hennequin-Duval, fordította Molnár Ferenc.
 Zene, írta Molnár Ferenc.
 A Zseni, írta Nagy Endre.
 A zöld frakk, írta Flers-Caillavet, fordította Heltai Jenő.
 Zsuzsika, írta Szép Ernő.
 Zokogva sír az őszi szél, írta Kondor Ernő, zenéjét Kondor Er.
 Zsuzsi, írta Bartha Lajos.
 A Zördög.
 Zafirgyűrű, írta Lakatos László.
 Zamolxe, írta Lucian Blaga, fordította Bárd Oszkár.

Opera:

- Aida, írta Ghistanzom, zenéjét Verdi József.
Álarcosbál, fordította Böhm Gusztáv, zenéjét Verdi József.
Anyegin (Eugen), írta Várady Sándor, zen. Csajkovszky Péter.
Bajazzók, írta R. Leoncavallo, fordította Radó A., zenéjét R. Leoncavallo.
Bánk Bán, írta Egressy Béni, zenéjét Erkel Ferenc.
Bohém élet, írta Henri Murger, fordította Radó Antal, zenéjét Puccini Giacomo.
Bianka, írta Geiger Albert, fordította dr. Versényi Gy., zenéjét Geiger Albert.
A bolygó hollandi, írta Wagner Richard, fordította ifj. Ábrányi Emil, zenéjét Wagner Richard.
Bibliás ember, írta Kienzl Vilmos, zenéjét Kienzl Vilmos.
Bűvös vadász, írta Kind Frigyes, fordította Szerdahelyi József, zenéjét Wéber Károly.
Carmen, írta Meilhac és Halévy, zenéjét Bizet György.
Csavargó és királyleány, írta Selgman J., fordította Várady Sándor, zenéjét Poldini Ede.
Eladott menyasszony, írta Sabina K., fordította Ábrányi Emil, zenéjét Smetana Frigyes.
Ernáni, írta Piave, fordította Egressy Béni, zenéjét Verdi J.
Esti csillag, írta Bretán Miklós, zenéjét Bretán Miklós.
Faust, írta Barbier-Carré, ford. Ormai Ferenc, zen. Gounod K.
Furulyás Jancsi, írta Mauries Vancaire, Georges Michel, fordította Bródy István, zenéjét Louis Garne.
Hoffmann meséi, írta Jules Barbé, fordította Váradi Antal, zenéjét Offenbach.
Hunyady László, írta Egressy Béni, zenéjét Erkel Ferenc.
Hegyek alján, írta Lothár Dezső, fordította Váradi Sándor, zenéjét D'Albert Jenő.
Lakmé, írta Goudinet és Gilles, fordította Ábrányi Emil, zenéjét Delibes Leó.
Mártha, írta Friedrich, ford. Szerdahelyi József, zen. Flotow.
Mignon, írta Carré-Barbier, fordította Ormai Ferenc, zenéjét Ambrus Thomas.
Manon, írta Meilhac-Gille, ford. Váradi S., zen. Massenet J.
Manon Lescaut, írta Radó Antal, zenéjét Giacomo Puccini.
A nürnbergi baba, Pasque Ernő, zenéjét Ádám Adolf.
Othello, írta Boito Arrigo, fordította Harsányi Zs., zen. Verdi J.
A próféták, írta Scribe, fordította Egressy és Szerdahelyi, zenéjét Mayerbeer.

Parasztbecsület, írta Targioni Tozetti és Menasu, zenéjét Mascagni Péter.
 Pillangó kisasszony, írta Illica L. és Giacoso G., fordította Váradi Sándor, zenéjét Puccini Giacomo.
 Rigoletto, írta Piave, fordította Nádaskay Lajos, zen. Verdi J.
 Romeo és Julia, írta Barbier-Carré, fordította Kövesi Albet, zenéjét Davidson Emánuel.
 Susanne titka, írta Max Kalbek, zenéjét Wolf Ferrari.
 Szép Galathea, írta Polly Henrion, zenéjét Souppé Ferenc.
 Szévíllai borbély, írta Sterbini C., fordította Szerdahelyi József, zenéjét Rossini.
 Széchy Mária, írta dr Radó Antal, zenéjét Major J. Gyula.
 Szöktetés a szerályból, írta Cretzner Stefanie, fordította dr Heves Sándor, zenéjét Mozart.
 Traviata, írta Piave, zenéjét Verdi József.
 Trobadour, írta Camaranó Salvator, zenéjét Verdi József.
 Tosca, írta Illica-Giacoso, fordította Váradi S., zen. Puccini G.
 Thámár, írta dr Bródy Miklós, zenéjét dr Bródy Miklós.
 Zsidónő, írta Scribe, fordította Jakab István, zen. F. Haléwy.

Operette:

Aranyvirág, írta Martos Ferenc, zenéjét Huszka Jenő.
 Angot asszony leánya, írta Claimille és Wanning, fordította S. J., zenéjét Lecocq Károly.
 Asszonyregiment, írta Rajna Ferenc, zenéjét Rosenzweig V.
 Anarkista kisasszony, írta ifj. Bokor József, zen. ifj. Bokor J.
 Ártatlan Zsuzsi, írta Maj és D'Esvallieres, fordította Mérei Adolf, zenéjét Jean Gilbert.
 Asszonyfaló, írta Stein Leó és Lindau Károly, fordította Mérei Adolf, zenéjét Eysler Ödön.
 Ábrahám a menyországban, írta Willner és Bodánszky, fordította Heltai Jenő és Molnár Ferenc, zen. Granischtaeden B.
 Aranyeső, írta dr Béli Izor, zenéjét Zerkovitz Béla.
 Az autó tündér, írta Kren és Schönfeld, fordította Komor Gyula, zenéjét Jean Gilbert.
 Az aranyfácán, írta Arnold és Bach, zenéjét Jean Gilbert.
 Ámor a panoptikumban, írta Laszky Béla.
 Angyaloka, írta Hardt Brunó, fordította Hetényi Dömény Elemér, zenéjét Stolz Róbert.
 Aranymadár, írta Harmath Imre, zenéjét Zerkovitz Béla.
 Bob herceg, írta Bakonyi és Martos, zenéjét Huszka Jenő.
 A baba, írta Ardeuneau, fordította Reiner Ferenc, zenéjét Andrau E.

- Boszorkányvár, írta Birla Lajos, fordította Fái J. Béla, zenéjét Milöcker Károly.
- A bolygó görög, írta Pásztor Árpád, zenéjét Buttykay Ákos.
- A báránycák, írta Ciorat Armand, fordította Makay Emil, zenéjét Varney.
- Bohém szerelem, írta Paul Ferrier, fordította Heltai Jenő, zenéjét Henri Herblay.
- Bocaccio, írta Zell és Genée, zenéjét Suppé Ferenc.
- A bálkirálynő, írta Hicks és Hamilton, fordította Heltai Jenő, zenéjét Haines és Backer.
- Bátor katona, írta Bernauer-Jacobson, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Strauss Oszkár.
- Balkáni hercegnő, írta Frank és Curson, fordította Gábor Andor, Rubens A. Pál.
- Babuska, írta Stein és Willner, fordította Gábor Andor, zenéjét Fall Leó.
- Berkovitsné, írta Buchbinder B., fordította Hetényi Elemér, zenéjét Raimann Rudolf.
- Buksi, írta Curt és Cratz, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Jean Gilbert.
- Buda gyöngye, írta Braumer-Grünwald, fordította Mérei Adolf, zenéjét Ascher Leó.
- Böském, írta Szomory Emil, zenéjét Gajári István.
- Beszállásolás, írta Falk Richard, zenéjét Hetényi-Heidelberg A.
- A „B” osztályuak, írta dr Kulm Ernő, zenéjét dr Ferenczy Gy.
- Bábjáték, írta Farkas Imre, zenéjét Farkas Imre.
- A bájos ismeretlen, írta Jacobson-Stein, fordította Gábor Andor, zenéjét Strausz Oszkár.
- Beoltott Adolár, írta Kurt és Kessler, fordította Bársony Dezső, zenéjét Kalló Walter.
- Búcsukeringő, írta Brammer-Grünwald, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Strausz Oszkár.
- Bajadér, írta Brammer-Grünwald, fordította Kubinyi Ernő, zenéjét Kálmán Imre.
- A bolond, írta Rákosi Jenő, fordította Szabados Béla.
- Babavásár, írta Kardos Andor, zenéjét Nádor Mihály.
- Casanova, írta Faragó Jenő, zenéjét Barna Izsó.
- A cigánybáró, írta Schnitzer J., ford. Radó A., zen. Srausz J.
- Cserelányok, írta M. Ordonneau, fordította Mérei Adolf, zenéjét Justin Clerice.
- Csepürágók, írta M. Ordonneau, zenéjét Louis Garme.
- Csibészkirály, írta Széll Lajos, zenéjét Buttykay Ákos.
- A cserkesz lány, írta Fekete Béla, zenéjét Metz Albert.
- Csók király, írta Orbán Dezső, zenéjét Stojanovics Jenő.

- Cigányszerelem, írta Wilner és Bodánszky, fordította Gábor Andor, zenéjét Lehár Ferenc.
- Cigányország, írta Wilhelm Gyula, fordította Mérey Adolf, zenéjét Reinhardt Henrik.
- Cirkusz, írta Bodánszky és Thelen, fordította Kövessy Albert, zenéjét Eysler Edmond.
- A csókszanatórium, írta Báron és Felner, fordította Liptai Imre, zenéjét Báron Dezső.
- Cigányprimás, írta Grünbaum és Wilhelm, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Kálmán Imre.
- Csudaszép, írta Somlyó Zoltán, zenéjét Hetényi-Heidelberg A.
- A császárné, írta Jacobson-Bodánszky, zenéjét Granischädten Brunó.
- Csokoládé katona, írta Bernauer-Jacokson, fordította Gábor Andor, zenéjét Strausz Oszkár.
- Csillagok bolondja, írta Löhner-Willner, zenéjét Lehár Ferenc.
- A családfő, írta Urbán Wolf, fordította Kövessy-Harsányi, zenéjét Walter Kollo.
- Csárdáskirálynő, írta Jenbach-Stein, fordította Gábor Andor, zenéjét Kálmán Imre.
- Csavargólány, írta Kreen-Buchbinden, fordította Szénes Péla, zenéjét Gilbert.
- Csókibakter, írta Hardt-Schwarcz, fordította Balassa Emil, zenéjét Stolz Róbert.
- Cigánygrófnő, írta Martos Ferenc, zenéjét Vincze Zsigmond.
- Cseregyerekek, írta Farkas Imre, zenéjét Farkas Imre.
- Drótostót, írta Leon Victor, fordította Rutkay-Mérey, zenéjét Lehár Ferenc.
- Denevér, írta Haflner-Genée, ford. Vezéri Ö., zen. Strausz J.
- A danzigi hercegnő, írta H. Hamilton, fordította Heltai-Mérei, zenéjét Joan Carill.
- Dollárkirálynő, írta Willner-Grünbaum, fordította Faragó Jenő, zenéjét Fall Leó.
- Don Quihotte, írta Liptay Károly, zenéjét Garami Béla dr.
- Duda kisasszony, írta Grünbaum-Reichert, fordította Faragó Jenő, zenéjét Nelson Rudolf.
- Diák hercegnő, írta Willner-Bodánszky, fordította Komor Gyula, zenéjét Reinhardt Henrik.
- Dicsőfalvy, írta Harsányi Zsolt, zenéjét Balázs Miklós.
- Derék Fridolin, írta G. Okonkovszky, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Max Gabriel.
- Délibáb herceg, írta Zágon István, zenéjét dr. Ángyány Béla.
- Dé-dé, írta A. Willemetz, ford. Heltai J., zenéjét H. Cristine.

Diadalmas asszony, írta Luzer-Jenbach, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Csajkovszky Péter.
 Erökön felül, írta Lindau Wilhelm, fordította Mérei A., zenéjét Strausz József.
 Az erdészleány, írta Buchbinder Bernát, fordította Révész-Országh, zenéjét Jarnó György.
 Az elvált asszony, írta Leon Viktor, fordította Gábor A., zenéjét Fall Leó.
 Édes öregem, írta Wilhelm Gy., ford. Faragó J., zen. Fall L.
 Eleven ördög, írta Deréky Antal, zenéjét Konti József.
 Eszemadta, írta Österreicher Lindau, fordította Harsányi Zs., zenéjét Engländer Lajos.
 Én, te, ő. írta Cailovet-Flers, fordította Heltai Jenő, zenéjét Claude Ferrasse.
 Éva, írta Willner-Bodánszky, ford. Gábor A., zen. Lehár F.
 Egyszer volt, írta Bernauer-Schwarcz, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Walter-Brettschneider.
 Eljegyzés lámpafénynél, írta Hari-Paulay, zenéjét Offenbach.
 Ezüstsírály, írta Földes Imre, zenéjét Buttykay Ákos.
 Egy napos feleség, írta Willner-Waldberg, fordította Hetényi Elemér, zenéjét Dostál Hermann.
 Fecskefészek, írta Ordonnean, fordította Mérey Adolf, zenéjét Henry Herblay.
 A fekete tenorista, írta Wittmann F., fordította Tábori Emil, zenéjét August Leon.
 Fuzsitus kisasszony, írta Stark Vilmos, fordította Mérei Adolf, zenéjét Zichrer Károly.
 A forrás tündére, írta Willner-Wilhelm, zen. Reinhardt Henrik.
 Fiu vagy leány, írta Dürmann és Altmann, fordította Mérei Adolf, zenéjét Granischädten Brunó.
 Furfangos tata, írta Komor Gyula, zenéjét Stefaidesz Károly.
 Farsang tündére, írta Willner-Oesterreicher, fordította Gábor Andor, zenéjét Kálmán Imre.
 Fi-Fi, írta Willemetz-Sollar, fordította Heltai Jenő, zenéjét Henry Cristiné.
 Gésák, írta Owen Hall, fordította Fái-Makay, zen. Szidnay J.
 Gül baba, írta Martos Ferenc, zenéjét Huszka Jenő.
 A gépiró kisasszony, írta Frizer-Zwerenc, fordította Föld Al-réd, zenéjét Raismann R.
 A gölem, írta Kövessy Albert, zenéjét Virányi Jenő.
 Gróf Rinaldo, írta Bakonyi Károly, zenéjét Szirmai Albert.
 Hajduk hadnagya, írta Rajna Ferenc, zenéjét Czobor József.
 Három feleség, írta Bauer Gyula, fordította Mérei Adolf, zenéjét Lehár Ferenc.

Hódító keringő, irta Bodánszky-Grünbaum, fordította Komor Gyula, zenéjét Zichrer M.

A halhatatlan lump, irta Dörmann Félix, fordította Harsányi Frigyes, zenéjét Eysler Ede.

Három a kislány, irta Willner-Heincz, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Schubert F.

Hejehuja báró, irta Brammer-Grünwald, fordította Harmath Imre, zenéjét Ascler Leó.

Hamburgi menyasszony, irta Kulinyi Ernő, zen. Vincze Zs.

Hollandi menyecske, irta Stein-Jenbach, zenéjét Kálmán Imre.

Hazudik a muzsikaszó, irta Erdélyi Mihály, zen. Neumann F.

Hermelines nő, irta Schanzer-Wellisch, fordította Hevesi Sándor, zenéjét Jean Gilbert.

28-as, irta Bus Fekete László, zenéjét Zerkovitz Béla.

Három a tánc, irta Szomaházy-Faragó, zen. Komjáthy Károly.

Hattyulovag, irta Harmath Imre, zenéjét Zerkovitz Béla.

Ikrek, irta M. Ordomeau, ford. Molnár F., zen. E. Andrau.

Ikrek a táborban, irta Jakoby-Schanzer, fordította Komor Gyula, zenéjét Jessel Léon.

János vitéz, irta Bakonyi-Heltai, zenéjét Kacsóh Pongrác.

A jókedvű paraszt, irta Leon Victor, fordította Révész-Tábori, zenéjét Fall Leó.

Ju-Shi, irta Jacobson-Bodánszky, fordította Bonotzky-Ralphe, zenéjét Kulinyi Ernő.

Katinka grófnő, irta Faragó Jenő, fordította Hübös Iván.

A kis kofa, irta Falk Richard, zenéjét Stojanovics Jenő.

A kornevillei harangok, irta Planquette Róbert, fordította Rákosi Jenő, zenéjét Planquette Róbert.

Koldusdiák, irta Zell és Genée, zenéjét Milöcker Károly.

Kültelki hercegnő, irta dr Béli Izor, zenéjét Fejér Jenő.

A koldusgróf, irta Leon Viktor, fordította Mérei Adolf, zenéjét Ascher Leó.

Királyfogás, irta Csiky Gergely, zenéjét Konti József.

Komédiások, irta Jacobson-Wágum, fordította Tábori Emil, zenéjét Milöcker Károly.

Kóbor Istenek, irta Adorján-Sebestyén, zenéjét Virányi Jenő.

A kis gróf, irta Maros Ferenc, zenéjét dr Rényi Aladár.

Kedves Augustin, irta Wellisch-Bernauer, fordította Mérei Adolf, zenéjét Fall Leó.

Katonadolog, irta Mérei-dr Béli, zenéjét Zerkovitz Béla.

Kis király, irta Bakonyi-Martos, zenéjét Kálmán Imre.

Katica, irta Szomory-Mérey, zenéjét Gajári István.

Kávéházi Konrád, irta Guthy-Faragó, zenéjét Barna Izsó.

Kórista lány, irta Faragó Jenő, zenéjét Komjáthy Károly.

Kis kadett, irta Farkas Imre, zenéjét Farkas Imre.
 Kék mazur, irta Stein-Jenbach, ford. Zágon I., zen. Lehár F.
 Kis grizett, irta Jacobson-Bogdár, fordította Bródi Miksa, zenéjét Stolz Róbert.
 Luxemburg grófja, irta M. Willner és R. Bodánszky, fordította Gábor Andor, zenéjét Lehár Ferenc.
 Lalla Roukh, irta Carré és Lucas, fordította Csepreghy Lajos, zenéjét Dávid Bódog.
 Lord piccoló, irta Schauzer Leó és Lindau Károly, fordította Tábori Emil, zenéjét Berény Henrich.
 A lengyel menyecske, irta Kranz és Kurt, fordította Faragó Jenő, zenéjét Gilbert Jean.
 Leányvásár, irta Martos Ferenc, irta Jacobi Viktor.
 Lila dominó, irta Gatti és Jenbach, fordította Mérei Adolf, zenéjét Charles Cuvillier.
 Léni néni, irta Heltai Jenő, zenéjét Vincze Zsigmond.
 Lengyelvér, irta Stein Leó, fordította Gábor Andor, zenéjét Nedbál Oszkár.
 Legénybúcsu, irta Thelen-Bodánszky, fordította Gábor Andor, zenéjét Strausz Oszkár.
 Lili bárónő, irta Martos Ferenc, zenéjét Huszka Jenő.
 Makrancos hölgyek, irta Bölten Bäckers, fordította Faragó Jenő, Molnár Ferenc, zenéjét Paul Lincke.
 A mikádó, irta W. S. Gilbert, fordította Rákosi Jenő, zenéjét Arthur Sullivan.
 Madarász, irta West M. J. Held, zenéjét Zeller Károly.
 Milliárdos kisasszony, irta Lindau Károly, fordította Mérei Adolf, zenéjét Strausz József.
 Mulató Istenek, irta Leon Viktor és Stein Leó, fordította Heltai Jenő, zenéjét Lehár Ferenc.
 Máry Ann, irta Hajó Sándor és Gábor Andor, zen. Kacsóh P.
 Milliomos menyasszony, irta Willner és Line B., fordította Komor Gyula, zenéjét Berté Henrich.
 A muzsikusz lány, irta Buchbinder Bernát, fordította Mérei Adolf, zenéjét Jarnó György.
 Mexikói lány, irta Gábor Andor, zenéjét Rajna Ferenc.
 A mozikirály, irta Bernauer-Schantzer, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Szirmai Albert, Kalló Walter, Bredschneider V.
 Mozitündér, irta Okonkovszky F., fordította Mérei Adolf, zenéjét Winterfeld János (Jean Gilbert).
 Mágna Miska, irta Bakonyi Károly, zenéjét Szirmai Albert.
 Milliomos Kati, irta Jenbach-Wilhelm, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Dostal Hermann.

- Médi, írta Willner-Reichert, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Lazitz Károly.
- Marcsa katonája, írta Buchbinder-Schönfeld, fordította Faragó Jenő, zenéjét Ascher Leó.
- Marinka a táncosnő, írta Jacobson-Österreicher, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Jean Gilbert.
- Nebántsvirág, írta Meilhar-Millard, fordította Erva Lajos és Rákosi Viktor, zenéjét Hervée.
- New-York szépe, írta Hugh Morton, fordította Salgó Ernő és Makai Emil, zenéjét Gustave Kerkes.
- A nap és hold, írta Vanlov-Leterier, fordította Evira Lajos és Fái J. Béla, zenéjét Charles Lecseq.
- Nagymama, írta Pásztor Árpád, zenéjét Máder Rezső.
- Narancsvirág, írta Farkas Imre, zenéjét Farkas Imre.
- Nevető férj, írta Brammer-Grünwald, fordította Mérei Adolf, zenéjét Eysler Ödön.
- Nemtudomka, írta Bakonyi-Harsányi, zenéjét Huszka Jenő.
- Napsugár kisasszony, írta Rubens-Raleig, fordította Heltai Jenő, zenéjét Rubens Pál.
- Nagy dolog a háború, írta Vágó Géza, zenéjét Zerkovitz, Nádor, Heidelberg, Kondor.
- Négy asszony, egy asszony, írta Harsányi Zsolt, zenéjét Vincze Zsigmond.
- Ördög pirulái, írta Bourgaix Laurant, fordította Fái J. Béla, zenéjét Offenbach.
- Orpheus az alvilágban, írta Cremieux, fordította Latabár E., zenéjét Offenbach.
- Az obszitos, írta Bakonyi Károly, zenéjét Kálmán Imre.
- Ó Teréz, írta Okonkovszky-Arnold, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Jean Gilbert.
- Offenbach, írta Faragó Jenő, zenéjét Nádor Mihály.
- A postás fiú, írta Tanner-Murray, fordította Salgó-Mérei, zenéjét Ivan Carill, Lionel Monkton.
- Párisi élet, írta Meilhac-Haléwy, fordította Latabár E., zenéjét Offenbach.
- Pesti nők, írta Norini-Bergler, ford. Feld-Mérei, zen. Lehár F.
- Pajkos diákok, írta Braun J., ford. Latabár E., zen. Souppé F.
- A piros ruhás hölgy, írta Brammer-Grünwald, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Winterberg Róbert.
- Padlásszoba, írta Leon Viktor, fordította Gábor Andor, zenéjét Stojanovics Péter.
- Pillangó főhadnagy, írta Martos-Harmath, zen. Komjáthy K.
- A pacsirta, írta Martos Ferenc, zenéjét Lehár Ferenc.
- Pünkösdi rózsá, írta Bródy-Farkas, zenéjét Farkas Imre.

- Pompadour, írta Schancer-Wellisch, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét Fall Leó.
- Ripp van Winkle, írta Meilhac-Farnei, fordította Evva Lajos és Fái J. Béla, zenéjét Planquette.
- Ribusz báró, írta Herczeg Ferenc, zenéjét Huszka Jenő.
- Rózsa király leánya, írta dr Kuhn Ernő, zenéjét Bozsay Samu.
- Reichstadti herceg, írta Leon-Reichert, fordította Liptai-Kulinyi, zenéjét Stojanovics Péter.
- Rózsika lelkem, írta Farkas Imre, zenéjét Farkas Imre.
- Suhanc, írta Bayard és Wanderbursch, zenéjét Konti József.
- A sárkány, írta Faragó Jenő, zenéjét Strausz Oszkár.
- Szambul rózsája, írta Brammer-Grünwald, fordította Gábor Andor, zenéjét Fall Leó.
- Szegény Jonathán, írta Wittmann-Bauer, fordította Fái-Reiner, zenéjét Milöcker K.
- Szép Heléna, írta Meilhac-Haléwy, fordította Latabár E., zenéjét Offenbach.
- Szenes legény, szenes lány, írta Philippe Cille, zn. J. Cozte.
- Szép Ilonka, írta Szávay Gyula és Vágó Géza, zenéjét Szabados Béla.
- A szoknyahős, írta Buchbinder B., fordította Hervai Frigyes, zenéjét Raimann Rudolf.
- Szuftán, írta Verő György, zenéjét Verő György.
- A szerencse malac, írta Stein L. és Lindau K., fordította Mérei Adolf, zenéjét Eysler Edmund.
- A szép gárdista, írta Landesberg-Willner, fordította Tábori Emil, zenéjét Berté Henrik.
- Szentgalleni kaland, írta Farkas Imre, zenéjét Farkas Imre.
- Színészvér, írta Stein-Lindau, fordította Mérei Adolf, zenéjét Eysler Ödön.
- A szirén, írta Stein-Willner, fordította Gábor Andor, zenéjét Fall Leó.
- Százsorszép, írta Faragó Jenő, zenéjét Zerkovitz Béla.
- Szilveszter, írta Balassa Emil és Uray Dezső, zen. Marton G.
- Szerencsetánc, írta Warten-Bodánszky, fordította Bródi Miksa, zenéjét Stolz Róbert.
- Szép asszony kocsisa, írta Rajna Ferenc, zen. Czobor Károly.
- A tavasz, írta Lindau-Wilhelm, fordította Mérei Adolf, zenéjét Strausz József.
- Tiszt urak a zárdában, írta Ferrier-Prevet, fordította Evva L. és Fái J. Béla, zenéjét Louis Varney.
- Tüske rózsá, írta dr Martos Ferenc, zenéjét Jacobi Viktor.
- Tündérszerelem, írta Martos Ferenc, zenéjét Huszka Jenő.
- Tatárjárás, írta Bakonyi-Gábor Andor, zenéjét Huszka Jenő.

Tatárjárás, írta Bakonyi-Gábor Andor, zenéjét Kálmán Imre.
 Tűzherceg, írta Bodánszky, ford. Szász Ödön, zen. Lehár F.
 Táncos huszárok, írta Rajna F. és Szép Ernő, zen. Szirmai A.
 Tilos a csók, írta Pásztor-Bródi Miksa, zen. Vincze Zsigmond.
 Trenck báró, írta Bodánszky-Willner, fordította Hervay Fri-
 gyes, zenéjét Albini Félix.
 Tengerész Kató, írta Buchbinder Bernát, fordította Mérei Adolf,
 zenéjét Jarnó György.
 Támlásszék 10, írta Haller és Wolf, zenéjét Gooceze Walter.
 Tökéletes asszony, írta Brammer-Grünwald, fordította Harsá-
 nyi Zsolt, zenéjét Lehár Ferenc.
 Tiszavirág, írta Bródi István és Vajda László, zen. Rényi A.
 Tavasz és szerelem, írta Hardt-Weleminszky, fordította Heltai
 Jenő, zenéjét Berté Henrik.
 Tul a nagykrivánon, írta Farkas Imre, zenéjét Farkas Imre.
 Tangókirálynő, írta Brammer-Grünwald, fordította Kulinyi
 Ernő, zenéjét Lehár Ferenc.
 Üdvöske, írta Durn-Chivot, fordította Rákosi Jenő, zenéjét
 Edmund Andrau.
 Üldöz a pénz, írta Österreicher-Horst, fordította Mihály István,
 zenéjét Leó Acher.
 Vigadó özvegy, írta Tábori Emil és Ujvári Károly, zenéjét
 Hetényi Heidelberg Albert.
 A víg özvegy, írta Leon V.-Stein L., fordította Mérei Adolf,
 zenéjét Lehár Ferenc.
 A varázshegedű, írta Offenbach, fordította Szerdahelyi Kál-
 mán, zenéjét Offenbach.
 A varázskeringő, írta Dörman Félix és Jacobson Lipót, fordí-
 totta Mérei Adolf, zenéjét Strausz Oszkár.
 Vera Violetta, írta Stein Leó, fordította Mérei Adolf, zenéjét
 Eysler Ödön.
 Vörös ördögök, írta Mérei A.-Béldi I., zenéjét dr. Gajári István.
 Végre egyedül, írta Willner-Bodánszky, fordította Harsányi
 Zsolt, zenéjét Lehár Ferenc.
 Vagy ő, vagy senki, írta Stein-Jenbach, fordította Harsányi
 Zsolt, zenéjét Eysler Ödön.
 Világjáró, írta Beda-Lindau, fordította Harsányi Zsolt, zenéjét
 Fall Richard.
 Vandergold kisasszony, írta Harsányi-Hevesi S., zen. Rényi A.
 Vadgalamb, írta Gara Ákos, zenéjét Vadas László.
 Zsuzsi kisasszony, írta Martos-Bódi M., zen. Kálmán Imre.

*Dr Janovics Jenő szintársulata 1923. szeptember
havában.*

Áldor Juliska
Baróthy Erzs
Bartkó Etus
Dunay Rózsi
Fajk Rózsi
Izsáky Margit
Kelmay Ilonka
Kolbay Ildikó
Laczkó Aranka
Marsi Gizi
Miklósy Margit
Neményi Lili
Poór Lili
Somogyi Emma
Stoltz Hilda
Tarnay Teréz
Táray Böske
Tóth Erzsébet
Zöldhelyi Anna
Bányász István
Berkó József
Bérczi Mihály
Cselle Lajos
Forgács Sándor
Földes Mihály
Izsó Miklós
Kemény László
Lengyel Vilmos
Leövey Leó
Mihályfy László

Nagy Gyula
Réthely Ödön
Sugár Frigyes
Sümegi Ödön
Szentgyörgyi István
Tolnay Andor
Tárai Ferenc
Vajda László
Váradi Miklós
Bródy Miklós dr
Bátosy Endre
Betegh László
Harcsey Ferenc
Imre Sándor
Poprádi Árpád
Stephanidesz József
Szigetváry József
Török Emil
Nascu Traján
Székely Ilonka
Nagy Miklósné
Németh János
Balla Ibolyka
Bartha Mariska
Bányay Rózsi
Berkó Vilma
Cópán Flóri
Cópán Véta
Czenker Rózsi
Deák Mariska

Dénes Böske
Erdey Margit
Farkas Kató
Kaczér Margit
Kertész Lajosné
Kiss Margit
Rácz Nusi
Szabó Mancsi
Szabó Sándorné
Szántó Mária
Csengeri Lajos
Dancsó György
Enyedi Imre
Goldner Ernő
Kertész Lajos
Kozma Gyula,
Lukács József
Mayer Simon
Némedy Mátyás
Pálffy Bertalan
Sebestyén Lajos
Székely Károly
Tóth Lajos
Wild József
Bachmann Frigyes
Brunet Péter
Görner Richard

Incze Kálmán
Langer Leó
Lenk Ernő
Losonczy János
Marek Károly
Salman Domokos
Seiler Mátyás
Streichsbier Alois
Urbasch Ede
Farber Ferenc
Anderlich Antal
Bachner György
Krivánek Vencel
Maurer Abedon
Répay Andor
Róth György
Schlezák Elemér
Takács Mihály
Totzer Vencel
Wagner Rudolf
Galál Jenő
Mészáros Károly
Nagy Lajos
Unterreiner Vilmos
Szilágyi Jenő
Gerendi Sándor.
Kovács Ferenc

165.137
BIBLIOTECA JUDETEANĂ
HARGHITA
MIERCUREA CIUC

S. Doc

RECEIVED
JAN 20 1900
LIBRARY OF THE
BUREAU OF LANDS

